

Gminny Program Rewitalizacji

Gminy Baborów

na lata 2025-2035

Opracowanie:

www.deltapartner.org.pl

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie	5
2. Podstawa prawna	6
2.1 Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu	7
3. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	11
3.1 Spójność dokumentu GPR z dokumentami strategicznymi skali makro	12
3.2 Komplementarność z dokumentami strategicznymi w skali regionalnej.....	14
3.3 Opis powiązań GPR z dokumentami w skali mikro	18
3.4 Zgodność z prawem wodnym	20
Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry	20
Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry	21
Plan przeciwdziałania skutkom suszy	22
4. Synteza diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	24
4.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	24
4.2 Wyróżnione obszary statystyczne.....	25
4.3 Dobór kryteriów delimitacji.....	26
4.4. Podsumowanie analizy	30
4.5 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	36
5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji	40
5.1. Rys historyczny i charakterystyka obszaru rewitalizacji.....	41
Rys historyczny	41
Charakterystyka obszaru rewitalizacji	42
5.2. Analiza obszaru rewitalizacji	42
Sfera społeczna.....	42
Sfera gospodarcza	44
Sfera środowiskowa	46
Sfera przestrzenno-funkcjonalna.....	46
Sfera techniczna	49
5.3 Problemy i potencjały obszaru rewitalizacji	51
5.4 Podsumowanie	53
6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji	55
7. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań	56
8. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	59

8.1 Projekty podstawowe	59
9.1 Komplementarność przestrzenna	72
9.2 Komplementarność problemowa	73
9.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	73
9.4 Komplementarność międzyokresowa	74
9.5 Komplementarność źródeł finansowania	76
9.6 Podsumowanie komplementarności	79
9.7 Mechanizmy integracji	80
9.8 Dostępność.....	81
10. Indykatywne ramy finansowe	83
11. Opis struktury zarządzania	85
12. System monitoringu	88
12.1 Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR	88
12.2 Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych	89
12.3 Aktualizacja GPR	90
12.4 Harmonogram realizacji	90
12.5 Koszty zarządzania	91
13. Upowszechnienie dokumentu i proces partycypacji społecznej	92
13.1 Upowszechnienie opracowania GPR	92
13.2 Upowszechnienie wdrażania GPR.....	95
14. GPR jako strategia IIT.....	97
15. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko	100
16. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach.....	100
17. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego.....	101
17.1 Specjalna Strefa Rewitalizacji	101
17.2 Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego.....	101
Niezbędne zmiany w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	101
Niezbędne zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.....	101
Spis grafik i tabel	102
Załącznik graficzny: podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji	103

1. Wprowadzenie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 (dalej GPR, Program) to dokument wyznaczający cele i kierunki działań w długookresowej perspektywie. Jednocześnie GPR umożliwia realizację kompleksowych, zintegrowanych i skoncentrowanych terytorialnie przedsięwzięć rewitalizacyjnych na rzecz lokalnej społeczności, gospodarki, ładu przestrzennego oraz zrównoważonego rozwoju.

Według ustawy o rewitalizacji¹ oraz ustawy o samorządzie gminnym²- przygotowanie, koordynowanie oraz tworzenie warunków do przeprowadzenia rewitalizacji znajdują się w zadaniach własnych gminy Baborów. Proces rewitalizacji jest nieodłącznie związany z zaspokajaniem potrzeb zbiorowych wspólnoty co również należy do obowiązków gminy³. Oznacza to, że podstawą dla wszystkich zadań zawartych w GPR i realizowanych przez gminę Baborów, powinny być potrzeby zbiorowe mieszkańców.

Przygotowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023 -2033 zostało poprzedzone podjęciem Uchwały NR III/39/24 Rady Miejskiej w Baborowie z dnia 19 czerwca 2024 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Baborów. Następnie podjęcie Uchwały nr IV/47/24 Rady Miejskiej w Baborowie z dnia 29 sierpnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 potwierdziło rozpoczęcie prac nad dokumentem GPR.

Na terenie gminy Baborów prowadzony był już proces rewitalizacji poprzez Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Baborów na lata 2016-2023, który przyjęto uchwałą NR XXIII/229/16 Rady Miejskiej w Baborowie z dnia 28 września 2016 r. Jednak w związku ze zmianami przepisów oraz pojawiającą się szansą na kontynuowanie rewitalizacji w Baborowie — w oparciu o dostępne środki zewnętrzne w perspektywie finansowej 2021-2027, podjęto decyzję o kontynuacji polityki rozwojowej opartej o rewitalizację. Ma to niezwykle istotne znaczenie nie tylko ze względu na wymiar lokalny, ale i w kontekście przedsięwzięć, które będą następstwem działań podjętych we wcześniejszych latach.

¹ Ustawa z dnia 9 października 2015 (Dz. U. z 2024 r. poz. 278 z późn. zm).

² Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465.).

³ Wg art. 7 ust. 1 ww. ustawy.

2. Podstawa prawna

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 opiera się całkowicie na Ustawie z dnia 9 października 2015 o rewitalizacji (Dz. U. z 2024, poz. 278.). Podczas opracowywania niniejszego dokumentu wzięto pod uwagę wszystkie jej wymogi oraz niezbędne zasady odnośnie zawartości rozdziałów (merytoryki) czy organizacji procesu rewitalizacji.

Pozostałą 2 podstawę prawną stanowią także różne obowiązujące w kraju uregulowania prawne i akty prawne, które oddziałują na proces rewitalizacji lub są z nim w jakiś sposób powiązane. Do takich dokumentów należą:

- Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130);
- Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320);
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145. 1222.);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz. U. z 2024 r. poz. 1026, 1089.);
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292.);
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112);
- Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1151.);
- Ustawa z dnia z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz.U. 2022 poz. 1079).

Pomoc w opracowaniu kompleksowego dokumentu jakim jest Gminny Program Rewitalizacji zapewniają także związane z nim publikacje:

- Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027;
- W. Jarczewski (red.), Delimitacja krok po kroku, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju Departament Polityki Przestrzennej i Gospodarki Nieruchomościami, Warszawa 2017 r.;

- Jadach-Sepioło (red.), Gminny Program Rewitalizacji. Praktyczny poradnik dla mieszkańców i władz lokalnych, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju Departament Polityki Przestrzennej i Gospodarki Nieruchomościami, Warszawa 2018 r.;
- „Rewitalizacja. Inspiracje i doświadczenia dla zintegrowanych działań na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki“, Opole 2022 r.;
- Ekspertyza pn. „Ocena realizacji gminnego programu rewitalizacji. Praktyczny podręcznik dla samorządów lokalnych“. Ekspertyza współfinansowana ze środków Unii Europejskiej z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 w ramach projektu Regiony Rewitalizacji, Warszawa, 2022 r.;
- Jadach-Sepioło, K. Spadło, A. Kułaczowska (red.), Monitorowanie procesów rozwoju na poziomie wewnętrznym, Warszawa 2020 r. Publikacja ta powstała w ramach projektu Monitoring rozwoju lokalnego na poziomie miejskim i wewnętrznym, realizowanego przez Związek Miast Polskich oraz Instytut Rozwoju Miast i Regionów w ramach umowy dotacji z Ministerstwem Inwestycji i Rozwoju (obecnie Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej);
- Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa, Ustawa o rewitalizacji. Praktyczny komentarz, Warszawa 2016 r.
- Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 2 sierpnia 2016 r.

2.1 Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu

Podstawę prawną niniejszego opracowania stanowi ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 485, z 2023 r. poz. 28, 1688). Zapisy tej ustawy definiują cały proces rewitalizacji oraz są podstawą do wdrożenia działań zaplanowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji. Poniżej przybliżono niektóre pojęcia występujące ww. ustawie, kluczowe z punktu widzenia niniejszego opracowania.

Rewitalizacja

To „proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji”⁴.

Interesariusze rewitalizacji to:

„1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie

⁴ Zgodnie z Art. 2 ust. 1 ustawy o rewitalizacji.

mieszkańców, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe, stowarzyszenia budownictwa społecznego oraz członkowie kooperatywy mieszkaniowej współdziałający w celu realizacji na obszarze rewitalizacji inwestycji mieszkaniowej w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o kooperatywach mieszkaniowych oraz zasadach zbywania nieruchomości należących do gminnego zasobu nieruchomości w celu wsparcia realizacji inwestycji mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 28 z późn. zm.);

2) mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt 1;

3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;

4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;

5) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;

6) organy władzy publicznej;

7) podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa⁵.

Stan kryzysowy

Występuje z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub;

2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub;

3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub;

4) technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności,

⁵Zgodnie z Art. 2.1 ust. 2 ustawy o rewitalizacji.

ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami⁶.

Obszar zdegradowany (nazwa skrócona: OZ)

To „Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym występującym w sferze społecznej można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z negatywnych zjawisk w pozostałych sferach (gospodarczej, środowiskowej, przestrzennofunkcjonalnej oraz technicznej. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzennofunkcjonalnych lub technicznych, o których mowa w ust. 1⁷.

Obszar rewitalizacji (nazwa skrócona: OR)

Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację⁸. Ponadto aby dany obszar mógł być uznany za obszar zdegradowany, musi występować na nim przynajmniej jedno z negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzennofunkcjonalnych lub technicznych. Natomiast podczas wyznaczania obszaru rewitalizacji należy pamiętać, że ustawodawca ściśle określił proporcje tego obszaru, który nie może zajmować więcej niż 20% powierzchni gminy oraz nie może być zamieszkiwany przez więcej niż 30% jej mieszkańców.

Gminny program Rewitalizacji (nazwa skrócona: GPR)

To inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę miasta, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Procedura sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji

Procedura ta przebiega według następujących etapów:

1. Podjęcie Uchwały o przystąpieniu do sporządzania GPR;
2. Ogłoszenie informacji o podjęciu Uchwały o przystąpieniu do sporządzania GPR;
3. Sporządzenie projektu GPR;

⁶ Zgodnie z Art. 9. ust. 1 ustawy o rewitalizacji.

⁷ Zgodnie z Art. 9 ust. 1 i 2 ustawy o rewitalizacji..

⁸ Zgodnie z Art. 10. ust. 1 ww. ustawy.

4. Przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu GPR;

5. Wystąpienie o zaopiniowanie projektu GPR przez podmioty wskazane w ustawie m.in.: zarząd powiatu, państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego, gminną komisję urbanistycznoarchitektoniczną, ministra właściwego do spraw zdrowia;

6. Wystąpienie o przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko (OOS), wprowadzenie zmian do projektu GPR wynikających z konsultacji społecznych i uzyskanych opinii;

7. Przedstawienie radzie gminy do uchwalenia projektu GPR.

3. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 przeanalizowano pod kątem zgodności i spójności z kluczowymi dokumentami planistycznymi i operacyjnymi. Warto podkreślić, że proces rewitalizacji, zasadniczo ma charakter lokalny i powinien sprzyjać rozwojowi na poziomie jednostek samorządu terytorialnego, pośrednio jednak przyczynia się do realizacji i osiągnięcia celów oraz założeń programów na poziomie regionalnym i krajowym.

Poniżej został przedstawiony schemat celów i kierunków działań GPR Gminy Baborów. W kolejnych podrozdziałach wykazano zgodność dokumentów programowych z GPR w zakresie celów z dokumentami strategicznymi w skali krajowej, regionalnej oraz gminnej

Tabela 1 Schemat celów strategicznych i operacyjnych GPR Gminy Baborów

Cel strategiczny	Kierunki działań
<p>Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury społecznej i rekreacyjnej oraz tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji społecznej i organizacji działań na rzecz lokalnej społeczności.</p>	<p>1.1 Rozwój oferty społecznej i kulturalnej: Wzmacnianie lokalnych instytucji, takich jak domy seniora, biblioteki, świetlice, które będą pełniły funkcję centrów aktywności społecznej i miejsc spotkań różnych pokoleń.</p> <p>1.2 Modernizacja infrastruktury rekreacyjnej: Budowa nowych i modernizacja istniejących obiektów rekreacyjnych, takich jak place zabaw, tereny sportowe i parki, aby stworzyć przestrzenie sprzyjające wypoczynkowi i aktywności fizycznej dla osób w różnym wieku.</p> <p>1.3 Inicjatywy na rzecz seniorów: Tworzenie programów i infrastruktury wspierających aktywizację seniorów – od przestrzeni dostosowanych do ich potrzeb, po organizację wydarzeń społecznych i zdrowotnych.</p> <p>1.4 Wsparcie dla aktywności lokalnych grup: Zachęcanie do tworzenia lokalnych inicjatyw i wydarzeń, które umożliwią współpracę i integrację mieszkańców, takich jak festyny, warsztaty czy imprezy sportowe.</p>
<p>Rozwój i modernizacja terenów oraz obiektów publicznych, takich jak parki, place zabaw i przestrzenie rekreacyjne, z jednoczesnym zwiększaniem powierzchni biologicznie czynnych, poprawą jakości środowiska oraz bioróżnorodności.</p>	<p>2.1 Rewitalizacja parków i terenów zielonych: Modernizacja istniejących terenów zielonych oraz parków, aby stały się bardziej funkcjonalne i estetyczne, tworząc przestrzenie do wypoczynku i rekreacji.</p> <p>2.2 Tworzenie przestrzeni rekreacyjnych: Rozwój miejsc, takich jak place zabaw, tereny spacerowe, które będą sprzyjać wypoczynkowi i poprawią komfort życia mieszkańców.</p> <p>2.3 Dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb mieszkańców: Modernizacja obiektów użyteczności publicznej, tak aby były one dostosowane do potrzeb zarówno seniorów, jak i młodszych mieszkańców i rodzin z dziećmi.</p> <p>2.4 Poprawa dostępności i estetyki przestrzeni publicznych: Inwestycje w estetykę przestrzeni miejskich, poprzez nowe nasadzenia, zagospodarowanie placów i skwerów, co zwiększy atrakcyjność wizualną miasta.</p>

Źródło: opracowanie własne

3.1 Spójność dokumentu GPR z dokumentami strategicznymi skali makro

Gminny Program Rewitalizacji to dokument planujący rozwój jednostki samorządu terytorialnego w obszarze: społecznym, gospodarczym, przestrzenno-infrastrukturalnym oraz środowiskowym. Niniejszy dokument jest spójny z celami i kierunkami działań przedstawionymi w dokumentach strategicznych w skali makro (na poziomie krajowym), zaprezentowanych poniżej w ujęciu tabelarycznym.

Komplementarność z dokumentami na poziomie krajowymi

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) [SOR]

Przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. SOR jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020. oraz obowiązującym, kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Strategia określa nowy model rozwoju – suwerenną wizję strategiczną, zasady, cele i priorytety rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym do 2020 r. oraz w perspektywie do 2030 r. Zgodnie z zapisami Strategii efektem jej realizacji w perspektywie długookresowej dla obywateli będzie: *wzrost ich dochodów oraz poprawa jakości życia, rozumiana jako stworzenie przyjaznych warunków bytowych, przede wszystkim dla rodzin; zapewnienie odpowiedniej jakości edukacji i szkoleń, podwyższających kwalifikacje i kompetencje obywateli; wzrost zatrudnienia i lepsze jakościowo miejsca pracy; poprawa dostępu do infrastruktury; zapewnienie odpowiedniej opieki medycznej, poprawiającej zdrowotność obywateli; satysfakcjonującego stanu środowiska oraz poczucia bezpieczeństwa*. Dążenie do osiągnięcia tego celu, odbywać się będzie poprzez skoncentrowanie działań o charakterze prawnym, instytucjonalnym i inwestycyjnym w trzech celach strategicznych:

1. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną;
2. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony;
3. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.

Gminny Program Rewitalizacji będzie realizował przede wszystkim 2 cel szczegółowy Strategii oraz pośrednio 3. Natomiast jego kierunki działania nie kolidują z pozostałymi z założeniami dokumentu krajowego.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 [KSRR 2030]

Strategia ta, to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa. Stanowi zbiór wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Głównym celem Strategii jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego kraju, co stworzy warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Cel główny realizowany jest poprzez cele strategiczne:

- Cel 1 Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym
- Cel 2 Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych
- Cel 3 Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie

Komplementarność z dokumentami na poziomie krajowymi

Gminny Program Rewitalizacji będzie realizował przede wszystkim Cel 1 Strategii, a jego działania są zgodne z pozostałymi celami strategicznymi.

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności [KPO]

Głównym celem tego dokumentu programowego jest odbudowa potencjału rozwojowego osłabionego kryzysem wywołanym pandemią COVID-19 oraz wsparcie gospodarki i wzrost poziomu życia społeczeństwa w dłuższej perspektywie czasowej. KPO stanowi podstawę do ubiegania się o wsparcie z europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. Do realizacji misji dokumentu przyczyni się realizacja sześciu komponentów oraz działań, stanowiących obszary koncentracji reform i inwestycji:

1. Odporność i konkurencyjność gospodarki;
2. Zielona energia i zmniejszenie energochłonności;
3. Transformacja cyfrowa;
4. Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia;
5. Zielona, inteligentna mobilność;
6. Poprawa jakości instytucji i warunków realizacji Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Gminny Program Rewitalizacji będzie realizował pośrednio cele 1, 5 oraz 6 KPO, a zaplanowanie kierunki działania nie kolidują z pozostałymi celami.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030 (SRKL)

Celem głównym tego dokumentu strategicznego jest wzrost kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia. W dokumencie uwzględniono również zapobieganie zjawiskom takim jak: bezrobocie, bieda, nierówności dochodowe, wykluczenie społeczne i wykluczenie cyfrowe oraz osłabienie społeczeństwa obywatelskiego, które zagrażają spójności społecznej w Polsce. Wyznaczono cztery cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy 1: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli, w tym cyfrowych;
- Cel szczegółowy 2: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej;
- Cel szczegółowy 3: Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy;
- Cel szczegółowy 4: Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

Gminny Program Rewitalizacji będzie realizował przede wszystkim Cel 3 oraz 4 Strategii, a jego działania nie będą kolidować z pozostałymi celami strategicznymi.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030 (SRKS2030)

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) stanowi kontynuację i aktualizację Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 i jest jednym z instrumentów realizacji Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Celem głównym Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2030 jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków, który odnosi się do zagadnień jednego z obszarów wpływających na osiągnięcie celów SOR: Kapitał ludzki i społeczny. Jest on również powiązany z realizacją działań wskazanych w poszczególnych obszarach Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.

Komplementarność z dokumentami na poziomie krajowym

Cel główny SRKS2030 doprecyzowują trzy cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy 1: Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne;
- Cel szczegółowy 2: Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich;
- Cel szczegółowy 3: Zwiększenie wykorzystania potencjału kulturowego i kreatywnego dla rozwoju.

Gminny Program Rewitalizacji będzie realizował wszystkie Cele Strategii, a jego działania będą zgodne z założeniami dokumentu strategicznego.

Źródło: opracowanie własne

3.2 Komplementarność z dokumentami strategicznymi w skali regionalnej

W poniższej tabeli zaprezentowano zgodność (komplementarność) Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi w skali regionalnej (na poziomie województwa) i w skali ponadlokalnej (na poziomie powiatu). Spójność założeń GPR z tymi dokumentami jest kluczowa ze względu na odpowiednie przygotowywanie programu wydatkowania środków dla samorządów terytorialnych w ramach funduszy europejskich, których główna część przypada na program regionalny.

Komplementarność z dokumentami na poziomie województwa

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego – Opolskie 2030

Dokument został przyjęty Uchwałą nr XXXIV/355/2021 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 4 października 2021 r. Strategia stanowi, że Opolskie w 2030 roku to region cenionej jakości życia wynikającej z unikalnego i uniwersalnego łączenia różnorodności: dynamiki i równowagi, nowoczesności i tradycji oraz otwartości i integracji. Komfort życia w Opolskim zwiększa się za sprawą zintegrowanych działań rewitalizacyjnych na rzecz lokalnych społeczności przywracających do życia obszary kryzysowe. Samorządy gminne, przy wsparciu władz regionalnych, realizują kompleksowe programy rewitalizacji obejmujące interwencje na obszarach koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.

Cel strategiczny 1: Człowiek i relacje – Mieszkańcy gotowi na wyzwania i tworzący otwartą wspólnotę

Cele operacyjne:

- Trwałe więzi społeczne,
- Wykwalifikowani mieszkańcy,
- Rozwinięte i dostępne usługi,
- Bezpieczny region.

Cel strategiczny 2: Środowisko i rozwój – Środowisko odporne na zmiany klimatyczne i sprzyjające rozwojowi

Cele operacyjne:

- Opolskie zeroemisyjne,
- Przyjazne środowisko i racjonalna gospodarka zasobami,
- Wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe.

Cel strategiczny 3: Silna gospodarka – Gospodarka inteligenta wzmocniająca konkurencyjność regionu

Cele operacyjne:

Komplementarność z dokumentami na poziomie województwa

- Gospodarka otwarta na współpracę,
- Region dostępny komunikacyjnie,
- Ceniona marka regionu,
- Silne branże

GPR jest spójny z założeniami Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego, a przyjęte w Programie cele wraz z przypisanymi do nich kierunkami działań wpisują się w zamierzone w Strategii działania. Zwłaszcza z uwagi na to, że wśród kierunków działań Województwa Opolskiego znajduje się budowa systemu wsparcia rewitalizacji, co z góry wskazuje na komplementarność tych dokumentów.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego

Strategicznym celem polityki przestrzennej województwa opolskiego jest kształtowanie struktury przestrzennej odznaczającej się wysokim poziomem ładu przestrzennego, która będzie umożliwiała wykorzystanie jego zróżnicowanych terytorialnie potencjałów, zapewniała konkurencyjność w stosunku do otoczenia zewnętrznego i eliminowała niekorzystne różnice w warunkach życia wewnątrz regionu.

Naczelna zasada to: zasada zrównoważonego rozwoju – polegająca na prowadzeniu rozwoju społeczno – gospodarczo przestrzennego, z zachowaniem równowagi przyrodniczej i kulturowej w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb mieszkańców – tak obecnych, jak i przyszłych pokoleń. Szczegółowe zasady gospodarowania przestrzenią:

- zasada zachowania ładu przestrzennego,
- zasada racjonalnego kształtowania sieci osadniczej,
- zasada preferencji intensyfikacji zabudowy na terenach zainwestowanych wraz z ich regeneracją (odnową),
- zasada budowania tożsamości regionalnej poprzez zachowanie dziedzictwa kulturowego
- zasada spójności i ciągłości przestrzennej przy wyznaczaniu obszarów planistycznych i ich strefowaniu,
- zasada poprawy dostępności przestrzennej,
- zasada stymulowania rozwoju,
- zasada rozwoju infrastruktury społecznej,
- zasada tworzenia i wzmacniania potencjału akademickiego i naukowego województwa,
- zasada racjonalnego kształtowania stref aktywizacji gospodarczej,
- zasada racjonalnego zagospodarowania,
- zasada oszczędnego gospodarowania energią i zasobami złóż naturalnych,
- zasada wyznaczania obszarów funkcjonalnych i problemowych.

Podejmowane w ramach GPR zamierzenia projektowe uwzględniają ustanowione zasady dla zagospodarowania województwa opolskiego.

Wojewódzka Strategia w Zakresie Polityki Społecznej na lata 2016-2025

Wojewódzka Strategia w Zakresie Polityki Społecznej na lata 2016-2025, której celem jest wspieranie działań i rozwój instytucji służących zabezpieczeniu podstawowych potrzeb mieszkańców województwa opolskiego, a także integracja społeczeństwa regionu poprzez wzmocnienie aktywności mieszkańców i współdziałanie instytucji publicznych, komercyjnych oraz organizacji pozarządowych. Wymienione działania będą prowadzone poprzez realizację poniższych celów operacyjnych:

Komplementarność z dokumentami na poziomie województwa

Cel strategiczny 1. Bezpieczna i aktywna rodzina

- 1.1. Wzmocnienie funkcji opiekuńczej i wychowawczej rodzin
- 1.2. Wzmocnienie systemu pieczy zastępczej oraz wsparcie dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej
- 1.3. Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego i socjalnego rodzin

Cel strategiczny 2. Opolski model wsparcia i aktywizacji seniorów

- 2.1. Rozwój usług senioralnych
- 2.2. Zwiększenie udziału osób starszych w życiu społecznym – aktywny udział w działaniach instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, wolontariacie
- 2.3. Zwiększenie świadomości społecznej i zmiana postaw wobec problemów starości i starzenia

Cel strategiczny 3. Opolskie bez barier

- 3.1. Ograniczenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego wśród niepełnosprawnych mieszkańców województwa
- 3.2. Zwiększenie udziału sektora ekonomii społecznej oraz innych organizacji pozarządowych w realizacji zadań
- 3.3. Zmiana postaw społecznych wobec osób niepełnosprawnych, sprzyjająca integracji społecznej

Cel strategiczny 4. Włączenie społeczne

- 4.1. Rozwój usług aktywizacji społecznej i zawodowej
- 4.2. Partnerstwo i współpraca na rzecz włączenia społecznego
- 4.3. Usprawnienie koordynacji działań na rzecz włączenia społecznego

Cel strategiczny 5. Ekonomia społeczna drogą do integracji regionalnej

- 5.1. Promocja ekonomii społecznej w regionie
- 5.2. Rozwój systemu wsparcia ekonomii społecznej
- 5.3. Rozwój partnerstwa i otoczenia na rzecz ekonomii społecznej.

GPR wpisuje się w większość wyżej wymienionych celów Strategii, a zawłaszcza poprzez przyjęte cele strategiczne wraz z przypisanymi do nich kierunkami działań.

Strategia Rozwoju Subregionu Południowego na lata 2021 – 2030

Obszar funkcjonalny Subregionu Południowego Województwa Opolskiego powstał w wyniku inicjatywy władz jednostek samorządu terytorialnego, wchodzących w jego skład. „Strategia Rozwoju Subregionu Południowego na lata 2021 – 2030” jest dokumentem spełniającym wszystkie warunki dla strategii ponadlokalnej. Jako dokument o charakterze planistycznym zakłada w swojej istocie poszukiwanie wspólnego potencjału rozwojowego na poziomie subregionalnym i ograniczenie możliwości występowania zagrożeń występujących na obszarze, a także na optymalne wykonywanie działań JST na płaszczyznach, które partnerzy uznali za wspólne. Strategia zakłada ukierunkowaną interwencję samorządów skupionych w Subregionie Południowym na wyzwaniach związanych z koniecznością tworzenia korzystnych warunków do trwałego wzrostu społeczno-gospodarczego w subregionie. Dokument jest również niezwykle istotny w kontekście dostosowania do nowej perspektywy finansowej budżetu UE na lata 2021-2027 i ukierunkowania planowanych do realizacji celów głównych do założeń zawartych w programie „Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027” [FEO 2021-2027].

Wymiar I społeczny

Komplementarność z dokumentami na poziomie województwa

Cel strategiczny 1. Rozwój infrastruktury usług społecznych, edukacyjnych i ochrony zdrowia w celu poprawy ich dostępności dla mieszkańców subregionu

Cel strategiczny 2. Wysoka jakość usług publicznych świadczonych w subregionie

Cel strategiczny 3. Atrakcyjna oferta spędzania czasu wolnego oraz integracja mieszkańców subregionu

Wymiar II gospodarczy

Cel strategiczny 4. Wzrost gospodarczy z uwzględnieniem regionalnych potencjałów subregionu

Cel strategiczny 5. Spójny system transportowy i komunikacyjny na poziomie subregionalnym

Wymiar III przestrzenny

Cel strategiczny 6. Adaptacja do zmian klimatu i poprawa stanu środowiska naturalnego przy jednoczesnym ograniczeniu antropopresji

Cel strategiczny 7. Integracja przestrzenna, planistyczna oraz infrastrukturalna samorządów subregionu.

GPR wpisuje się w większość wyżej wymienionych celów Strategii, a zawłaszcza poprzez przyjęte cele strategiczne wraz z przypisanymi do nich kierunkami działań.

Komplementarność z dokumentami na poziomie powiatu

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Głubczyckim na lata 2023-2028

Celem strategicznym programu jest: objęcie i udzielenie potrzebującym osobom pomocy poprzez przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, tworzenie warunków sprzyjających pełnemu uczestnictwu w życiu społecznym i zawodowym osób niepełnosprawnych i ich rodzin. Działania te będą realizowane zgodnie z poniższymi celami szczegółowymi:

1. Ułatwienie osobom niepełnosprawnym dostępu do najważniejszych obiektów użyteczności publicznej.
2. Budzenie świadomości społecznej. Pomoc osobom niepełnosprawnym w poprawie jakości życia, w rozwijaniu świadomości społecznej oraz w rozwiązywaniu występujących problemów.
3. Umożliwienie pełnego uczestnictwa osobom niepełnosprawnym w rehabilitacji leczniczej i społecznej.
4. Edukacja osób niepełnosprawnych.
5. Ułatwienie osobom niepełnosprawnym samodzielnego funkcjonowania w środowisku rodzinnym.

GPR jest spójny z wyżej wymienionymi celami, a zawłaszcza poprzez przyjęte kierunki działań: Inicjatywy na rzecz seniorów,

Wsparcie dla aktywności lokalnych grup,

Dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb mieszkańców,

Poprawa dostępności i estetyki przestrzeni publicznych.

Źródło: opracowanie własne

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 wykazuje zgodność z przedstawioną interwencją wynikającą z dokumentów krajowych i regionalnych. W wymienionych dokumentach

odnaleźć można cele strategiczne i kierunki działań związane z poprawą efektywności energetycznej budynków, jakości powietrza oraz polepszeniem stanu technicznego zabytków, jak również zwiększeniem poziomu integracji społecznej i aktywizacji mieszkańców.

3.3 Opis powiązań GPR z dokumentami w skali mikro

Spójność Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy (poziom lokalny) przedstawiona została w poniższej tabeli. Podobnie, jak w przypadku pozostałych podrozdziałów, komplementarność wykazana została na poziomie celów strategicznych w skali mikro.

Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym
Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Baborów na lata 2014 – 2020 ^{9,10}
<p>Rozwój Gminy Baborów zależy od wielu czynników zewnętrznych, w tym przepisów i programów Unii Europejskiej, warunków tworzonych przez państwo polskie, a także okoliczności globalnych, jak zmiany klimatyczne, czy kryzysy gospodarcze. Są jednak czynniki zależne od ludzi, którzy zamieszkują ten obszar i ich reprezentacje: samorząd lokalny, organizacje społeczne, przedsiębiorców. Zgodnie z przyjętymi przez Polskę i Unię Europejską założeniami wszelkie działania podejmowane przez wspólnotę gminną będą zgodne z ideą zwiększenia liczby ludności gminy i zatrudnienia wśród jej mieszkańców, a także wykorzystania najmocniejszych stron obszaru w budowaniu jego konkurencyjności.</p> <p>CEL STRATEGICZNY nr 1 Stworzenie warunków do zwiększenia liczby mieszkańców gminy.</p> <p>CEL STRATEGICZNY nr 2 Wspieranie lokalnej aktywności gospodarczej.</p> <p>CEL STRATEGICZNY nr 3 Poprawa estetyki obszaru gminy Baborów.</p> <p>CEL STRATEGICZNY NR 4 Wypromowanie marki „Gmina Baborów”.</p>
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Baborów ¹¹
<p>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Baborów jest, obok strategii rozwoju, najważniejszym dokumentem planistycznym gminy. Studium sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.</p> <p>SUiKZP Gminy Baborów jest jednym z instrumentów służącym do podejmowania działań przybliżających urzeczywistnianie wizji rozwoju oraz aktem zawierającym normy kształtujące ład przestrzenny. Podstawą prawną do przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest art. 9 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Przyjęte, w Studium, kierunki zmian w strukturze funkcjonalno – przestrzennej gminy Baborów są nakierowane na wielofunkcyjny rozwój gminy (harmonijny i zrównoważony), wykorzystujące, potencjał rozwojowy, w tym również potencjał rozwojowy jaki stanowi przygraniczne położenie. Polityka przestrzenna ustala kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy, w celu</p>

⁹ Brak nowej i aktualnej Strategii Rozwoju Gminy.

¹⁰ Przyjęta Uchwałą Nr XXXIX-378/14 Rady Miejskiej w Baborowie z dnia 30 września 2014 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Lokalnego Gminy Baborów na lata 2014 – 2020.

¹¹ Rada Miejska w Baborowie, na sesji w dniu 30 marca 2021 r. uchwaliła Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Baborów – Uchwałą Nr XIX/217/21 Rady Miejskiej w Baborowie z dnia 30 marca 2021 r.

Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym

najbardziej racjonalnego gospodarowania tą strukturą przestrzenną (w aspekcie uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych), realizowane poprzez podejmowane decyzje przestrzenne, wspomagane dostępnymi instrumentami dla ich wdrażania.

Przyjęte cele strategiczne polityki przestrzennej:

- C1 – kształtowanie zrównoważonego harmonijnego wielofunkcyjnego rozwoju gminy Baborów, w tym wykorzystującego potencjał rolniczy gminy, generującego wzrost ekonomiczno – gospodarczy,
- C2 – kształtowanie pożądanego, atrakcyjnego środowiska życia, pracy oraz wypoczynku mieszkańców gminy, w tym w szczególności w ramach obszarów objętych Lokalnym Programem Rewitalizacji Baborowa z udziałem społeczeństwa miasta na lata 2016 – 2023,
- C3 – poszanowanie i racjonalna ochrona środowiska przyrodniczego i kulturowego, w tym oparta na zrównoważonym wykorzystaniu jego zasobów, w szczególności walorów krajobrazowo – przyrodniczo – kulturowych.

Podejmowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji zamierzenia projektowe uwzględniają ustanowione zasady dla zagospodarowania gminy Baborów.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baborów na lata 2017-2027

Celem Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Baborów jest wytyczenie priorytetowych rozwiązań w zakresie przezwyciężenia określonych problemów społecznych. Realizacja zadań zawartych w strategii planowana jest na lata 2017 – 2027 co powinno zapewnić możliwość długofalowych działań wspierających osoby i rodziny w procesie odzyskania zdolności do samodzielnego funkcjonowania w środowisku. Na podstawie diagnozy sytuacji społecznej w gminie Baborów przyjęte zostały obszary priorytetowe dla realizowania polityki społecznej w gminie. Priorytetowymi działaniami w sferze przeciwdziałania problemom społecznym na terenie Gminy powinny być:

- przeciwdziałanie skutkom bezrobocia,
- wspieranie rodzin w pełnieniu ich funkcji społecznych,
- stworzenie systemu wsparcia dla osób starszych,
- tworzenie warunków sprzyjających aktywizacji osób niepełnosprawnych
- rozwijanie kapitału społecznego mieszkańców.

Wdrażanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Baborów na lata 2016 - 2026 opierać będzie na realizacji czterech celów strategicznych:

I. CEL STRATEGICZNY Integracja społeczna i aktywizacja zawodowa oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu w gminie Baborów.

II. CEL STRATEGICZNY Przeciwdziałanie powstawaniu zjawiska ubóstwa w gminie Baborów.

III. CEL STRATEGICZNY Redukowanie problemu uzależnień w gminie Baborów.

IV. CEL STRATEGICZNY Wspieranie rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, rodzin wielodzietnych i niepełnych w gminie Baborów.

Gminny Program Rewitalizacji jest komplementarne z ww. Strategią, w szczególności z uwagi na silnie społeczny charakter obu dokumentów oraz założenia dążące do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i aktywizacji mieszkańców.

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z powyższą analizą stwierdzono zbieżność celów Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 z obowiązującymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. Proces rewitalizacji został zaplanowany w sposób spójny z założeniami rozwojowymi, a także stanowi ich uzupełnienie oraz wzbogacenie. Należy jednak wziąć pod uwagę, że działania zaplanowane w GPR koncertują się na rozwiązaniu konkretnych problemów, dotyczących różnych grup mieszkańców, zamieszkujących obszar rewitalizacji. Realizacja spójnych działań wzmocni zamierzenia zawarte w ww. dokumentach strategicznych, a także stanowić będzie dodatkowy bodziec dla rozwoju gminy i jej społeczności.

3.4 Zgodność z prawem wodnym

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Podstawą do podejmowania decyzji mających wpływ na kształtowanie zasobów wodnych i zasad gospodarowania stanowią plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy. Według II aktualizacji Planu, tereny Gminy Baborów leżą w obszarze dorzecza Odry, regionie wodnym Górnej Odry, w zlewni rzeki Psiny i jej lewego dopływu, a podlegają kontroli Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Gliwicach. Na sieć rzeczną gminy składają się następujące ciek wodne:

- Psina – lewobrzeżny dopływ Odry,
- Złotnik – prawobrzeżny dopływ Psiny,
- Sucha Psina – prawobrzeżny dopływ Psiny,
- dwa bezimienne – lewobrzeżne dopływy Psiny.

W poniższym zestawieniu zostały ujęte informacje wynikające z II aktualizacji planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry. Zapisy planu dostępne są na stronach Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. We wskazanych dokumentach zostały określone cele środowiskowe dla poszczególnych jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) i podziemnych (JCWPd), jak również zawarto w nich ocenę stanu lub potencjału ekologicznego i stanu chemicznego.

W tabeli poniżej przedstawiono wykaz jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) i podziemnych (JCWPd), które zlokalizowane są na terenie gminy Baborów.

Tabela 2 Charakterystyka JCWP oraz JCWPd zlokalizowanych na terenie Gminy Baborów

Numer JCWP	Nazwa JCWP	Stan ogólny
RW600009115265	Troja od źródeł do Morawy	zły stan wód
RW60000911743	Stradunia od źródła do Potoku Jakubowickiego	zły stan wód
RW600009115239	Psina od źródeł do Suchej wraz z Suchą	zły stan wód
RW600009115949	Cisek	zły stan wód
RW600011115299	Psina od Suchej do ujścia	zły stan wód

Numer JCWPd	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Stan ogólny
GW6000127	zagrożona chemicznie	słaby
GW6000142	niezagrożona	dobry
GW6000141	niezagrożona	dobry

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje> [data dostępu: 11.10.2024 r.].

Powyżej wymienione JCWPd przeznaczona są do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, ale jedną z nich charakteryzuje słaby stan ogólny, a co za tym idzie występuje ryzyko nieosiągnięcia celu środowiskowego ze względu na zagrożenie chemiczne.

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne¹² za nadrzędny cel wskazuje ograniczenie negatywnych skutków powodzi. dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, poprzez realizację działań służących minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń. PZRP podlega aktualizacji co 6 lat, w myśl art. 173 ust. 19 Prawa wodnego i w dniu 23 marca 2023 r. wszedł w życie dokument przyjęty rozporządzeniem Ministra infrastruktury z dnia 26 października 2022 r. i ogłoszony w dniu 22 grudnia 2022 r. (Dz. U. 2022 r. poz. 2714), który stanowi aktualizację dotychczasowego PZRP. W dokumencie wyznaczono trzy cele główne (oraz 13 szczegółowych):

1. Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego
2. Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego
3. Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym

W gminie Baborów występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu przepisów ustawy Prawo wodne, które dotyczą terenów zlokalizowanych wzdłuż rzeki Psiny. W obszarze rewitalizacji ryzyko wystąpienia powodzi oraz zagrożenie powodzią odnotowano na sporym terenie pomiędzy dwiema równoległymi ulicami: Ratuszową a Powstańców. Wśród wskazanych terenów znajdują się dwie działki: 532 (park) oraz 533 (boisko sportowe), które stanowią teren realizacji jednego z przedsięwzięć, a dokładnie: „*Rewitalizacja Amfiteatru wraz z otoczeniem parkowym i stadionem miejskim*”. Tereny te znajdują się w bezpośrednim zagrożeniu powodzią zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego oraz ryzyka powodziowego, które przedstawiają prawdopodobieństwo oraz ryzyko wystąpienia powodzi jako średnie i wynoszące 1% (raz na 100 lat). W związku z powyższym podczas procesu rewitalizacji wprowadzone zostaną działania zapobiegawcze powodzi na terenie przedsięwzięcia.

¹² Dz. U. 2024 r. poz. 1087, 1089, 1473).

Plan przeciwdziałania skutkom suszy

Plan przeciwdziałania skutkom suszy (w skrócie PPSS) to dokument planistyczny o zasięgu ogólnokrajowym, przygotowany przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Został on wprowadzony w formie rozporządzenia ministra ds. gospodarki wodnej, na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne¹³. Dokument stanowi studium zjawiska suszy w Polsce i zawiera m.in. informacje o zagrożeniu suszą, ustalone w oparciu o dane pomiarowe oraz analizy eksperckie. PPSS obejmuje również katalog działań, których celem jest obniżenie wielkości strat spowodowanych przez suszę i zapewnienie skutecznego monitorowania zasobów wodnych oraz gospodarowania wodą.

Główny cel zawiera się już w samej nazwie Planu jako planowaniu działań mających na celu przeciwdziałanie skutkom suszy. Cel główny PPSS doprecyzowany jest przez 4 cele szczegółowe:

- a) skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy;
- b) zwiększanie retencji na obszarach dorzeczy;
- c) edukacja i zarządzanie ryzykiem suszy;
- d) formalizacja i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Najważniejszym elementem PPSS jest katalog działań, w którym znajdują się konkretne, mierzalne rozwiązania, które należy wdrożyć, aby ograniczyć skutki suszy. Katalog ma wymiar operacyjny wobec pozostałych elementów, które są sformułowane w charakterze analizy lub propozycji. Poprzez ten zbiór optymalnych działań realizowane są cele szczegółowe PPSS, a dzięki nim cel główny

W ramach opracowania GPR zanalizowano mapy PPSS w celu sprawdzenia do jakich klas zagrożenia zostały zaklasyfikowane według map PPSS tereny Gminy Baborów. Wnioski zapisano poniżej z podziałem na rodzaj suszy:

- a) Susza atmosferyczna – cały obszar gminy zakwalifikowany został do klasy III (silnie zagrożone);
- b) Susza rolnicza – obszary gminy zakwalifikowane zostały do trzech klas: klasy I (słabo zagrożone) na granicy wschodniej, klasa III (silnie zagrożone) większa i środkowa część terenów gminy oraz klasa IV (ekstremalnie zagrożone) mniejsza część terenów gminy z punktowymi lokalizacjami, na zachodzie, północy i południowym zachodzie gminy;
- c) Susza hydrologiczna – obszary gminy zakwalifikowane zostały do dwóch klas: klasy II (umiarkowanie zagrożone) obejmującej większość gminy oraz klasy III (silnie zagrożone) obejmującej małą część na północy gminy;

¹³ art. 240 ust. 2. pkt. 8), ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. 2024 r. poz. 1087, 1089, 1473).

- d) Susza hydrogeologiczna – obszary gminy zakwalifikowane zostały do dwóch klas: klasy III (silne zagrożone) obejmującej większą część gminy na wschodzie oraz klasy IV (ekstremalnie zagrożone) obejmującej mniejszą część na zachodzie gminy.

Według mapy łącznego zagrożenia suszą tereny Gminy Baborów zakwalifikowane zostały do klas: umiarkowanie zagrożone suszą (małe tereny na wschodniej granicy), silne zagrożone suszą (większa część gminy na zachodzie oraz ekstremalnie zagrożone suszą (pozostała część gminy).

4. Synteza diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Opracowanie diagnozy delimitacyjnej miało na celu wskazanie obszarów, na których koncentrują się negatywne zjawiska. Umożliwiło to podjęcie skutecznych działań przyczyniających się do wyprowadzenia tych obszarów ze stanu kryzysowego oraz wprowadzenie zaplanowanej interwencji służącej poprawie jakości życia mieszkańców i rozwojowi gminy. Obszary deficytowe zostały wyznaczone z uwzględnieniem zmiennych, przede wszystkim z zakresu sfery społecznej, a w następnej kolejności zmiennych pozaspołecznych, tj. ze sfery gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

4.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Do przeprowadzenia diagnozy delimitacyjnej przyjęto metodologię wyznaczania obszaru zdegradowanego opierającą się na analizie mierzalnych zmiennych przedstawiających sytuację gminy Baborów w pięciu sferach: sferze społecznej, sferze gospodarczej, sferze środowiskowej, sferze przestrzennej i sferze technicznej. Dane z zakresu społecznego obejmowały: demografię, kapitał społeczny, bezpieczeństwo publiczne, pomoc społeczną oraz rynek pracy.

Zgodnie z art. 4 ustawy o rewitalizacji „w celu opracowania diagnoz służących [...] wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji [...] wójt, burmistrz lub prezydent miasta prowadzi analizy, w których wykorzystuje obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań” .

W celu przeprowadzenia rzetelnej diagnozy delimitacyjnej zastosowano dwa ujęcia: statystyczne oraz przestrzenne. W ujęciu statystycznym diagnozy delimitacyjnej, interpretacji poddano dane statystyczne zwane również danymi zastanymi. Zgromadzenie rzetelnych i przydatnych materiałów jest ważne w celu ich późniejszej selekcji. W ten sposób wyodrębniono najbardziej kluczowe informacje obejmujące źródła danych uznane za istotne dla procesu badawczego. Dopiero po otrzymaniu wyselekcjonowanych danych, przeprowadzona została właściwa analiza.

W ujęciu przestrzennym diagnozy delimitacyjnej teren gminy podzielono na obszary porównawcze z uwzględnieniem jej miejsko-wiejskiego charakteru. Wyszczególniono jeden obszar stanowiący miasto Baborów oraz jedenaście obszarów stanowiących sołectwa gminy – w sumie dwanaście jednostek porównawczych. Następnym etapem ujęcia przestrzennego było wybranie zmiennych (kryteriów delimitacyjnych) i przeprowadzenie analizy wskaźnikowej dla każdego z wyżej wymienionych obszarów porównawczych. Umożliwiło to wskazanie obszaru zdegradowanego, a więc obszaru znajdującego się

w szczególnie trudnej sytuacji ze względu na koncentrację negatywnych zjawisk we wszystkich pięciu sferach (społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzennej i technicznej).

Na zakończenie, spośród obszarów zdegradowanych wyodrębniono obszar rewitalizacji z uwzględnieniem ustawowych wskaźników obligatoryjnych dotyczących powierzchni oraz ludności.

4.2 Wyróżnione obszary statystyczne

Poniższa tabela przedstawia wyróżnione obszary porównawcze wraz z uwzględnieniem ich powierzchni oraz liczby mieszkańców. Dane te odniesiono do wartości dla całej gminy. Natomiast metoda podziału na jednostki została przybliżona we wcześniejszym podrozdziale. Na dwanaście wyróżnionych jednostek składa się część miejska jako jeden obszar oraz część wiejska podzielona na jedenaście obszarów.

Tabela 3. Zestawienie obszarów porównawczych w ramach programu rewitalizacji

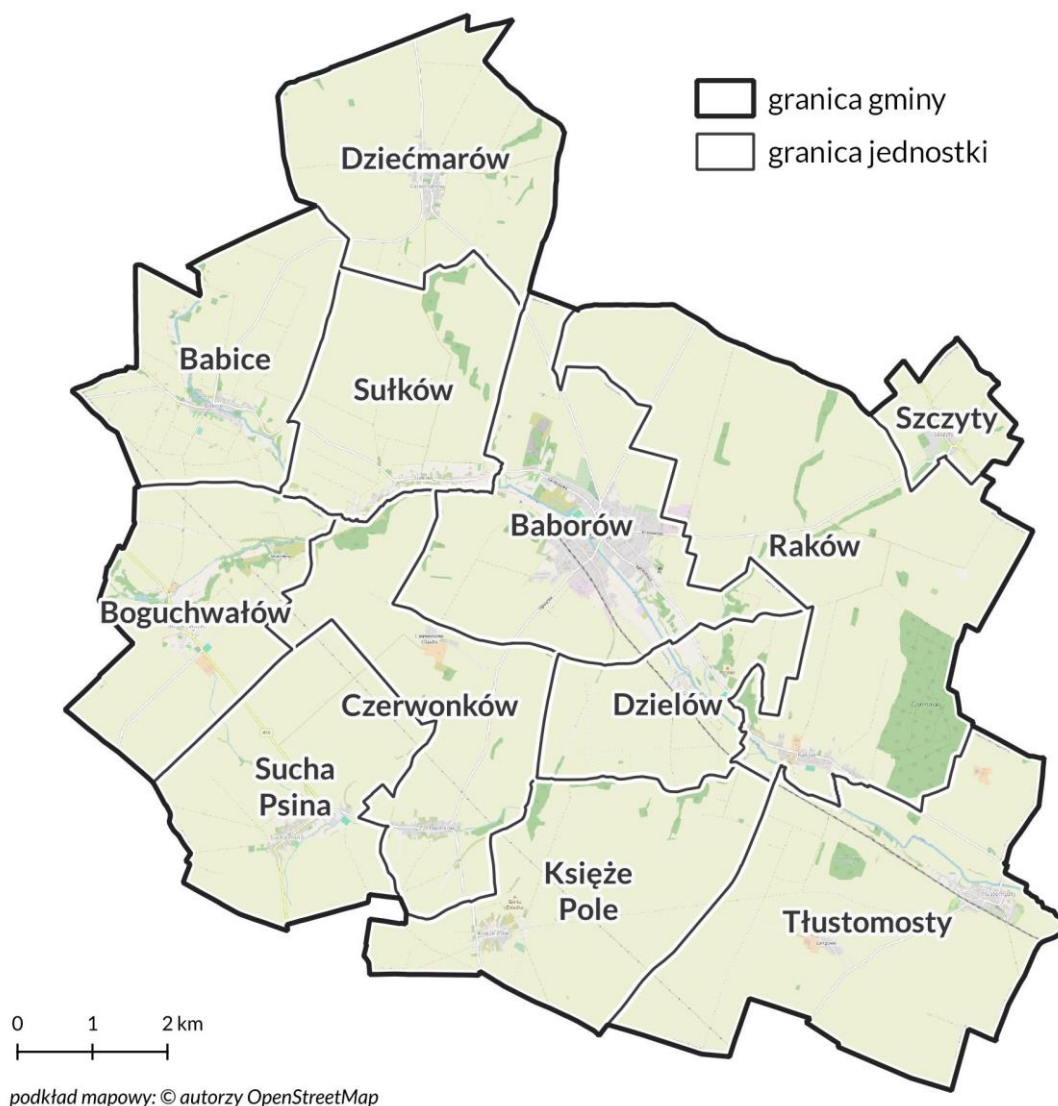
Nr	Nazwa obszaru	Powierzchnia [ha]	Udział % powierzchni	Liczba ludności	Udział % ludności
1.	Babice	818	7,0%	240	4,2%
2.	Baborów [miasto]	1 186	10,1%	2 801	48,8%
3.	Boguchwałów	812	6,9%	258	4,5%
4.	Czerwonków	923	7,9%	292	5,1%
5.	Dziećmarów	967	8,3%	248	4,3%
6.	Dzielów	540	4,6%	210	3,7%
7.	Księżę Pole	1 009	8,6%	203	3,5%
8.	Raków	1 964	16,8%	357	6,2%
9.	Sucha Psina	909	7,8%	188	3,3%
10.	Sułków	792	6,8%	284	4,9%
11.	Szczyty	224	1,9%	85	1,5%
12.	Tłustomosty	1 561	13,3%	575	10,0%
Gmina		11 705	100%	5 741	100%

Źródło danych: opracowanie własne

Warto zwrócić uwagę na dane jednostek zawarte w tabeli, ze względu na ich wpływ na wyniki poszczególnych wskaźników, które zostaną dokładnie omówione w niniejszej diagnozie. Obszarem o największej powierzchni jest Raków. Prawie połowa liczba ludności zamieszkuje obszar miejski Baborów. Natomiast najmniejszą powierzchnią i zarazem najmniejszą liczbą mieszkańców charakteryzuje się obszar Szczyty.

Poniżej zaprezentowano podział gminy na obszary porównawcze w formie grafiki mapowej.

Grafika 1 Podział gminy na jednostki porównawcze

Źródło: opracowanie własne.

4.3 Dobór kryteriów delimitacji

Dla właściwego i rzetelnego przeprowadzenia analizy obszarów konieczny był wybór odpowiednich zmiennych. Właściwymi wskaźnikami do analizy są takie, które w konkretny sposób różnicują obszary porównawcze, wskazując czy na ich terenach występuje sytuacja kryzysowa czy też nie. W efekcie opracowano katalog dwudziestu pięciu wskaźników, które przedstawia poniższa tabela. Każdy wskaźnik przedstawiono wraz z opisem metodologicznym, źródłem danych oraz podziałem na odpowiednie sfery. W prawej kolumnie znajduje się także wskazanie, czy dana zmienna to stymulanta czy destymulanta. Zależy to od tego, czy wysoka wartość wskaźnika świadczy o rozwoju gminy (S) czy też o występowaniu zjawiska kryzysowego (D).

Tabela 4 Katalog wskaźników - kryteria delimitacji

SFERA	ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ	KRYZYS (S/D)
SFERA SPOŁECZNA	1. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Wskaźnik dotyczący aspektu demograficznego. Wskaźnik obliczony jako różnica między liczbą urodzeń i zgonów na danym obszarze, podawany w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Miejski w Baborowie	Stymulanta
	2. Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący różnicę między zameldowaniem a wymeldowaniem ludności z danego obszaru, w określonym czasie. Wskaźnik wyrażony w formie przeliczeniowej na 1000 mieszkańców obszaru. Źródło danych: Urząd Miejski w Baborowie	Stymulanta
	3. Obciążenie demograficzne	Wskaźnik wyrażony jako stosunek liczby ludności w wieku nieprodukcyjnym (wiek 0-17 lat oraz 60 lat i więcej w przypadku kobiet oraz 65 lat i więcej w przypadku mężczyzn) do liczby ludności w wieku produkcyjnym (18-59 lat w przypadku kobiet i 18-64 lata w przypadku mężczyzn). Jest wyrażany w procentach. Źródło danych: Urząd Miejski w Baborowie	Destymulanta
	4. Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy, dotyczący osób poszukujących pracy i zarejestrowanych jako bezrobotne. Zmienna prezentowana w formie średniej przeliczeniowej pokazującej liczbę osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Głubczycach	Destymulanta
	5. Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	Wskaźnik odnoszący się do liczby bezrobotnych w strukturze ludności. Zmienna policzona jako udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Głubczycach	Destymulanta
	6. Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący sytuację w zakresie naruszeń bezpieczeństwa i prawa drogowego, odnoszący się do liczby zarejestrowanych zdarzeń drogowych. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Komenda Powiatowa Policji w Głubczycach	Destymulanta
	7. Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący popyt na usługi ośrodka pomocy społecznej na danym obszarze oraz obrazujący stan lokalnej społeczności w zakresie liczby klientów ośrodka pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Baborowie	Destymulanta
	8. Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na	Wskaźnik opisujący popyt na usługi pomocy społecznej na danym obszarze oraz obrazujący poziom zapotrzebowania na świadczenia przez osoby z niepełnosprawnością (lub ze względu na niepełnosprawność) w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.	Destymulanta

SFERA	ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ	KRYZYS (S/D)
SFERA SPOŁECZNA	niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Baborowie	
	9. Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący poziom aktywności społecznej mieszkańców poszczególnych obszarów gminy. Wskaźnik prezentowany w formie przeliczeniowej liczbą organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Miejski w Baborowie	Stymulanta
SFERA GOSPODARCZA	10. Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący poziom rozwoju przedsiębiorczości w poszczególnych obszarach, prezentowany w formie przeliczeniowej wyrażanej liczbą zarejestrowanych gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Miejski w Baborowie	Stymulanta
	11. Różnica pomiędzy nowo-zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący tendencje związane z rozwojem przedsiębiorczości. Wyrażany przez różnicę między liczbą nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Miejski w Baborowie	Stymulanta
SFERA ŚRODOWISKOWA	12. Liczba działek na których zidentyfikowano wyroby azbestowe na km ²	Wskaźnik zagrożenia wyrobami azbestowymi. Jego wartość wyliczono na podstawie liczby działek, na których zidentyfikowano wyroby azbestowe w przeliczeniu na 1 km ² danej jednostki porównawczej. Źródło danych: Urząd Miejski w Baborowie	Destymulanta
	13. Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	Wskaźnik opisujący jaki odsetek budynków mieszkalnych w poszczególnych obszarach znajduje się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym. Zmienna wyrażana w wartościach procentowych. Źródło danych: BDOT (Baza danych obiektów topograficznych)	Destymulanta
	14. Średnie roczne stężenie PM2.5	Wskaźnik dotyczy jakości powietrza w poszczególnych obszarach, wyrażany jest w postaci wartości stężenia pyłów zawieszonych PM2.5 Źródło: https://powietrze.gios.gov.pl/	Destymulanta
	15. Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe	Wskaźnik przedstawia udział gospodarstw, w których źródłem jest paliwo stałe, a dokładniej odsetek tych punktów wskazanych w ewidencji, których źródłem ogrzewania jest paliwo stałe. Źródło danych: Inwentaryzacja źródeł ciepła Urząd Miejski w Baborowie	Destymulanta

SFERA	ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ	KRYZYS (S/D)
SFERA PRZESTRZENNO - FUNKCJONALNA	16. Liczba punktów usług publicznych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik określa poziom dostępności instytucji publicznych. Poddano go ocenie na podstawie liczby aptek, bibliotek, banków, urzędów pocztowych, urzędów, instytucji kultury, świetlic przypadających na 1000 mieszkańców obszaru (w znaczeniu organizacyjnym). Źródło danych: Urząd Miejski w Baborowie	Stymulanta
	17. Stosunek terenów rekreacyjnych	Wskaźnik prezentujący dostęp do przestrzeni rekreacyjnych w poszczególnych obszarach. Wartość wskaźnika została wyliczona na podstawie danych przestrzennych obrazujących stosunek liczby terenów rekreacyjnych do powierzchni jednostki ogółem. Źródło danych: Urząd Miejski w Baborowie	Stymulanta
	18. Dostępność komunikacyjna	Wskaźnik obrazuje dostępność przystanków komunikacji publicznej w poszczególnych obszarach. Wyrażony jest on jako wartość przeliczeniowa liczby przystanków w danym obszarze do ogólnej liczby przystanków w gminie. Źródło danych: BDOT (Baza danych obiektów topograficznych)	Stymulanta
	19. Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	Wskaźnik obrazuje dostępność terenów z nawierzchnią ziemną, zapewniającą naturalną roślinność. Wskaźnik zaprezentowany w formie udziału (odsetka) w stosunku do ogólnej powierzchni jednostki. Źródło danych: BDOT (Baza danych obiektów topograficznych)	Stymulanta
SFERA TECHNICZNA	20. Liczba zabytków i pomników przyrody na km ²	Wskaźnik odnoszący się do liczby zabytków oraz pomników przyrody na danym obszarze. Zmienna wyrażona jako średnia liczba takich obiektów w przeliczeniu na km ² . Źródło danych: Urząd Miejski w Baborowie	Destymulanta
	21. Udział obiektów publicznych wymagających termomodernizacji	Wskaźnik skupiający się na ocenie potrzeb związanych z termomodernizacją obiektów użyteczności publicznej. Wskaźnik wyrażony jako wartość procentowa w ogóle budynków użyteczności publicznej na danym obszarze. Źródło danych: Urząd Miejski w Baborowie	Destymulanta
	22. Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	Wskaźnik odnoszący się do dostosowania budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Wskaźnik wyrażony jako wartość procentowa w ogóle budynków użyteczności publicznej na danym obszarze. Źródło danych: Urząd Miejski w Baborowie	Destymulanta
	23. Penetracja budynkowa internetem stacjonarnym o przepustowości co najmniej 30 mb/s	Wskaźnik dotyczący poziomu dostępu do szybkiej sieci internetowej. Zmienna pokazuje jaki procent budynków posiada możliwość wykorzystywania tego typu Internetu. źródło danych: https://mapbook.ukr.gov.pl/	Stymulanta

SFERA	ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ	KRYZYS (S/D)
	24. Udział pustych lokali	Wskaźnik skupiający się na ocenie poziomu niewykorzystania budynków będących we władaniu gminy. Wskaźnik wyrażony udziałem liczby pustych lokali w liczbie budynków ogółem. źródło danych: Urząd Miejski w Baborowie	Destymulanta

Źródło: opracowanie własne.

4.4. Podsumowanie analizy

Przeprowadzona analiza czynników problemowych miała na celu identyfikację obszaru zdegradowanego, co pozwoliło w dalszej kolejności na wyznaczenie obszaru rewitalizacji. Metodyka wyznaczenia (delimitacji) obszaru zdegradowanego obejmowała następujące etapy:

- I. Podział obszaru gminy na jednostki porównawcze (część miejską i sołectwa);
- II. Wybór kryteriów (zmiennych) delimitacji;
- III. Przeprowadzenie szczegółowej analizy wskaźnikowej w zakresie problemów społecznych w wyodrębnionych obszarach (badanie ilościowe). W jej wyniku zweryfikowano sytuację obszarów problemowych (metoda: analiza danych zastanych pozyskanych ze źródeł), normalizacja (standaryzacja) danych zastanych;
- IV. Wyodrębnienie obszarów porównawczych, które cechują się najwyższym stopniem zdegradowania w wymiarze społecznym i pozaspołecznym;
- V. Weryfikacja sytuacji problemowej w gminie, wyodrębnienie obszaru o szczególnym nasileniu problemów społecznych, uwzględniającego ustawowe wskaźniki obligatoryjne dotyczące powierzchni (maksymalnie 20% powierzchni gminy) oraz ludności (maksymalnie 30% wszystkich mieszkańców gminy).

Wyniki analizy sfery społecznej, która w decydujący sposób wpływa na konieczność podjęcia działań rewitalizacyjnych, zobrazowane zostały wskaźnikiem syntetycznym. Wysoka wartość tego wskaźnika, która przekracza średnią wartość dla całej gminy, wskazuje na najwyższe natężenie negatywnych zjawisk społecznych.

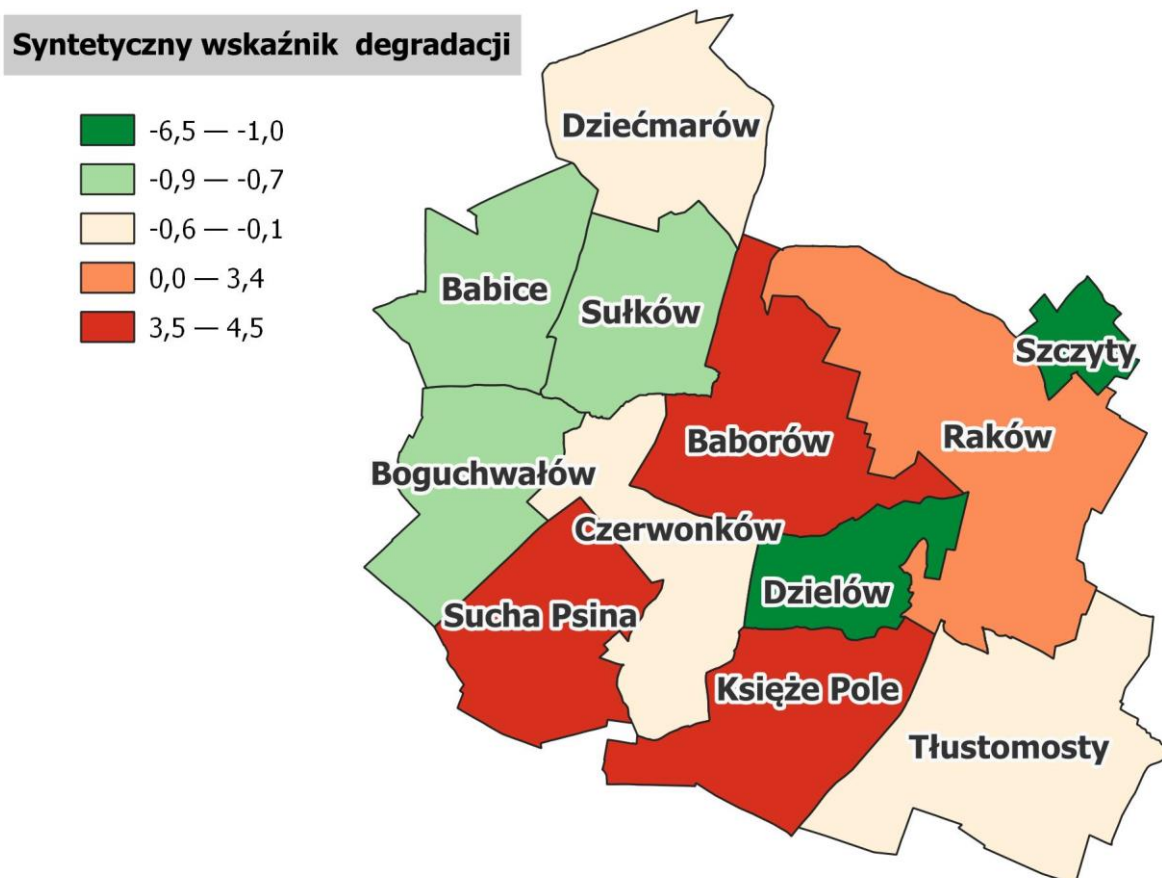
Poszczególne etapy wyznaczania wskaźnika syntetycznego:

- Normalizacja poszczególnych zjawisk kryzysowych – czynność ta polega na odjęciu od zmiennych ich średnich arytmetycznych, a następnie podzieleniu otrzymanej różnicy przez odchylenie standardowe;
- Określenie charakteru wskaźnika (czy dany wskaźnik jest stymulantą czy destymulantą) oraz przekształcenie wartości wskaźników cząstkowych;

— Wyznaczenie jednej wartości wskaźnika syntetycznego będącego sumą wszystkich wskaźników cząstkowych wykorzystanych do określenia negatywnych zjawisk społecznych.

Poniższy rysunek prezentuje syntetyczny wskaźnik degradacji w sferze społecznej. W pierwszej kolejności obliczono średnie, a następnie uzyskane wartości poddano normalizacji (odchylenie standardowe). W ten sposób uzyskano porównywalny, syntetyczny wskaźnik degradacji.

Grafika 2 Wskaźnik syntetyczny degradacji w obszarze społecznym

Źródło: opracowanie własne.

Poniżej zaprezentowano zbiorczo wartości analizowanych wskaźników w sferze społecznej oraz ich wartości zestandaryzowane, na podstawie których obliczono wartość syntetycznego wskaźnika degradacji dla poszczególnych jednostek.

Dodatkowym kryterium podczas wyznaczania obszaru zdegradowanego były wyniki analizy zmiennych w pozostałych sferach, tj. gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Analizowane wskaźniki zestawiono łącznie i wyprowadzono indeks degradacji obszaru. Poniżej przedstawiono zmienne związane z każdą z tych sfer.

Tabela 5 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości wskaźników

Numer obszaru	Nazwa obszaru	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Obciążenie demograficzne	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców
1.	Babice	-16,7	-20,8	57,9	33,3	5,3	8,3	16,7	0,0	16,7
2.	Baborów	-15,4	-10,7	67,8	38,2	6,4	4,3	52,8	8,6	3,6
3.	Boguchwałów	-15,5	-15,5	77,9	31,0	5,5	0,0	38,8	7,8	11,6
4.	Czerwonków	-13,7	-27,4	48,2	13,7	2,0	6,8	10,3	0,0	3,4
5.	Dziećmarów	-12,1	-20,2	58,0	16,1	2,5	12,1	12,1	0,0	4,0
6.	Dzielów	9,5	38,1	60,3	9,5	1,5	14,3	4,8	0,0	4,8
7.	Księżę Pole	-19,7	-34,5	48,2	24,6	3,6	0,0	24,6	14,8	4,9
8.	Raków	-8,4	-42,0	58,0	25,2	4,0	14,0	11,2	0,0	11,2
9.	Sucha Psina	-16,0	-37,2	64,9	63,8	10,5	10,6	10,6	0,0	10,6
10.	Sułków	0,0	3,5	56,9	35,2	5,5	0,0	14,1	7,0	3,5
11.	Szczyty	-35,3	-23,5	80,9	11,8	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0
12.	Tłustomosty	-10,4	-40,0	59,3	15,7	2,5	12,2	8,7	1,7	5,2
Gmina		-13,1	-16,9	63,2	31,2	5,1	6,3	32,9	5,6	5,4

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 6 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości zestandaryzowane

Numer obszaru	Nazwa obszaru	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Obciążenie demograficzne	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Syntetyczny wskaźnik degradacji
1.	Babice	0,36	0,07	0,36	0,45	0,38	0,25	-0,03	-0,67	-2,10	-0,9
2.	Baborów	0,24	-0,38	-0,63	0,76	0,83	-0,45	2,39	1,05	0,64	4,5
3.	Boguchwałów	0,25	-0,16	-1,63	0,29	0,48	-1,18	1,45	0,89	-1,05	-0,7
4.	Czerwonków	0,08	0,37	1,32	-0,84	-0,89	-0,01	-0,45	-0,67	0,67	-0,4
5.	Dziećmarów	-0,07	0,04	0,35	-0,68	-0,69	0,89	-0,33	-0,67	0,54	-0,6
6.	Dzielów	-2,07	-2,56	0,12	-1,11	-1,09	1,27	-0,82	-0,67	0,39	-6,5
7.	Księżę Pole	0,64	0,68	1,33	-0,12	-0,26	-1,18	0,51	2,30	0,36	4,3
8.	Raków	-0,41	1,02	0,35	-0,09	-0,12	1,22	-0,39	-0,67	-0,96	0,0
9.	Sucha Psina	0,29	0,81	-0,34	2,44	2,44	0,64	-0,43	-0,67	-0,84	4,4
10.	Sułków	-1,19	-1,02	0,46	0,57	0,48	-1,18	-0,20	0,75	0,65	-0,7
11.	Szczyty	2,08	0,19	-1,92	-0,96	-0,85	-1,18	-1,14	-0,67	1,39	-3,1
12.	Tłustomosty	-0,22	0,93	0,22	-0,71	-0,71	0,91	-0,56	-0,32	0,30	-0,2

Źródło: opracowanie własne

Tabela 7 Podsumowanie analizy pozostałych obszarów - sfera gospodarcza, środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna – wartości wskaźników część 1

Numer obszaru	Nazwa obszaru	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Różnica pomiędzy nowo-zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	Liczba działek na których zidentyfikowano wyroby azbestowe na km ²	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	Średnie roczne stężenie PM2.5	Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotelami na paliwo stałe	Liczba punktów usług publicznych na 1000 mieszkańców	Stosunek terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem
1.	Babice	79,2	8,33	5,4	0,0%	15,6	64,8	4,2	0,37
2.	Baborów	108,9	0,71	5,1	0,0%	16,7	40,9	2,5	1,94
3.	Boguchwałów	46,5	3,88	5,1	36,2%	15,8	58,5	3,9	0,49
4.	Czerwonków	34,2	-3,42	3,6	0,0%	16,2	50,8	3,4	0,65
5.	Dziećmarów	96,8	4,03	2,7	0,0%	15,6	51,2	4,0	0,31
6.	Dzielów	114,3	19,05	2,2	0,0%	16,6	59,1	4,8	0,56
7.	Księżę Pole	83,7	9,85	5,2	0,0%	16,5	60,6	4,9	0,30
8.	Raków	72,8	5,60	1,3	0,0%	16,1	52,7	5,6	0,15
9.	Sucha Psina	58,5	-5,32	4,2	71,5%	15,9	65,0	5,3	0,55
10.	Sułków	88,0	-10,56	7,5	0,0%	16,0	64,7	7,0	0,25
11.	Szczyty	23,5	0,00	3,6	0,0%	15,9	66,7	11,8	2,23
12.	Tłustomosty	45,2	0,00	2,3	0,0%	16,8	67,3	1,7	0,32
Gmina		79,2	8,33	5,4	0,0%	15,6	64,8	4,2	0,37

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 8 Podsumowanie analizy pozostałych obszarów - sfera gospodarcza, środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna – wartości wskaźników część 2

Numer obszaru	Nazwa obszaru	Dostępność komunikacyjna	Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	Liczba zabytków i pomników przyrody na km ²	Udział obiektów publicznych wymagających termomodernizacji	Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	Penetracja budynkowa Internetem stacjonarnym o przepustowości co najmniej 30 mb/s	Udział pustych lokali	Liczba problemów występujących w sferach pozaspółecznych
1.	Babice	6,7%	97,1%	3,91	66,7%	100,0%	96,6%	2,3%	8/15
2.	Baborów	23,3%	88,9%	5,48	80,0%	80,0%	93,9%	1,2%	7/15
3.	Boguchwałów	10,0%	95,2%	0,86	66,7%	100,0%	82,4%	2,4%	9/15
4.	Czerwonków	13,3%	97,5%	1,19	50,0%	100,0%	84,0%	3,3%	6/15
5.	Dziećmarów	3,3%	97,6%	1,45	66,7%	100,0%	17,5%	1,6%	5/15
6.	Dzielów	3,3%	96,4%	2,22	66,7%	100,0%	95,7%	0,6%	5/15
7.	Księżę Pole	3,3%	98,3%	0,59	66,7%	100,0%	90,4%	1,1%	7/15
8.	Raków	10,0%	98,1%	0,05	80,0%	100,0%	87,3%	1,1%	5/15
9.	Sucha Psina	10,0%	97,1%	1,10	66,7%	100,0%	94,5%	2,7%	8/15
10.	Sułków	6,7%	97,2%	0,63	75,0%	100,0%	95,7%	0,8%	7/15
11.	Szczyty	3,3%	95,8%	3,12	100,0%	100,0%	80,5%	2,4%	10/15
12.	Tłustomosty	6,7%	96,6%	0,32	66,7%	100,0%	83,3%	2,3%	10/15
Gmina		100,0%	97,1%	3,91	66,7%	100,0%	96,6%	2,3%	

Źródło: opracowanie własne.

4.5 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

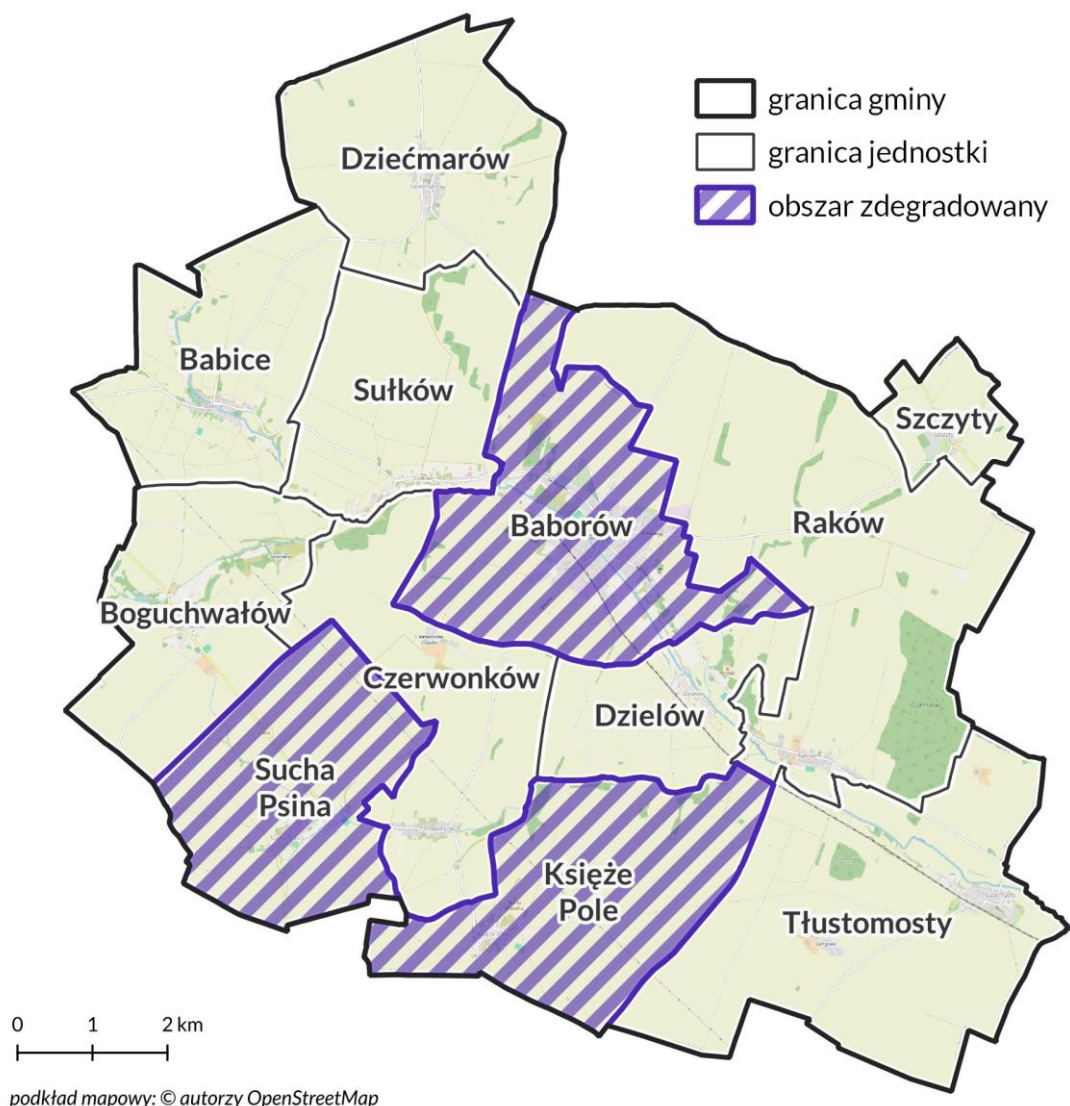
Zgodnie z art. 9. ust. 1. ustawy o rewitalizacji¹⁴: „Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2022 r. poz. 2240), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- 2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- 4) technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz nefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami”.

W przypadku gminy Baborów — z powodu natężenia negatywnych zjawisk o charakterze społecznym, a także występującej niekorzystnej sytuacji w pozostałych czterech sferach — wskazano jako obszar zdegradowany trzy jednostki: Baborów, Księżę Pole oraz Sucha Psina.

¹⁴ Ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 (Dz. U. z 2024 r. poz. 278).

Grafika 3 Obszar zdegradowany Gminy Baborów

Źródło: opracowanie własne.

Przedstawiony na powyższej grafice obszar zdegradowany zajmuje łącznie powierzchnię 3 103 ha (26,5% powierzchni gminy) oraz jest zamieszkały przez 3 192 osoby (55,6% mieszkańców gminy).

Ostatnim etapem diagnozy delimitacyjnej jest wyznaczenie obszaru rewitalizacji, który charakteryzuje ustawa o rewitalizacji:

- „Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa art. 9 ust.1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji” .

— „Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic” .

Na wyznaczenie obszaru rewitalizacji w zawężonym kształcie wpływ miała wysoka koncentracja negatywnych zjawisk oraz istotne znaczenie danego obszaru dla rozwoju lokalnego. Ponadto, znaczenia miała ocena potencjału przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych oraz aktualny stan zagospodarowania terenu, który może mieć znaczenie dla realizacji potencjalnych przedsięwzięć. W gminie Baborów obszar rewitalizacji wyznaczono w jednostce miejskiej Baborów. Na tym terenie zdiagnozowano bowiem szczególną koncentrację problemów społecznych (syntetyczny wskaźnik degradacji przyjął najmniej korzystną, czyli najwyższą wartość), a równocześnie odnotowano wysoką skalę negatywnych zjawisk o charakterze pozaspołecznym. Zdiagnozowane problemy w sferze społecznej to: niższy niż dla gminy przyrost naturalny; wysoka liczba osób bezrobotnych; wyższy niż dla gminy odsetek obciążenia demograficznego oraz udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym; duże zapotrzebowanie na usługi Ośrodka Pomocy Społecznej; a także niska liczba organizacji pozarządowych. Zdiagnozowane problemy w sferach pozaspołecznych to z kolei: mała różnica pomiędzy nowo-zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi; niekorzystne warunki środowiskowe związane z wysoką liczbą wyrobów azbestowych oraz wysokim zanieczyszczeniem powietrza; mała dostępność punktów usługi; niski udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem; wysoka liczba zabytków i pomników przyrody oraz wysoki udział obiektów publicznych wymagających termomodernizacji.

Tabela 9 Zestawienie wskaźników obligatoryjnych

Obszar	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni gminy	Ludność [os]	Udział w ludności gminy
Gmina	11 705	100,0%	5 741	100,0%
Obszar Zdegradowany	3 103	26,5%	3 192	55,6%
Obszar Rewitalizacji	55	0,5%	939	16,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Baborowie.

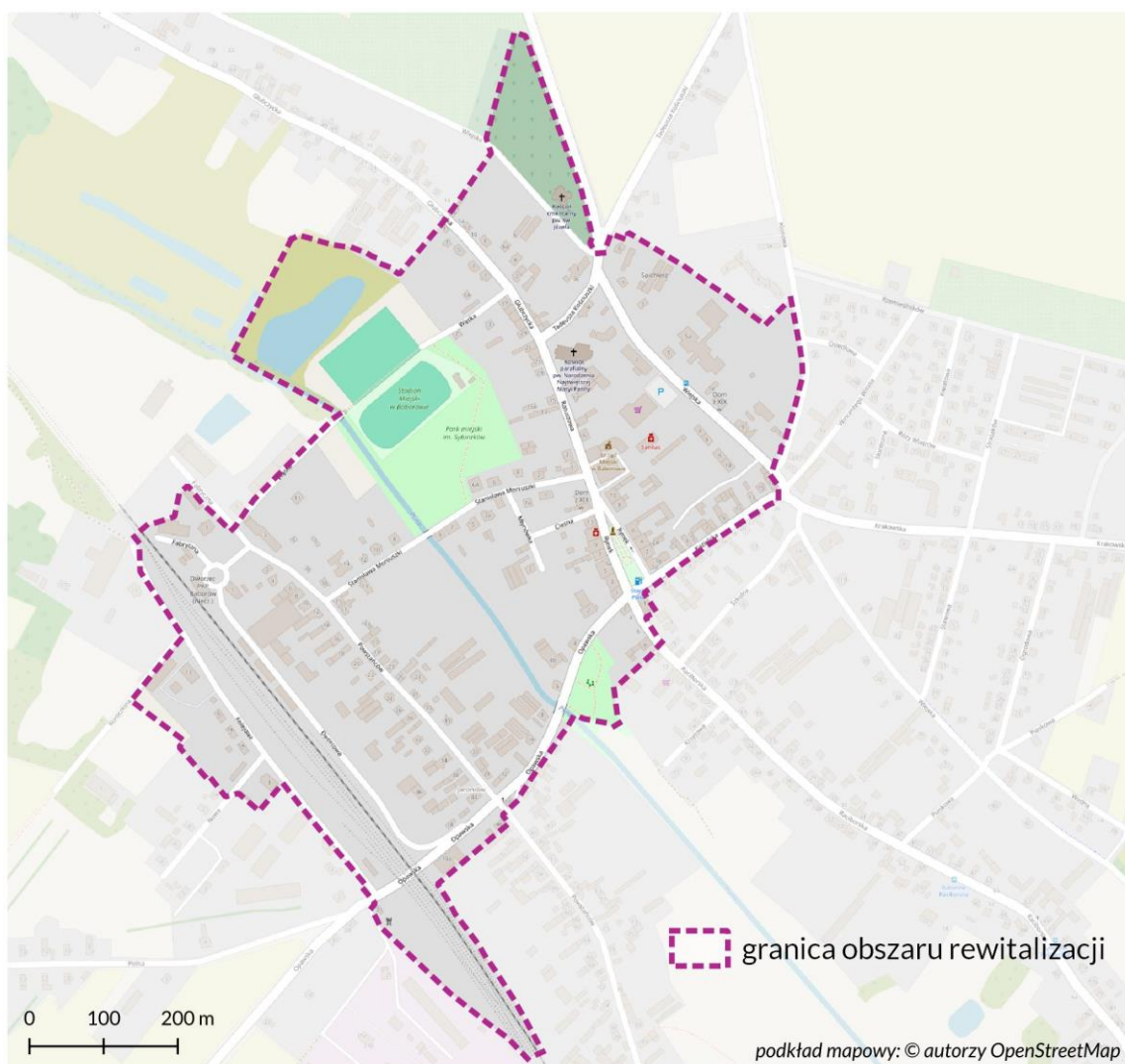
Reasumując powyższe zestawienie tabelaryczne, obszar rewitalizacji zajmuje powierzchnię 55 ha (0,5% powierzchni gminy) oraz jest zamieszkały przez 939 osób (16,4% mieszkańców gminy). Oznacza to, że wyznaczony obszar rewitalizacji spełnia wymagania zawarte w ustawie o rewitalizacji odnośnie do powierzchni oraz liczby ludności obszaru.

Obszar rewitalizacji gminy Baborów obejmuje swoim zasięgiem funkcjonalne centrum miasta oraz gminy. Odgrywa bardzo ważną rolę dla funkcjonowania całej gminy, zarówno pod kątem

administracyjnym, jak i handlowo-usługowym oraz rynku pracy. Ponadto, charakteryzuje się wysokim potencjałem dla lokalizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Teren rewitalizacji obejmuje: rynek miasta, Urząd Miejski w Baborowie, Gminny Ośrodek Kultury w Baborowie, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Baborowie, Dworzec PKP, Stadion miejski w Baborowie, Park Miejski, Kościół parafialny pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny, cmentarz wraz z Kościołem cmentarnym pw. św. Józefa, restauracje, punkty opieki zdrowotnej oraz różnego rodzaju usługi (sklepy, apteki, stacja paliw itp.).

Na poniższej grafice przedstawiony został obszar rewitalizacji.

Grafika 4 Obszar rewitalizacji Gminy Baborów

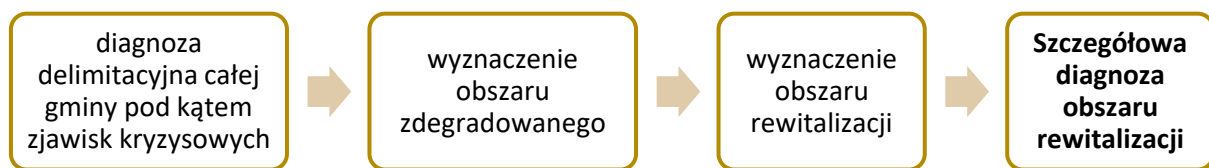
Źródło: opracowanie własne.

5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

Zgodnie z art. 15 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, gminny program rewitalizacji zawiera szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji obejmującą analizę negatywnych zjawisk oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru. Jest ona jednym z kluczowych elementów Programu. Niniejszy rozdział przedstawia analizę pogłębioną obszaru rewitalizacji gminy Baborów.

Przeprowadzenie diagnozy szczegółowej jest następstwem wcześniejszego wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Cel analizy sprowadza się do szczegółowego rozpoznania i zbadania problemów występujących w obszarze rewitalizacji, a także ich występowania i powiązań przyczynowo-skutkowych pomiędzy nimi. Analiza obejmuje także lokalne potencjały charakteryzujące obszar rewitalizacji, których wykorzystanie pozwoli na zaplanowanie interwencji ukierunkowanej na zminimalizowanie zjawisk kryzysowych i ich negatywnych skutków. Diagnoza pogłębiona stanowi kluczową część gminnego programu rewitalizacji. Po jej opracowaniu możliwe jest podjęcie działań zmierzających do rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru rewitalizacji i całej gminy.

Schemat etapów przygotowania części diagnostycznej GPR.

Źródło: opracowanie własne.

Podstawą wyznaczenia granic obszaru rewitalizacji w gminie Baborów była analiza danych zastanych, która skupiała się na analizie poszczególnych obszarów gminy pod kątem występującej w nich sytuacji w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej i technicznej (zgodnie z art. 9 ustawy o rewitalizacji). Granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zostały przyjęte w drodze Uchwały nr III/39/24 Rady Miejskiej w Baborowie z dnia 19 czerwca 2024 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Baborów (opublikowanej w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego, pozycja 1677 w dniu 24.06.2024 r.).

Analiza pogłębiona została opracowana z wykorzystaniem następujących źródeł:

1. Diagnoza obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Baborów (tzw. diagnoza delimitacyjna),
2. Dane statystyczne udostępnione przez Urząd Miejski w Baborowie, Ośrodek Pomocy Społecznej w Baborowie, Powiatowy Urząd Pracy w Głubczycach oraz Komendę Powiatową Policji w Głubczycach, a także danych GUS,

3. Spacer studyjny po obszarze rewitalizacji przeprowadzony w dniu 29 września 2024 roku, zrealizowany przez wykonawcę, wraz ze sporządzeniem dokumentacji zdjęciowej miejsc o szczególnym znaczeniu dla planowanego procesu rewitalizacji,

4. Dokumenty planistyczne, opracowania strategiczne Gminy Baborów; opracowania statystyczne.

Obszar rewitalizacji w gminie Baborów to część miejscowości Baborów – siedziby administracyjnej gminy. Łączna powierzchnia obszaru wynosi 55 ha- 0,5% powierzchni gminy i liczy 939 mieszkańców, co stanowi 16,4% populacji całej gminy. Obszar rewitalizacji w gminie Baborów nie został podzielony na podobszary, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy o rewitalizacji.

5.1. Rys historyczny i charakterystyka obszaru rewitalizacji

Rys historyczny

Miasto Baborów, położone w południowej części województwa opolskiego, ma bogatą historię sięgającą średniowiecza. Pierwsza wzmianka o Baborowie pochodzi z 1296 roku, kiedy to pojawia się w dokumentach jako Bauorow lub Bavorow. Miejscowość została założona prawdopodobnie przez czeskiego magnata Bawora II ze Strakonic, którego imię posłużyło do nadania nazwy miastu. Nie wiadomo, czy od początku było ono miastem, czy pierwotnie wsią, którą następnie podniesiono do rangi miasta.

W średniowieczu mieszkańcy Baborowa trudnili się głównie rolnictwem. Jak wiele osad tamtego okresu, Baborów cierpiał z powodu klęsk żywiołowych. W 1339 roku miasto dotknęła plaga szarańczy, a w 1452 roku region nawiedziła epidemia czarnej ospy. Ważnym elementem rozwoju Baborowa było jego położenie na szlaku handlowym prowadzącym z Głubczyc do Raciborza, co sprzyjało wymianie towarowej.

W 1718 roku cesarz Karol VI podniósł Baborów do rangi miasta mediatyzowanego, co oznaczało, że stało się ono bezpośrednio zależne od władcy. Miasto przetrwało wiele trudnych momentów, w tym wielki pożar w 1708 roku, który niemal doszczętnie je zniszczył. Zniszczenia były tak poważne, że spłonęły niemal wszystkie budynki, a wiele dokumentów z tamtego okresu zaginęło. Odbudowa Baborowa postępowała stopniowo, a do 1723 roku istniało już około 50 domów.

W XIX wieku Baborów, podobnie jak wiele innych miejscowości, przeszedł proces industrializacji. W 1872 roku powstała tu pierwsza cukrownia, jednak rozwój przemysłowy miasta był stosunkowo skromny. Dopiero na początku XX wieku miasto zaczęło się bardziej rozwijać, zwłaszcza w obszarze przemysłu cegielnianego. Baborów, mimo stosunkowo niewielkich rozmiarów i licznych wyzwań, przetrwał jako ważny ośrodek lokalny, zachowując swoje historyczne dziedzictwo i tradycje.

Charakterystyka obszaru rewitalizacji

Obszar rewitalizacji wyznaczony został w centralnej części gminy, w centrum miasta Baborów, które jest siedzibą gminy miejsko-wiejskiej o tej samej nazwie. Podobszar został wyznaczony w części miasta istotnej pod względem administracyjnym i usługowym. Na jego terenie zlokalizowane są ważne dla mieszkańców i obsługi gminy instytucje: Urząd Miejski w Baborowie, Gminna Biblioteka Publiczna, Gminny Ośrodek Kultury, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Szkolno-Przedszkolny, Kościół Rzymskokatolicki pw. św. Józefa, Kościół Rzymskokatolicki pw. Narodzenia NMP, placówki opieki zdrowotnej, apteki, banki, liczne usługi (m.in. handel, gastronomia, transport). Obszar objął także najważniejsze miastotwórcze przestrzenie publiczne istotne również w kontekście funkcji cenotwórczych i symbolicznych, wśród których wyróżnić należy Rynek, Park Miejski im. Sybiraków oraz Stadion Miejski w Baborowie. Ponadto podobszar charakteryzuje zabudowa zabytkowa, zgodnie z rejestrem zabytków województwa opolskiego na jego terenie zlokalizowanych ich jest 13.

Jednocześnie diagnoza delimitacyjna wykazała najwyższą skalę problemów społecznych mieszkańców obszaru. Wartość syntetycznego wskaźnika degradacji w sferze społecznej wyniosła 6,5, co daje najwyższą wartość spośród wszystkich miejscowości gminy Baborów.

Obszar rewitalizacji Gminy Baborów zajmuje powierzchnię 55 ha, co stanowi 0,5% powierzchni gminy, a zamieszkuje 939 osób – 16,4% populacji całej gminy.

Obszar rewitalizacji objęty jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego przyjętym zgodnie z Uchwałą nr XXXVIII/370/23 Rady Miejskiej w Baborowie z dnia 9 lutego 2023 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Baborów. W podobszarze zgodnie z zapisami Planu dominują tereny zabudowy mieszkaniowej, w tym wielorodzinnej i jednorodzinnej oraz zabudowy usługowej.

5.2. Analiza obszaru rewitalizacji

Sfera społeczna

Omawiany wyżej obszar został wyznaczony do rewitalizacji w szczególności z uwagi na występujące na nim natężenie problemów społecznych. W ramach sfery społecznej analizie poddano dane dotyczące sytuacji demograficznej, bezrobocia, ubóstwa, przestępczości oraz poziomu kapitału społecznego.

Pierwszą badaną zmienną jest przyrost naturalny na 1000 mieszkańców, obrazujący różnice pomiędzy urodzeniami i zgonami. W obszarze rewitalizacji jak i w całej gminie zidentyfikowano ujemny przyrost naturalny (przewaga zgonów nad urodzeniami). Wartość dla obszaru rewitalizacji jest niższa o blisko 2 od wartości dla całej gminy. Zjawisko to koreluje z wysokim w obszarze rewitalizacji wskaźnikiem obciążenia demograficznego. Wskaźnik ten obrazuje stosunek liczby mieszkańców w wieku

nieprodukcyjnym do liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym. W obszarze rewitalizacji wynosi ono 68,2%. Badając wskazaną zmienną należy wziąć pod uwagę, że na wiek nieprodukcyjny składają się dwie grupy mieszkańców: w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) i poprodukcyjnym (powyżej 60 i 65 roku życia). W obszarze rewitalizacji większą część stanowią mieszkańcy w wieku senioralnym (poprodukcyjnym), w liczbie 381 mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym 60% stanowią seniorzy. Obciążenie demograficzne osobami starszymi (stosunek mieszkańców w wieku poprodukcyjnym do tych w wieku produkcyjnym) wynosi w obszarze rewitalizacji blisko 41%, podczas gdy średnia dla całej gminy wynosi niespełna 37%. W wyniku opisanych powyżej zjawisk, nasila się proces starzenia się społeczeństwa, co prowadzi do pogorszenia sytuacji ekonomiczno-gospodarczej w obszarze oraz stwarza konieczność dostosowania infrastruktury i usług do potrzeb osób starszych (opieka zdrowotna, społeczna, dostępność).

Oprócz wyzwań demograficznych, na obszarze zdiagnozowano problemy społeczno-ekonomiczne, głównie wynikające z trudnej sytuacji mieszkańców na rynku pracy. Zauważalna jest wyższa niż średnio w całej gminie liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne, z których znaczna część pozostaje bez pracy przez długi czas. Wskaźnik bezrobocia wynosi 39,4 na 1000 mieszkańców (wartość dla całej gminy – 31,2). Ponad połowa bezrobotnych to osoby długotrwale pozostające bez zatrudnienia, co dodatkowo pogłębia problem marginalizacji społecznej. Trwałe bezrobocie często rodzi szereg innych trudności, takich jak wykluczenie społeczne, pogorszenie zdrowia psychicznego oraz wzrost zależności od systemu opieki społecznej.

Jednym ze skutków bezrobocia jest rosnący poziom ubóstwa. Problem ten widoczny jest w danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baborowie, który raportuje, że na 1000 mieszkańców podobszaru 53,2 osoby korzystają z pomocy społecznej. Stanowi to blisko 30% wszystkich osób wspieranych przez GOPS w gminie. Należy podkreślić, że bezrobocie i ubóstwo tworzą zamknięty krąg zależności, w którym brak środków na edukację, opiekę zdrowotną czy rozwój osobisty mieszkańców dodatkowo utrudnia im wyjście z trudnej sytuacji życiowej. W związku z tym kluczowe jest zintensyfikowanie działań mających na celu aktywizację mieszkańców oraz ich integrację w lokalnym środowisku.

Opisane problemy społeczne, takie jak bezrobocie i ubóstwo, są powiązane z innymi negatywnymi zjawiskami zdiagnozowanymi na obszarze rewitalizacji. Jak wynika z danych GOPS, mieszkańcy tego terenu często borykają się z przemocą. Wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy z powodu przemocy w rodzinie wynosi 7,5 na 1000 mieszkańców.

Dane te wskazują na poważną skalę problemów dotyczących społeczność obszaru rewitalizacji. Problemy takie jak bezrobocie, ubóstwo, przemoc i uzależnienia mają znaczący wpływ na kształtowanie

się lokalnej społeczności. Osoby dotknięte tymi trudnościami są szczególnie zagrożone wykluczeniem społecznym, a często mają trudności z adaptacją do normalnych relacji w społeczeństwie. Z tego powodu przeciwdziałanie takim zjawiskom jest niezwykle ważne dla rozwoju obszaru.

Obszar rewitalizacji zamieszkują osoby borykające się ze szczególnymi potrzebami (niepełnosprawnością), co determinuje konieczność udzielania im odpowiedniego wsparcia oraz dostosowania infrastruktury do ich potrzeb. W tym miejscu należy zwrócić uwagę i programować ofertę wsparcia mieszkańców skierowaną do seniorów i osób ze szczególnymi potrzebami. Realizując przedsięwzięcia infrastrukturalne, dotyczące podstawowych usług oraz obiektów i przestrzeni publicznych konieczne jest zapewnienie ich pełnej dostępności. Ponadto z uwagi na wysoki odsetek mieszkańców w wieku senioralnym, w celu ich włączenia i aktywizacji należy zapewnić dostęp do miejsc spotkań i odpoczynku.

Tabela 10 Wskaźniki sfery społecznej dla obszaru rewitalizacji.

Badana zmienna	Wartość dla obszaru rewitalizacji	Wartość referencyjna dla całej gminy
Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	-14,9	-13,1
Obciążenie demograficzne	68,2%	63,2%
Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców	53,2	32,6
Liczba udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców	67,1	57,8
Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	9,6	5,6
Liczba ofiar przemocy na 1000 mieszkańców (dane MOPS)	7,5	5,9
Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1000 mieszkańców		
Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	39,4	31,2
Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców	23,4	18,8
Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	6,6%	5,1%

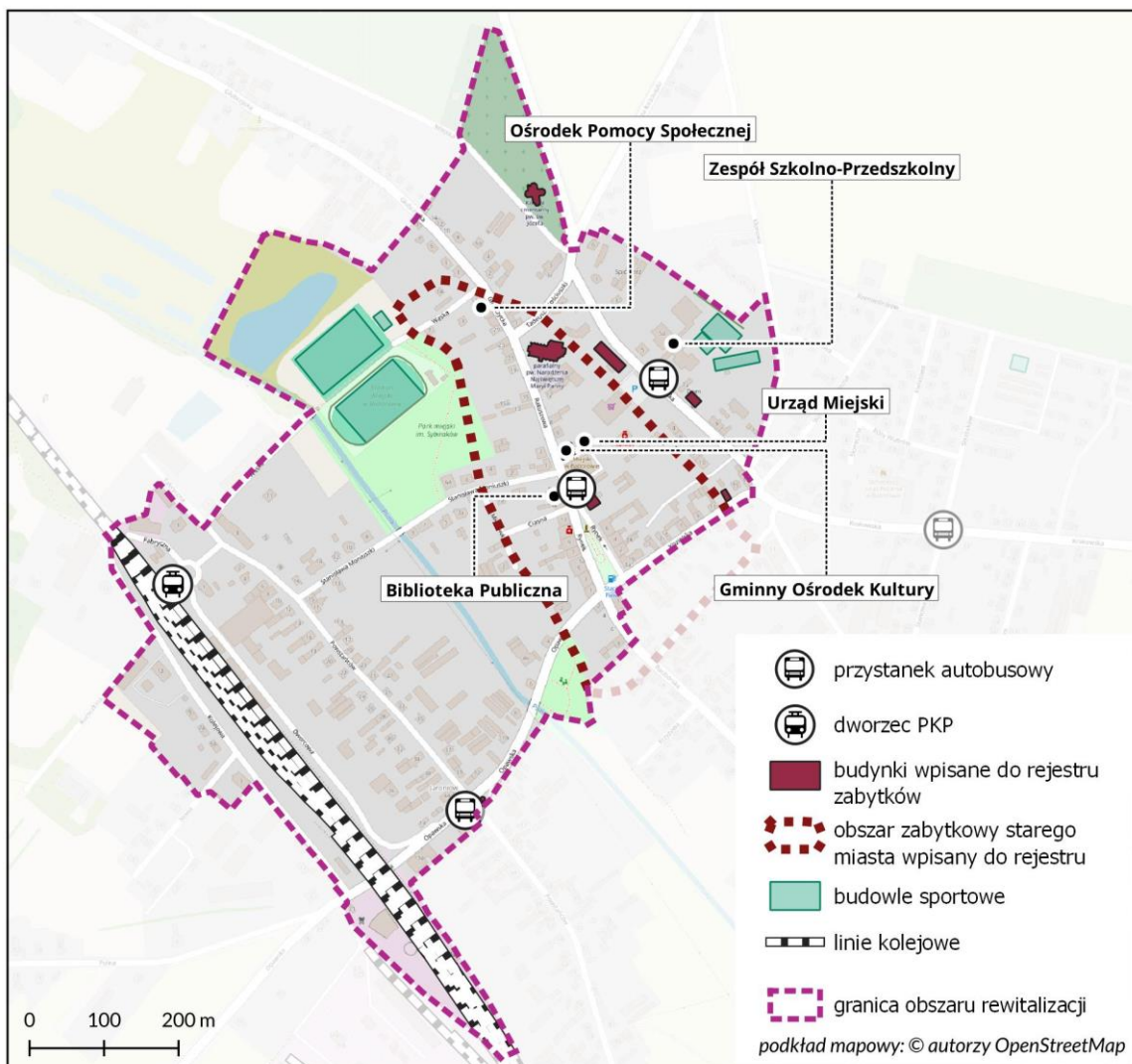
Źródło: opracowanie własne.

Sfera gospodarcza

Obszar rewitalizacji Baborowa, zlokalizowany w samym centrum gminy, charakteryzuje się stosunkowo dobrą sytuacją gospodarczą. Dzięki centralnemu położeniu, w tym rejonie skoncentrowane są kluczowe usługi i handel, co przyczynia się do większej aktywności gospodarczej w porównaniu do pozostałych części gminy. Znajdują się tu liczne punkty usługowe, placówki handlowe, instytucje publiczne oraz lokalne przedsiębiorstwa, co czyni ten obszar atrakcyjnym zarówno dla mieszkańców, jak i przyjezdnych.

Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców wynosi 109,7 dla obszaru rewitalizacji, co znacząco przewyższa wskaźnik dla całej gminy, który wynosi 87,3. Oznacza to, że w porównaniu z całą gminą, centrum Baborowa jest miejscem działalności gospodarczej, co wpływa pozytywnie na jakość życia mieszkańców i dostępność usług. Znaczna część mieszkańców gminy swoją pracę zawodową wykonuje poza terenem Baborowa, dojeżdżając do większych ościennych miast (Racibórz, Głubczyce), gdzie funkcjonują duże zakłady pracy, w szczególności o charakterze logistycznym i produkcyjnym. Mimo, że w sferze gospodarczej obszar rewitalizacji nie cechuje się kryzysem to należy założyć, że skuteczne podjęcie działań rewitalizacyjnych korzystnie wpłyną na rozwój sfery handlu i usług w przyszłości.

Grafika 5 Uwarunkowania obszaru rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

Sfera środowiskowa

Na obszarze objętym rewitalizacją stwierdzono negatywne zjawiska związane z ochroną środowiska, szczególnie w zakresie niskiej jakości powietrza i powierzchni biologicznie czynnej. Jednym z problemów jest wyższy poziom zanieczyszczenia powietrza w porównaniu do całej gminy, co odzwierciedla średnie roczne stężenie pyłów PM2.5, które w podobszarze wyniosło 17,1, podczas gdy dla całej gminy jest to 16,2. Na ten wynik wpływają głównie gęstsza zabudowa w centralnej części gminy oraz większa liczba przedsiębiorstw i punktów usługowych.

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej zidentyfikowano problem niskiego udziału powierzchni biologicznie czynnej, co nasila problemy środowiskowe. Aby skutecznie ograniczyć zanieczyszczenie środowiska, konieczne są działania na rzecz poprawy bioróżnorodności na obszarze rewitalizacji. Kluczowe jest rekultywowanie terenów, które utraciły swoje pierwotne funkcje i pozostają niezagospodarowane, oraz poprawa jakości terenów zielonych. Odbudowa bioróżnorodności w tych miejscach przyczyni się do zrównoważonego rozwoju, zmniejszenia zagrożeń środowiskowych, a także pozytywnie wpłynie na rozwój turystyki i podniesienie jakości życia mieszkańców. Ze względu na dużą gęstość zabudowy obszaru, działania na rzecz poprawy środowiska naturalnego powinny koncentrować się na ochronie istniejących terenów zielonych oraz ich poszerzaniu tam, gdzie jest to możliwe.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

W ramach diagnozy zidentyfikowano pozytywne aspekty przestrzenno-funkcjonalne obszaru rewitalizacji, które wynikają z jego centralnego położenia w gminie. Obszar ten charakteryzuje się bardzo dobrą dostępnością do usług publicznych oraz korzystnym układem komunikacyjnym. Ponadto, dostępność komunikacyjna, mierzona liczbą przystanków komunikacji zbiorowej w odniesieniu do powierzchni, jest najwyższa w gminie. W kwestii układu komunikacyjnego w obszarze rewitalizacji należy zwrócić uwagę na problemy, które dotyczą mieszkańców. W ostatnich latach obserwuje się w Baborowie rozwój rolnictwa, co z drugiej strony determinuje konieczność dostosowania infrastruktury lub sukcesywne tworzenie nowej, odpowiadającej zarówno rolnikom jak i mieszkańcom. Obecnie mieszkańcy mierzą się z wysokim natężeniem ruchu, w tym uciążliwym, częstym ruchem maszyn i sprzętu rolniczego, przez co występuję narażenie na hałas oraz degradację infrastruktury drogowej i pomocniczej w gminie. W dłuższej perspektywie czasowej gmina będzie musiała znaleźć rozwiązanie tego problemu, co może nastąpić poprzez poprawę i wzmocnienie istniejącego układu komunikacyjnego lub jego rozbudowę, w tym budowę nowych dróg, przez co możliwe będzie przesunięcie ruchu związanego z produkcją rolniczą z centrum gminy. W ramach rewitalizacji należy zadbać o tereny zielone i rekreacyjne oraz przestrzenie spędzania czasu wolnego i wypoczynku, które stanowiąc będą miejsca relaksu i odetchnienia od uciążliwości. Należy wyróżnić przestrzenie w gminie, które mają potencjał do

rozwijania wyżej wskazanych funkcji. Jednym z takich miejsc jest teren boiska wraz z sąsiadującym z nim od południa parkiem oraz od północy terenem obecnie niezagospodarowanym. Opisany teren znajduje się w obszarze rewitalizacji w bliskim sąsiedztwie centrum Baborowa oraz zabudowy mieszkaniowej. Jego obecny sposób użytkowania i możliwości zaadaptowania stanowią potencjał do stworzenia kompleksowej przestrzeni rekreacyjno-wypoczynkowej oraz miejsca organizacji wydarzeń. Wysokiej jakości przestrzenie publiczne stanowią istotny czynnik jakości życia mieszkańców, jednocześnie podnoszący atrakcyjność osiedleńczą i turystyczną.

Zdjęcie 1 Boisko w Baborowie.

Źródło: zdjęcie własne.

Zdjęcie 2 Boisko w Baborowie, widok od strony widowni.

Źródło: zdjęcie własne.

Zdjęcie 3 Park przy stadionie.

Źródło: zdjęcie własne.

Innym miejscem na mapie obszaru rewitalizacji jest przestrzeń w ścisłym centrum, w sąsiedztwie zabudowy usługowej i handlowej. Teren ten, obecnie niezabudowany mógłby pełnić rolę miejsc spędzania czasu wolnego i odpoczynku, w tym w szczególności dla osób starszych, którzy stanowią wysoki odsetek mieszkańców obszaru rewitalizacji. Jednocześnie z uwagi na jego położenie wśród zabudowy, w tym mieszkalnej jest to miejsce o zwiększonej dostępności, bez trudności wynikających z oddalonej lokalizacji, co ma szczególne znaczenie dla seniorów zamieszkujących obszar rewitalizacji.

Zdjęcie 4 Niezagospodarowany plac w centrum Baborowa.

Źródło: zdjęcie własne.

Sfera techniczna

Obszar rewitalizacji w Baborowie cechuje się wysokim udziałem budynków o charakterze zabytkowym. Te obiekty, stanowiące ważny element dziedzictwa kulturowego miasta, są znaczącym potencjałem rozwoju – mogą przyciągać turystów oraz pełnić funkcje publiczne i kulturalne. Niemniej jednak, ze względu na ich wiek i stan techniczny, wymagają one odpowiednich działań konserwacyjnych oraz modernizacyjnych, aby zachować ich historyczny charakter, jednocześnie dostosowując je do współczesnych standardów użytkowych.

W sferze technicznej obszar rewitalizacji wyróżnia się również bardzo dobrą dostępnością do internetu stacjonarnego. Penetracja budynkowa internetem o przepustowości co najmniej 30 Mb/s wynosi 93,8%, co stanowi wyższy wynik niż dla całej gminy (86,5%). Taka wysoka dostępność szerokopasmowego internetu daje mieszkańcom i przedsiębiorcom duże możliwości w zakresie pracy zdalnej, prowadzenia działalności gospodarczej oraz korzystania z cyfrowych usług publicznych.

W kontekście przestrzeni publicznej, warto zwrócić uwagę na konieczność stopniowego dostosowywania budynków i infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych. Chociaż nie jest to obecnie główny problem, wprowadzanie rozwiązań zwiększających dostępność – takich jak podjazdy, windy czy inne udogodnienia – powinno być priorytetem w przyszłych inwestycjach, aby zapewnić pełną dostępność dla wszystkich mieszkańców, w tym osób starszych i niepełnosprawnych. W tym przypadku należy zwrócić uwagę na zdewastowane chodniki i ścieżki w parku w Baborowie, które stanowią utrudnienie, a często też są wyzwaniem dla osób o ograniczonej mobilności.

Zdjęcie 5 Wejście do parku od strony stadionu.

Źródło: zdjęcie własne.

W kontekście ochrony środowiska, rewitalizacja powinna obejmować wprowadzanie ekologicznych źródeł ciepła oraz stopniową termomodernizację budynków. Działania te, choć nie wymagają

natychmiastowej interwencji, mogą znacząco poprawić efektywność energetyczną i wpłynąć na poprawę jakości powietrza. Wymiana systemów grzewczych na bardziej ekologiczne oraz modernizacja termiczna obiektów pozwolą na ograniczenie emisji zanieczyszczeń, a także na zmniejszenie kosztów utrzymania nieruchomości, co przyniesie długoterminowe korzyści zarówno mieszkańcom, jak i środowisku

5.3 Problemy i potencjały obszaru rewitalizacji

Starzejące się społeczeństwo – W obszarze rewitalizacji Baborowa odnotowuje się ujemny przyrost naturalny oraz wysokie wskaźniki obciążenia demograficznego osobami starszymi. Seniorzy stanowią większość w grupie mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym, co prowadzi do nasilenia problemu starzenia się populacji. To zjawisko wiąże się z potrzebą dostosowania usług i infrastruktury do potrzeb osób starszych.

Braki w infrastrukturze rekreacyjnej i przestrzeniach do spędzania czasu wolnego – Mimo centralnego położenia, w Baborowie brakuje odpowiednich terenów rekreacyjnych i miejsc służących integracji społecznej, szczególnie istotnych dla osób starszych i rodzin z dziećmi. Istniejący potencjał przestrzeni publicznych jest niewykorzystany.

Zanieczyszczenie środowiska – Niska jakość powietrza, szczególnie wysokie stężenie pyłów PM2.5, związane z gęstą zabudową oraz działalnością gospodarczą, stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia mieszkańców. Niski udział powierzchni biologicznie czynnych dodatkowo potęguje problemy środowiskowe.

Nadmierny ruch drogowy – Wysokie natężenie ruchu, zwłaszcza maszyn rolniczych, negatywnie wpływa na bezpieczeństwo mieszkańców i stan infrastruktury. Problem ten stanowi istotne wyzwanie, szczególnie w kontekście zanieczyszczenia hałasem i degradacji dróg.

Przyczyna	Problem	Skutki	Wyzwania rewitalizacyjne
<p>Ujemny przyrost naturalny (więcej zgonów niż urodzeń) oraz emigracja młodych ludzi do większych miast w poszukiwaniu pracy i lepszych warunków życia.</p> <p>Niewystarczające możliwości rozwoju zawodowego i edukacyjnego w Baborowie, co</p>	<p>Starzejące się społeczeństwo</p>	<p>Wzrost obciążenia demograficznego populacją seniorów, co prowadzi do większego zapotrzebowania na usługi medyczne, opiekuńcze oraz infrastrukturę dostosowaną do ich potrzeb.</p> <p>Pogorszenie sytuacji ekonomicznej miasta – mniej osób w wieku</p>	<p>- zapewnienie dostępu do usług usługowych i zdrowotnych dla seniorów</p> <p>- tworzenie miejsc spędzania czasu wolnego i wypoczynku dla seniorów</p> <p>- zapewnieni aktywizacji seniorów oraz integracji z lokalną społecznością</p>

skutkuje odpływem młodej populacji.		produkcyjnym przekłada się na niższe wpływy podatkowe oraz zmniejszone zasoby siły roboczej, co ogranicza rozwój gospodarczy.	- podnoszenie atrakcyjności osiedleńczej
Brak inwestycji w infrastrukturę rekreacyjną i przestrzenie publiczne w przeszłości, co doprowadziło do ich degradacji lub niewystarczającego rozwoju. Niewykorzystanie potencjału terenów zielonych i niezagospodarowanych obszarów do stworzenia miejsc rekreacji i integracji społecznej.	Niedostateczna infrastruktura rekreacyjna i przestrzenie publiczne, Niski udział powierzchni biologicznie czynnych, niska jakość terenów zielonych w mieście	Ograniczone możliwości spędzania czasu wolnego przez mieszkańców, co negatywnie wpływa na zdrowie, integrację społeczną i jakość życia, szczególnie wśród dzieci, młodzieży i seniorów. Brak atrakcyjnych miejsc rekreacyjnych ogranicza również potencjał Baborowa jako miasta przyjaznego dla turystów i nowych mieszkańców.	- modernizacja istniejących miejsc rekreacji i spędzania czasu wolnego - zagospodarowanie przestrzeni zgodnie z potrzebami mieszkańców, w tym seniorów i rodzin z dziećmi - podnoszenie atrakcyjności osiedleńczej
Degradacja infrastruktury drogowej, hałas oraz zwiększone zanieczyszczenie środowiska. Spadek bezpieczeństwa mieszkańców, w szczególności pieszych, oraz wzrost zagrożeń związanych z hałasem i zanieczyszczeniami.	Nadmierny ruch drogowy i jego negatywne konsekwencje	Degradacja infrastruktury drogowej, hałas oraz zwiększone zanieczyszczenie środowiska. Spadek bezpieczeństwa mieszkańców, w szczególności pieszych, oraz wzrost zagrożeń związanych z hałasem i zanieczyszczeniami.	- stworzenie miejsc odpoczynku i relaksu dla mieszkańców, „odcięcie” od uciążliwości związanych z ruchem komunikacyjnym

Potencjały rozwojowe obszaru rewitalizacji w Baborowie

1. Dostępność usług publicznych i dobra komunikacja – Obszar rewitalizacji Baborowa znajduje się w centralnej części gminy, co zapewnia łatwy dostęp do usług publicznych, placówek zdrowotnych oraz dobre połączenia komunikacyjne. To sprzyja poprawie jakości życia mieszkańców.
2. Niewykorzystane tereny rekreacyjne – Tereny takie jak boisko, sąsiadujący park czy niezagospodarowane przestrzenie w centrum miasta mają potencjał do stworzenia miejsc rekreacyjnych, przestrzeni integracji społecznej oraz miejsc odpoczynku, zwłaszcza dla seniorów i rodzin z dziećmi.
3. Możliwość rozwoju turystyki – Baborów, mimo że nie zamierza rozwijać sektora przemysłowego, ma potencjał jako spokojna miejscowość turystyczna. Atrakcyjność miasta można zwiększyć poprzez rozwój terenów zielonych i rekreacyjnych oraz promowanie walorów przyrodniczych i historycznych.

5.4 Podsumowanie

Analiza pogłębiona obszaru rewitalizacji w Baborowie wskazuje na szereg problemów, które wymagają pilnych działań, ale także ujawnia znaczące potencjały rozwojowe, które mogą przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz zrównoważonego rozwoju miasta.

Jednym z najistotniejszych problemów, zdiagnozowanych na terenie objętym rewitalizacją, jest starzejące się społeczeństwo. Baborów boryka się z ujemnym przyrostem naturalnym oraz wysokim wskaźnikiem obciążenia demograficznego osobami starszymi. Seniorzy stanowią aż 60% populacji nieprodukcyjnej, co wiąże się z koniecznością dostosowania usług, infrastruktury i opieki zdrowotnej do ich potrzeb. Starzenie się społeczeństwa wpływa także na sytuację gospodarczą miasta, gdzie rosnąca liczba osób w wieku poprodukcyjnym nie jest równoważona wystarczającą liczbą osób w wieku produkcyjnym, co ogranicza lokalny rynek pracy.

Infrastruktura społeczna i rekreacyjna w Baborowie również pozostawia wiele do życzenia. Brak odpowiednich przestrzeni rekreacyjnych oraz miejsc do spędzania czasu wolnego dla mieszkańców, zwłaszcza dla dzieci i seniorów, ogranicza możliwości integracji społecznej i aktywnego trybu życia. Mieszkańcy nie mają dostępu do odpowiednio zagospodarowanych terenów zielonych i rekreacyjnych, co negatywnie wpływa na jakość życia, ale determinuje również atrakcyjność osiedleńczą i turystyczną tego miejsca.

Zanieczyszczenie środowiska stanowi kolejne wyzwanie dla obszaru rewitalizacji. Mierzony poziom pyłów PM2.5 w obszarze rewitalizacji jest wyższy niż w całej gminie, co wynika z gęstszej zabudowy, większej liczby przedsiębiorstw oraz natężonego ruchu drogowego. Niski udział terenów biologicznie czynnych dodatkowo przyczynia się do pogarszania jakości powietrza, co bezpośrednio wpływa na zdrowie mieszkańców i obniża komfort życia.

Pomimo wyzwań, Baborów posiada znaczne potencjały, które można wykorzystać do zrównoważonego rozwoju miasta. Jednym z nich jest korzystne położenie obszaru rewitalizacji – w samym centrum miasta, gdzie znajdują się kluczowe instytucje publiczne, placówki zdrowotne, biblioteka, ośrodek kultury oraz przestrzenie handlowe i usługowe. Dostępność do tych usług oraz dobre połączenia komunikacyjne sprawiają, że rewitalizacja tego obszaru może przynieść korzyści nie tylko lokalnym mieszkańcom, ale także całej gminie, poprawiając ogólną funkcjonalność i dostępność miasta.

Niewykorzystane tereny rekreacyjne stanowią istotny atut, który może zostać przekształcony w atrakcyjne miejsca do rekreacji, integracji społecznej oraz odpoczynku. Szczególny potencjał posiada teren boiska, park oraz niezagospodarowana przestrzeń w jego sąsiedztwie, które można zaadaptować na kompleksowy obszar rekreacyjno-wypoczynkowy. Przekształcenie tych miejsc w przestrzenie

aktywnego wypoczynku, sportu i wydarzeń kulturalnych mogłoby znacząco podnieść jakość życia mieszkańców i przyciągnąć nowych mieszkańców.

Podobnie, centralna lokalizacja niezagospodarowanej przestrzeni w pobliżu usług i zabudowy mieszkalnej tworzy możliwości dla stworzenia miejsc spędzania wolnego czasu, szczególnie dla osób starszych, które stanowią znaczną część populacji. Dostosowanie tych przestrzeni do potrzeb seniorów, zapewniając im łatwy dostęp i wygodne warunki, może znacząco wpłynąć na poprawę ich codziennego życia oraz integrację z resztą społeczności.

Baborów może również rozwijać swój potencjał w turystyce. Miasto, zamiast rozwijać sektor przemysłowy, może postawić na rozwój jako spokojna "sypialnia" dla większych miast, przyciągająca zarówno nowych mieszkańców, jak i turystów, którzy poszukują cichych, przyjaznych miejsc do wypoczynku. Inwestycje w tereny zielone i rekreacyjne mogą podnieść atrakcyjność Baborowa nie tylko dla lokalnej społeczności, ale także jako cel krótkoterminowego wypoczynku.

Rewitalizacja obszaru Baborowa powinna skupić się na niwelowaniu kluczowych problemów, takich jak starzejące się społeczeństwo, braki w infrastrukturze rekreacyjnej i niskiej jakości środowisko. Jednocześnie ważne jest maksymalne wykorzystanie lokalnych zasobów i potencjałów rozwojowych, w tym zagospodarowanie terenów rekreacyjnych, poprawa dostępności do usług publicznych oraz rozwój turystyki. Zrównoważona rewitalizacja może przyczynić się do stworzenia przestrzeni, która sprzyja integracji społecznej, aktywnemu wypoczynkowi oraz poprawie jakości życia zarówno obecnych, jak i przyszłych mieszkańców, z poszanowaniem lokalnych zasobów środowiskowych.

6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wizja obszaru po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych jest kluczowym elementem GPR, zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 3 ustawy o rewitalizacji. Oprócz wymogów prawnych, pełni ono rolę kompaktowego przedstawienia kluczowych założeń proponowanych zmian oraz wyznaczenia pożądanych efektów osiągnięcia celów rewitalizacji. Na podstawie przeprowadzonych prac diagnostycznych, analizie przyczynowo-skutkowej problemów oraz ocenie potencjałów i potrzeb, została stworzona wizja zakładanego stanu obszaru rewitalizacji po realizacji planowanych działań.

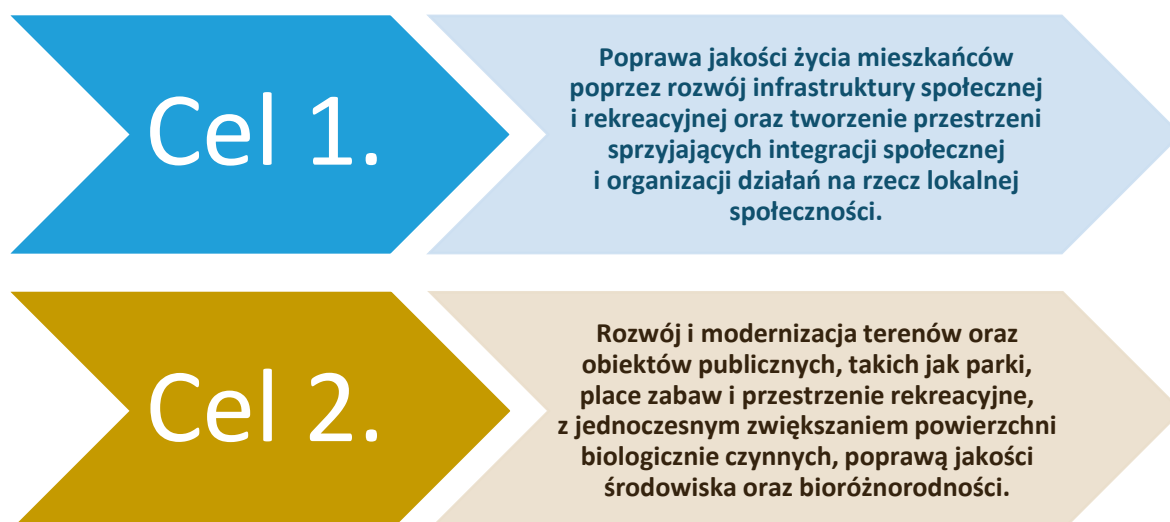
Po przeprowadzeniu rewitalizacji Baborów stanie się miastem o wysokiej jakości życia, przyjaznym zarówno dla seniorów, jak i młodszych mieszkańców. Odnowione parki, skwery i tereny rekreacyjne stworzą przestrzeń sprzyjającą aktywności, spotkaniom i integracji społecznej. Zanieczyszczenie środowiska zostanie zredukowane dzięki zwiększeniu powierzchni zielonych i poprawie jakości powietrza, co pozytywnie wpłynie na zdrowie mieszkańców.

Miasto, choć pozostanie spokojnym miejscem do życia, zaoferuje nowoczesną infrastrukturę, rozwój turystyki i aktywności społecznej, stając się atrakcyjną "sypialnią" dla większych miast, przyciągającą zarówno nowych mieszkańców, jak i turystów.

7. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań

Realizacja wizji obszaru rewitalizacji będzie spełniana w oparciu o wyznaczone cele strategiczne. Ich osiągnięcie ma przyczynić się do znaczącej poprawy warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez ich integrację, aktywizację, poprawę warunków życia i dostępności do usług i pomocy społecznej, a także poprawę dostępności i jakości przestrzeni publicznych, w tym miejsc rekreacji i wypoczynku. Realizacja celów i tym samym spełnienie wizji obszaru rewitalizacji będzie możliwa z wykorzystaniem potencjałów rewitalizacyjnych zidentyfikowanych w analizie pogłębionej obszaru rewitalizacji. Cele te zostały wypracowane na podstawie opracowanych wizji podobszarów rewitalizacji, które bezpośrednio odpowiadają na zidentyfikowane potrzeby społeczności lokalnej.

Dwa cele strategiczne obejmują swoim zakresem 5 analizowanych sfer – społeczną, gospodarczą, przestrzenno-funkcjonalną, techniczną i środowiskową. Ich realizacja przyczyni się do ożywienia społecznego i podniesienia jakości życia mieszkańców oraz wzrostu atrakcyjności osiedleńczej obszaru rewitalizacji i całej gminy Baborów.

Cele rewitalizacyjne są rozwinięte poprzez przypisanie im kierunków działań, które precyzyjnie odpowiadają na zidentyfikowane problemy i niepożądane zjawiska na poszczególnych obszarach rewitalizacji. Te kierunki działania stanowią pośredni etap pomiędzy ogólnymi celami rewitalizacji a konkretnymi inicjatywami, co pozwala na ścisłe powiązanie ich ze sobą i potwierdzenie spójności całego Programu. Samo pojęcie kierunków działań ma szerszy zakres niż lista konkretnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, obejmując również treści, które nie mogą być objęte pojedynczymi projektami. Stanowią one swoiste wskazówki dla planowania działań, które mają osiągnąć wyznaczone cele i tym samym zbliżyć się do realizacji wizji obszaru po rewitalizacji.

Cel 1.

Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury społecznej i rekreacyjnej oraz tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji społecznej i organizacji działań na rzecz lokalnej społeczności.

Pierwszy cel rewitalizacji odpowiada na problem starzejącego się społeczeństwa i ograniczoną ofertę rekreacyjną oraz społeczną. Koncentruje się na poprawie jakości życia mieszkańców, w szczególności seniorów, ale także młodszych grup wiekowych, poprzez rozwój infrastruktury sprzyjającej integracji i aktywności. Baborów powinien stawać się przyjaznym miejscem do zamieszkania dla nowych mieszkańców, z jednoczesnym wsparciem dla obecnych mieszkańców, oferując atrakcyjne miejsca do spędzania wolnego czasu i spotkań społecznych.

Kierunki działań:

- 1.1. Rozwój oferty społecznej i kulturalnej:** Wzmacnianie lokalnych instytucji, takich jak domy seniora, biblioteki, świetlice, które będą pełniły funkcję centrów aktywności społecznej i miejsc spotkań różnych pokoleń.
- 1.2. Modernizacja infrastruktury rekreacyjnej:** Budowa nowych i modernizacja istniejących obiektów rekreacyjnych, takich jak place zabaw, tereny sportowe i parki, aby stworzyć przestrzenie sprzyjające wypoczynkowi i aktywności fizycznej dla osób w różnym wieku.
- 1.3. Inicjatywy na rzecz seniorów:** Tworzenie programów i infrastruktury wspierających aktywizację seniorów – od przestrzeni dostosowanych do ich potrzeb, po organizację wydarzeń społecznych i zdrowotnych.
- 1.4. Wsparcie dla aktywności lokalnych grup:** Zachęcanie do tworzenia lokalnych inicjatyw i wydarzeń, które umożliwią współpracę i integrację mieszkańców, takich jak festyny, warsztaty czy imprezy sportowe.

Cel 2.

Rozwój i modernizacja terenów oraz obiektów publicznych, takich jak parki, place zabaw i przestrzenie rekreacyjne, z jednoczesnym zwiększaniem powierzchni biologicznie czynnych, poprawą jakości środowiska oraz bioróżnorodności.

Drugi cel skupia się na podniesieniu atrakcyjności obszaru rewitalizacji, zarówno dla mieszkańców, jak i nowych osiedleńców, poprzez poprawę jakości przestrzeni publicznych oraz podniesienie znaczenia środowiska naturalnego w gminie. Dotyczy on również modernizacji terenów zielonych, parków i obiektów użyteczności publicznej, aby uczynić Baborów bardziej atrakcyjnym miejscem do życia.

Kierunki działań:

- 2.1 Rewitalizacja parków i terenów zielonych:** Modernizacja istniejących terenów zielonych oraz parków, aby stały się bardziej funkcjonalne i estetyczne, tworząc przestrzenie do wypoczynku i rekreacji.
- 2.2 Tworzenie przestrzeni rekreacyjnych:** Rozwój miejsc, takich jak place zabaw, tereny spacerowe, które będą sprzyjać wypoczynkowi i poprawią komfort życia mieszkańców.
- 2.3 Dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb mieszkańców:** Modernizacja obiektów użyteczności publicznej, tak aby były one dostosowane do potrzeb zarówno seniorów, jak i młodszych mieszkańców i rodzin z dziećmi.
- 2.4 Poprawa dostępności i estetyki przestrzeni publicznych:** Inwestycje w estetykę przestrzeni miejskich, poprzez nowe nasadzenia, zagospodarowanie placów i skwerów, co zwiększy atrakcyjność wizualną miasta.

8. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 zostały zaprojektowane podczas otwartego naboru projektów. W ramach naboru, który przeprowadzono w dniach od 14.11.2024 do 19.11.2024 r.

W sumie w ramach otwartego naboru zebrano 6 wniosków projektowych, ostatecznie wybranych jako przedsięwzięcia rewitalizacyjne, które zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 11 Zestawienie pozycji projektowych zebranych w otwartym naborze projektów do GPR

Nr	Projekt	Typ	Miejsce
1	Centrum Usług Społecznych	inwestycyjno-społeczny	1327/4, 1327/5, 1329/2
2	Zielone serce Baborowa	inwestycyjno-społeczny	1311/23, 1311/24, 1311/25
3	Konserwacja i modernizacja drewnianego zabytkowego Kościoła Rzymskokatolickiego pw. im. św. Józefa w Baborowie	inwestycyjno-społeczny	53/11, 60/1 (działki poza obszarem rewitalizacji), 60/4
4	Rewitalizacja budynku Biblioteki Gminnej w Baborowie	inwestycyjno-społeczny	1428/3
5	Rewitalizacja Amfiteatru wraz z otoczeniem parkowym i stadionem miejskim	inwestycyjno-społeczny	532, 533, 1404, 1406/3, 1408/6, 1613/2, 1613/6,
6	Rewitalizacja terenu przy ul. Wąskiej w Baborowie	inwestycyjno-społeczny	534/8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

8.1 Projekty podstawowe

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego 1	
Nazwa przedsięwzięcia	Centrum Usług Społecznych
Inicjator i pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Gmina Baborów
Lokalizacja przedsięwzięcia	1327/4, 1327/5, 1329/2 Baborów
Opis przedsięwzięcia	<p>Utworzenie Centrum Usług Społecznych, tj. centrum wsparcia seniorów i osób niepełnosprawnych wraz z usługami w zakresie zdrowia i bezpieczeństwa publicznego.</p> <p><u>Krótki opis problemu:</u> Przedsięwzięcie odpowiada na problemy związane z wykluczeniem społecznym osób starszych i niepełnosprawnych, które wynikają z braku odpowiednich miejsc opieki, aktywizacji i integracji społecznej. Rozwiązuje również kwestie</p>

	<p>ograniczonego dostępu do usług rehabilitacyjnych, które są istotne zarówno w profilaktyce zdrowotnej, jak i w niwelowaniu skutków czasowych lub trwałych dysfunkcji zdrowotnych. Dodatkowo projekt odpowiada na potrzebę poprawy bezpieczeństwa publicznego poprzez stworzenie warunków do efektywnego funkcjonowania służb porządkowych, takich jak Policja czy Straż Miejska, co wzmacnia poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców.</p> <p><u>Krótki opis przedsięwzięcia:</u> Przebudowa i rozbudowa obiektów oraz przestrzeni usług publicznych z uwzględnieniem funkcji opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi z funkcją mieszkalno-aktywizacyjną i integracyjną oraz administracyjno-zdrowotną. Projekt obejmuje również utworzenie usług rehabilitacyjnych i bezpieczeństwa publicznego dla ogółu społeczeństwa.</p> <p><u>Cel ogólny:</u> Przeciwdziałanie wykluczeniom społecznym, które obejmują osoby starsze i niepełnosprawne. Projekt zakłada również realizację usług rehabilitacyjnych dedykowanych dla ogółu społeczeństwa jako działania profilaktyczne zmierzające do niwelowania dysfunkcji zdrowotnych. Uzupełniającym celem jest wzrost bezpieczeństwa publicznego poprzez stworzenie warunków lokalowych funkcjonowania służb porządkowych tj. Policji lub Straży Miejskiej.</p> <p><u>Cel szczegółowy:</u> Utworzenie obszarów wsparcia seniorów i osób niepełnosprawnych wraz z usługami w zakresie zdrowia i bezpieczeństwa publicznego.</p> <p><u>Przewidywany efekt:</u> Aktywizacja oraz bezpieczeństwo seniorów i osób niepełnosprawnych. Wzrost profilaktyki związanej z eliminowaniem czasowych lub stałych dysfunkcji zdrowotnych. Wzrost bezpieczeństwa publicznego. Rewitalizacja przestrzeni i obiektów wyłączonych z eksploatacji, które niegdyś pełniły funkcję zdrowotną.</p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p><u>Wskaźniki produktu:</u> Liczba przebudowanych/rozbudowanych obiektów usług publicznych: 1 szt. Liczba nowych miejsc aktywizacji i opieki dla osób starszych i niepełnosprawnych: 1 szt. Sposób pomiaru: protokół odbioru.</p> <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u> Liczba osób starszych i niepełnosprawnych korzystających z usług centrum w skali roku: 150 osób Liczba osób korzystających z usług rehabilitacyjnych w skali roku: 100 osób Sposób pomiaru: pomiar statystyczny</p>
<p>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie</p>	<p>Obiekt zostanie dostosowany do osób ze szczególnymi potrzebami, bez względu na wiek, płeć, rasę, niepełnosprawność, pochodzenie, światopogląd czy orientację seksualną. W obiekcie zostanie zapewniona pełna dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami poprzez eliminację barier architektonicznych, w tym budowę podjazdów, instalację wind oraz dostosowanie korytarzy i drzwi. Wnętrza zostaną wyposażone w oznaczenia Braille'a, kontrastowe oznakowania wizualne oraz poręcze i uchwyty. Zainstalowane zostaną systemy wspomaganie słuchu, a materiały informacyjne będą dostępne w formie cyfrowej i uproszczonej. Obiekt wyposażony zostanie w sprzęt rehabilitacyjny, a przestrzeń wokół budynku zyska dostępne parkingi i antypoślizgowe chodniki. Pracownicy przejdą szkolenia z obsługi osób z różnymi niepełnosprawnościami, co zapewni komfortowe i niezależne korzystanie z usług centrum.</p>
<p>Czas realizacji</p>	<p>2027-2029</p>

Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	8 000 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	Fundusze Europejskie dla Opolskiego, działanie 10.2, budżet gminy, PFRON

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego 2	
Nazwa przedsięwzięcia	Zielone serce Baborowa
Inicjator i pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Gmina Baborów
Lokalizacja przedsięwzięcia	1311/23, 1311/24, 1311/25 Baborów
Opis przedsięwzięcia	<p>Zagospodarowanie przestrzeni publicznej z uwzględnieniem funkcji zdrowotnych, rekreacyjnych i integracyjnych. Przeciwdziałanie zmianom klimatycznym.</p> <p><u>Krótki opis problemu:</u> Przedsięwzięcie odpowiada na problemy związane z brakiem infrastruktury zdrowotno-rekreacyjnej oraz niewykorzystaniem przestrzeni publicznej w centralnej części miasta. Obszar ten nie wspiera integracji społecznej ani aktywności mieszkańców, a także nie sprzyja poprawie mikroklimatu i bioróżnorodności. Dodatkowo obecna infrastruktura nie jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, co ogranicza ich możliwość korzystania z przestrzeni publicznych.</p> <p><u>Krótki opis przedsięwzięcia:</u> Zadanie obejmuje zagospodarowanie centralnej części miasta zlokalizowanej bezpośrednio przy ośrodku zdrowia. Projekt uwzględnia budowę tężni solankowej wraz z wiatami i elementami małej architektury. Na wskazanym obszarze zostaną wyznaczone ciągi komunikacyjne oraz zaprojektowane nasadzenia drzew i krzewów w połączeniu z urządzeniami i obiektami związanymi z magazynowaniem i wykorzystaniem wody w celu budowania odpowiedniego mikroklimatu służącego dla wsparcia organizmu ludzkiego. Uzupełniającymi elementami będzie infrastruktura towarzysząca w tym obiekty takie jak kaskady wodne lub fontanny wspierające realizację i utrzymanie zakładanych funkcji zdrowotnych, rekreacyjnych i integracyjnych.</p> <p><u>Cel ogólny:</u> Dążenie do uzyskania funkcji zrównoważonego miasta z uwzględnieniem rozwoju funkcji zdrowotnych, rekreacyjnych i integracyjnych z jednoczesnym naciskiem na przeciwdziałanie zmianom klimatycznym.</p> <p><u>Cel szczegółowy:</u> Zwiększenie funkcjonalności i dostępności centralnej przestrzeni publicznej w Baborowie poprzez rozwój infrastruktury zdrowotnej, rekreacyjnej i integracyjnej, z uwzględnieniem działań na rzecz adaptacji do zmian klimatycznych oraz poprawy mikroklimatu.</p> <p><u>Przewidywany efekt:</u> Wzrost znaczenia i wykorzystania rewitalizowanej przestrzeni miejskiej w zakresie uzupełnienia obszarów publicznych o obiekty wpływające pozytywnie na funkcjonowanie zdrowotne i społeczne mieszkańców w zrównoważonej gospodarce przestrzennej uwzględniającej zmiany klimatyczne.</p>

<p>Powiązanie celu przedsięwzięcia z celami rewitalizacji i kierunkami działań:</p>	<p><u>Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury społecznej i rekreacyjnej oraz tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji społecznej i organizacji działań na rzecz lokalnej społeczności.</u> <u>Kierunki działań:</u> 1.1. Rozwój oferty społecznej i kulturalnej. 1.2. Modernizacja infrastruktury rekreacyjnej. <u>Cel 2. Rozwój i modernizacja terenów oraz obiektów publicznych, takich jak parki, place zabaw i przestrzenie rekreacyjne, z jednoczesnym zwiększaniem powierzchni biologicznie czynnych, poprawą jakości środowiska oraz bioróżnorodności.</u> 2.1 Rewitalizacja parków i terenów zielonych 2.2 Tworzenie przestrzeni rekreacyjnych 2.3 Dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb mieszkańców jak i młodszych mieszkańców i rodzin z dziećmi. 2.4 Poprawa dostępności i estetyki przestrzeni publicznych</p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p><u>Wskaźniki produktu:</u> Liczba zrewitalizowanych terenów: 1 Sposób pomiaru: protokół odbioru.</p> <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u> Liczba osób korzystających z zrewitalizowanego obiektu: 1 200 osób/rok Sposób pomiaru: pomiar statystyczny</p>
<p>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie</p>	<p>Teren zostanie dostosowany do osób ze szczególnymi potrzebami, bez względu na wiek, płeć, rasę, niepełnosprawność, pochodzenie, światopogląd czy orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami w tym z różnymi typami niepełnosprawności będą miały zagwarantowany swobodny dostęp do rewitalizowanej infrastruktury. Teren zostanie pozbawiony barier architektonicznych i wyposażony w dodatkowe elementy wizualne lub dźwiękowe ułatwiające korzystanie z obiektu osobom o szczególnych potrzebach, np. słabowidzące.</p>
<p>Czas realizacji</p>	<p>2026-2027</p>
<p>Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł</p>	<p>800 000,00 zł</p>
<p>Potencjalne źródła finansowania</p>	<p>Fundusze Europejskie dla Opolskiego, działanie 10.2, budżet gminy</p>

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego 3

<p>Nazwa przedsięwzięcia</p>	<p>Konserwacja i modernizacja drewnianego zabytkowego Kościoła Rzymskokatolickiego pw. św. Józefa w Baborowie.</p>
<p>Inicjator i pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia</p>	<p>Parafia Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Baborowie</p>

Lokalizacja przedsięwzięcia	53/11, 60/1 (działki poza obszarem rewitalizacji), 60/4 Baborów
Opis przedsięwzięcia	<p>Zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu.</p> <p><u>Krótki opis problemu:</u> Drewniany zabytkowy kościół św. Józefa w Baborowie, będący istotnym elementem dziedzictwa kulturowego regionu i kraju, wymaga pilnych prac konserwacyjnych i modernizacyjnych w celu zapobieżenia dalszej degradacji obiektu. Stan techniczny budynku oraz jego otoczenia, w tym cmentarza i małej architektury, uniemożliwia pełne wykorzystanie jego potencjału jako miejsca kultywowania tradycji, integracji społecznej oraz edukacji o historii regionu. Brak działań konserwacyjnych zagraża trwałości zabytku i jego przekazaniu przyszłym pokoleniom, co wpłynęłoby negatywnie na tożsamość kulturową i więzi lokalnej społeczności.</p> <p><u>Krótki opis przedsięwzięcia:</u> Projekt skupia się na pracach konserwacyjnych i modernizacyjnych wyjątkowego drewnianego obiektu zabytkowego kościoła św. Józefa w Baborowie, wpisanego do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków pod nr 777/64 wraz z jego otoczeniem tworzącym cmentarz z okalającym ogrodzeniem i elementami małej architektury.</p> <p><u>Cel ogólny:</u> Pielęgnowanie dziedzictwa kulturowego obejmującego obiekt sakralny oraz przestrzeń cmentarną stanowiącą historię naszego społeczeństwa, budującą poczucie jedności i przynależności do regionu i jego tradycji będącej kolebką naszej przyszłości.</p> <p><u>Cel szczegółowy:</u> Zapewnienie trwałości drewnianego kościoła św. Józefa oraz jego otoczenia poprzez przeprowadzenie prac konserwacyjnych i modernizacyjnych w celu zachowania dziedzictwa kulturowego i wzmacniania tożsamości regionalnej.</p> <p><u>Przewidywany efekt:</u> Zachowanie i zabezpieczenie materialnych oraz niematerialnych zasobów dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń poprzez konserwację i modernizację kościoła św. Józefa oraz jego otoczenia, a tym samym wzmocnienie więzi społecznych i kultywowania tradycji, a także zwiększenie atrakcyjności obiektu jako miejsca o szczególnej wartości turystycznej, edukacji historycznej oraz integracji lokalnej społeczności.</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p><u>Wskaźniki produktu:</u> Liczba zrewitalizowanych obiektów zabytkowych – 1 szt.</p> <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u> Liczba osób odwiedzających zrewitalizowany obiekt w skali roku: 1000 osób</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	W ramach projektu modernizacji kościoła św. Józefa zostaną wykonane podjazdy, rampy oraz poręcze, umożliwiające dostęp osobom z ograniczoną mobilnością. Dla osób niedowidzących przewidziano oznaczenia Braille'a i kontrastowe wskazówki, a dla niedosłyszących – systemy wspomaganie słuchu. Teren wokół kościoła będzie pozbawiony barier architektonicznych i wyposażony w antypoślizgowe ciągi komunikacyjne, zapewniając dostępność dla wszystkich.
Czas realizacji	2026 - 2033
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	10 000 000,00 zł

Potencjalne źródła finansowania	Fundusze Europejskie dla Opolskiego, działanie 10.2, budżet gminy, Starostwo Powiatowe, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
---------------------------------	---

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego 4

Nazwa przedsięwzięcia	Rewitalizacja budynku Biblioteki Gminnej w Baborowie
Inicjator i pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Gmina Baborów Instytucja kultury: Gminna Biblioteka Publiczna
Lokalizacja przedsięwzięcia	Dz. Nr 1428/3 (Baborów, Rynek 17, 48-120) MPZP: 5 MWU 1) przeznaczenie podstawowe: a) zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, b) zabudowa usługowa nieuciążliwa, c) zabudowa usługowa z zakresu usług publicznych; 2) przeznaczenie uzupełniające: a) zabudowa towarzysząca, b) zabudowa sportu i rekreacji;
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Krótki opis problemu:</u> Rewitalizacja biblioteki odpowiada na problemy związane z barierami architektonicznymi, niedostateczną funkcjonalnością przestrzeni oraz wykluczeniem cyfrowym, które ograniczają dostępność dla osób z niepełnosprawnościami, seniorów i rodzin z dziećmi. Działania uwzględniają modernizację budynku, stworzenie stref integracyjnych oraz wprowadzenie nowoczesnych technologii, takich jak systemy samoobsługowe, co zwiększy atrakcyjność biblioteki jako miejsca edukacji, kultury i spotkań społecznych. Inwestycja rozwiąże również problemy związane z nieefektywnością energetyczną i brakiem przestrzeni dedykowanych różnym grupom użytkowników, zachęcając mieszkańców do aktywnego korzystania z usług biblioteki. Budynek biblioteki obejmuje kondygnacje parter: obecnie wykorzystywany przez policję I piętro: biblioteka i czytelnia II piętro: poddasze użytkowe (pomieszczenia, okna, stolarka drzwiowa – obecnie w złym stanie) – na potrzeby organizacji społecznych, działających w Baborowie.</p> <p><u>Krótki opis przedsięwzięcia:</u> Projekt rewitalizacji budynku Biblioteki Gminnej w Baborowie obejmuje modernizację wszystkich kondygnacji budynku w celu dostosowania obiektu do potrzeb mieszkańców, w tym osób z niepełnosprawnościami. Głównym elementem jest budowa zewnętrznej windy, która umożliwi dostęp do pierwszego piętra. Wnętrza zostaną zmodernizowane (ściany, podłogi, stolarka okienna i drzwiowa) Wnętrza zostaną przystosowane poprzez wprowadzenie szerokich ciągów komunikacyjnych, oznaczeń w alfabecie Braille’a oraz stanowisk komputerowych z technologiami wspierającymi. Na najwyższej kondygnacji powstanie inkubator organizacji społecznych, który będzie przestrzenią wsparcia dla lokalnych stowarzyszeń, fundacji i grup nieformalnych. Na ostatniej kondygnacji znajdują się biura coworkingowe, sala konferencyjna, przestrzeń warsztatowa oraz punkt doradczy, oferujący pomoc w zakresie pozyskiwania funduszy, zarządzania projektami i promocji działań społecznych. Inkubator</p>

	<p>będzie miejscem spotkań, współpracy i rozwoju inicjatyw, wzmacniając lokalną aktywność obywatelską i integrację społeczności.</p> <p>Na parterze zostanie zmodernizowana przestrzeń dla podmiotów świadczących usługi (publiczne i społeczne).</p> <p>Obiekt będzie modernizowany zgodnie z zasadami efektywności energetycznej. Biblioteka stanie się miejscem organizacji warsztatów, kursów i spotkań społecznych, wspierając lokalne grupy i działania kulturalne. Projekt poprawi dostępność usług publicznych i integrację społeczną w gminie.</p> <p><u>Przewidywane efekty:</u></p> <p>Rozwój czytelnictwa, wzmocnienie postaw prospołecznych, podniesienie jakości edukacji oraz zmodernizowany obiekt o charakterze publicznym, z przeznaczeniem Biblioteka zostanie wyposażona w nowe funkcje, takie jak przestrzeń edukacyjna i coworkingowa, kącik dziecięcy, strefa wystawiennicza i multimedialna oraz czytelnia zewnętrzna.</p> <p>Wzrost bezpieczeństwa mieszkańców.</p> <p>Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.</p> <p>Zapewnienie do usług publicznych o wysokim standardzie.</p>
Powiązanie celu przedsięwzięcia z celami rewitalizacji i kierunkami działań:	<p><u>Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury społecznej i rekreacyjnej oraz tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji społecznej i organizacji działań na rzecz lokalnej społeczności.</u></p> <p><u>Kierunki działań:</u></p> <p>1.1. Rozwój oferty społecznej i kulturalnej.</p> <p>1.2. Modernizacja infrastruktury rekreacyjnej.</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <p>Liczba zrewitalizowanych obiektów: 1</p> <p>Sposób pomiaru: Protokół odbioru</p> <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <p>Liczba osób korzystających z zrewitalizowanego obiektu: 1 000 osób/rok</p> <p>Sposób pomiaru: pomiar statystyczny</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	<p>Obiekt zostanie dostosowany do osób ze szczególnymi potrzebami, bez względu na wiek, płeć, rasę, niepełnosprawność, pochodzenie, światopogląd czy orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami w tym z różnymi typami niepełnosprawności będą miały zagwarantowany swobodny dostęp do rewitalizowanej infrastruktury. Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami obejmują budowę zewnętrznej windy umożliwiającej dostęp do pierwszego piętra, modernizację ciągów komunikacyjnych w celu eliminacji barier architektonicznych, instalację oznaczeń w alfabecie Braille'a oraz kontrastowych oznakowań dla osób z dysfunkcją wzroku, a także wyposażenie wnętrza w stanowiska komputerowe z technologiami wspierającymi, takimi jak programy czytające i lupy cyfrowe. Dodatkowo wprowadzone zostaną szerokie drzwi i przestronne toalety dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami ruchowymi. Działania obejmują również przeszkolenie personelu w zakresie obsługi osób ze szczególnymi potrzebami.</p>
Czas realizacji	2026 - 2028
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	3 500 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	Fundusze Europejskie dla Opolskiego, działanie 10.2, budżet gminy, PFRON, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego 5	
Nazwa przedsięwzięcia	Rewitalizacja amfiteatru wraz z otoczeniem parkowym i stadionem miejskim
Inicjator i pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Gmina Baborów
Lokalizacja przedsięwzięcia	532, 533, 1404, 1406/3, 1408/6, 1613/2, 1613/6 Baborów
Opis przedsięwzięcia	<p>Rozwój kultury i sportu jako jeden z czynników przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i depopulacji regionu o dominującej funkcji rolniczej.</p> <p><u>Krótki opis problemu:</u> Zaniedbanie istniejącej infrastruktury kulturalnej i sportowej, a tym samym ograniczenie jej funkcjonalności i dostępności dla mieszkańców. Brak odpowiednich przestrzeni sprzyjających integracji społecznej oraz organizacji wydarzeń kulturalno-sportowych wpływa negatywnie na jakość życia mieszkańców i ich aktywność społeczną. Dodatkowo obecne bariery architektoniczne utrudniają dostęp do obiektów osobom z niepełnosprawnościami, co pogłębia wykluczenie społeczne tych osób.</p> <p><u>Krótki opis przedsięwzięcia:</u> Przebudowa stadionu miejskiego oraz amfiteatru wraz z obiektami towarzyszącymi i częścią parkową będzie podstawą projektu realizowanego w celu zwiększenia potencjału rozwoju i integracji lokalnej społeczności. Zadanie uwzględni również wykonanie parkingu, co zapewni zwiększenie dostępności do wskazanych obiektów. Jednym z celów przewodnich będzie zniwelowanie różnic i przeciwdziałanie wykluczeniom poprzez wyeliminowanie barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych.</p> <p><u>Cel ogólny:</u> Modernizacja wskazanej infrastruktury jako podstawa umożliwiająca zwiększenie działań propagujących integrację poprzez sport i kulturę zmierzającą do niwelowania różnic w rozwoju mieszkańców lokalnych i centralnych ośrodków społecznych.</p> <p><u>Cel szczegółowy:</u> Zapewnienie mieszkańcom Baborowa dostępu do nowoczesnej, dostępnej infrastruktury kulturalno-sportowej poprzez rewitalizację amfiteatru, stadionu miejskiego i otoczenia parkowego, w celu integracji społecznej, organizacji wydarzeń oraz niwelowania barier społecznych i architektonicznych.</p> <p><u>Przewidywany efekt:</u> Zrównoważony rozwój potencjału społecznego lokalnych środowisk stających się silnym zapleczem ośrodków centralnych. Wyrównanie szans rozwoju kulturalno-sportowego.</p>
Powiązanie celu przedsięwzięcia z celami rewitalizacji i kierunkami działań:	<p><u>Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury społecznej i rekreacyjnej oraz tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji społecznej i organizacji działań na rzecz lokalnej społeczności.</u></p> <p><u>Kierunki działań:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Rozwój oferty społecznej i kulturalnej. 1.2. Modernizacja infrastruktury rekreacyjnej. <p><u>Cel 2. Rozwój i modernizacja terenów oraz obiektów publicznych, takich jak parki, place zabaw i przestrzenie rekreacyjne, z jednoczesnym zwiększaniem</u></p>

	<p><u>powierzchni biologicznie czynnych, poprawą jakości środowiska oraz bioróżnorodności.</u></p> <p>2.1 Rewitalizacja parków i terenów zielonych</p> <p>2.2 Tworzenie przestrzeni rekreacyjnych</p> <p>2.3 Dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb mieszkańców jak i młodszych mieszkańców i rodzin z dziećmi.</p> <p>2.4 Poprawa dostępności i estetyki przestrzeni publicznych</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <p>Liczba zrewitalizowanych terenów: 1 Sposób pomiaru: protokół odbioru</p> <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <p>Liczba osób korzystających z zrewitalizowanego obiektu w skali roku: 1 200 osób Sposób pomiaru: pomiar statystyczny</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	<p>Teren zostanie dostosowany do osób ze szczególnymi potrzebami, bez względu na wiek, płeć, rasę, niepełnosprawność, pochodzenie, światopogląd czy orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami w tym z różnymi typami niepełnosprawności będą miały zagwarantowany swobodny dostęp do rewitalizowanej infrastruktury. Teren zostanie pozbawiony barier architektonicznych i wyposażony w dodatkowe elementy wizualne lub dźwiękowe ułatwiające korzystanie z obiektu osobom o szczególnych potrzebach, np. słabowidzące.</p>
Czas realizacji	2026 - 2028
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	2 000 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	Fundusze Europejskie dla Opolskiego, działanie 10.2, budżet gminy

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego 5

Nazwa przedsięwzięcia	Rewitalizacja terenu przy ul. Wąskiej w Baborowie
Inicjator i pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Gmina Baborów
Lokalizacja przedsięwzięcia	534/8 Baborów MPZP: 2 US – tereny sportu i rekreacji
Opis przedsięwzięcia	<p>Rozwój kultury i sportu jako jeden z czynników przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i depopulacji regionu o dominującej funkcji rolniczej.</p> <p><u>Krótki opis problemu:</u></p> <p>Ograniczony dostęp mieszkańców do nowoczesnej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, co wpływa na niską aktywność fizyczną i brak miejsc sprzyjających integracji społecznej. Obecny stan przestrzeni nie spełnia potrzeb lokalnej społeczności, szczególnie rodzin z dziećmi, osób starszych oraz osób ze</p>

	<p>szczególnymi potrzebami. Brak placów zabaw, boisk wielofunkcyjnych oraz infrastruktury dostosowanej do różnych grup wiekowych i potrzeb wyklucza część mieszkańców z możliwości aktywnego i zdrowego spędzania czasu wolnego. Dodatkowo niedostateczne zagospodarowanie przestrzeni publicznej ogranicza atrakcyjność regionu i nie przeciwdziała wykluczeniu społecznemu oraz depopulacji.</p> <p><u>Krótki opis przedsięwzięcia:</u> Obecnie przy ul. Wąskiej w Baborowie realizowana jest inwestycja polegająca na utworzeniu kompleksowego centrum sportowego. W ramach projektu powstaną obiekty sportowe, takie jak kort tenisowy, boisko piłkarskie o sztucznej nawierzchni wraz z szatniami, boisko piłkarskie o nawierzchni naturalnej oraz przestrzeń treningowa wyposażona w niezbędny sprzęt. Centrum sportowe będzie uzupełnione o infrastrukturę towarzyszącą, obejmującą instalację oświetleniową, system wodno-kanalizacyjny, monitoring, ogrodzenie, piłkochwyty oraz układ komunikacyjny, zapewniający pełną funkcjonalność i bezpieczeństwo użytkowników.</p> <p>W celu dalszego podniesienia atrakcyjności i funkcjonalności tego obszaru, planowana jest rewitalizacja terenu poprzez budowę placu zabaw i boiska do streetballu, które stanowiąby doskonałe uzupełnienie istniejącej infrastruktury sportowej. Te dodatkowe elementy przyczynią się do stworzenia przestrzeni rekreacyjno-sportowej o charakterze integracyjnym, zaspokajającej potrzeby mieszkańców w różnym wieku oraz sprzyjającej aktywności fizycznej i spędzaniu czasu wolnego.</p> <p><u>Cel ogólny:</u> Poprawa aktywności fizycznej społeczeństwa poprzez rozwój i modernizację terenów zielonych i przestrzeni rekreacyjnej.</p> <p><u>Cel szczegółowy:</u> Stworzenie dostępnej i funkcjonalnej przestrzeni rekreacyjno-sportowej przy ul. Wąskiej w Baborowie, sprzyjającej aktywności fizycznej, integracji społecznej oraz poprawie jakości życia mieszkańców, z uwzględnieniem potrzeb osób w różnym wieku i ze szczególnymi potrzebami.</p> <p><u>Przewidywany efekt:</u> Zwiększenie dostępności infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w Baborowie wpłynie na wzrost aktywności fizycznej mieszkańców oraz poziom integracji społecznej. Budowa placu zabaw i boiska do streetballu zapewni przestrzeń dla rodzin, młodzieży i dorosłych, dostosowaną do potrzeb różnych grup, w tym osób z niepełnosprawnościami. Nowe nasadzenia i mała architektura poprawią estetykę oraz funkcjonalność terenu, tworząc przyjazne miejsce odpoczynku i codziennych aktywności.</p>
<p>Powiązanie celu przedsięwzięcia z celami rewitalizacji i kierunkami działań:</p>	<p><u>Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury społecznej i rekreacyjnej oraz tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji społecznej i organizacji działań na rzecz lokalnej społeczności.</u></p> <p><u>Kierunki działań:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Rozwój oferty społecznej i kulturalnej. 1.2. Modernizacja infrastruktury rekreacyjnej. <p><u>Cel 2. Rozwój i modernizacja terenów oraz obiektów publicznych, takich jak parki, place zabaw i przestrzenie rekreacyjne, z jednoczesnym zwiększaniem powierzchni biologicznie czynnych, poprawą jakości środowiska oraz bioróżnorodności.</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1 Rewitalizacja parków i terenów zielonych 2.2 Tworzenie przestrzeni rekreacyjnych 2.3 Dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb mieszkańców jak i młodszych mieszkańców i rodzin z dziećmi. 2.4 Poprawa dostępności i estetyki przestrzeni publicznych

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p><u>Wskaźniki produktu:</u> Liczba zrewitalizowanych terenów: 1 szt. Sposób pomiaru: protokół odbioru</p> <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u> Liczba osób korzystających z zrewitalizowanego obiektu w skali roku: 1 200 osób Sposób pomiaru: pomiar statystyczny</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	Teren zostanie dostosowany do osób ze szczególnymi potrzebami, bez względu na wiek, płeć, rasę, niepełnosprawność, pochodzenie, światopogląd czy orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami w tym z różnymi typami niepełnosprawności będą miały zagwarantowany swobodny dostęp do zrewitalizowanej infrastruktury. Teren zostanie pozbawiony barier architektonicznych i wyposażony w dodatkowe elementy wizualne lub dźwiękowe ułatwiające korzystanie z obiektu osobom o szczególnych potrzebach, np. słabowidzące.
Czas realizacji	2026 - 2028
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	900 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	Fundusze Europejskie dla Opolskiego, działanie 10.2, budżet gminy, Ministerstwo Sportu i Turystyki

8.2. Projekty uzupełniające

Oprócz realizacji kluczowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, planowane jest także wdrożenie działań uzupełniających, które będą obejmować zarówno obszar rewitalizacji, jak i inne części gminy. Działania te mają na celu wsparcie oraz uzupełnienie głównych projektów, wnosząc dodatkową wartość do procesu rewitalizacji. Choć na etapie opracowywania programu nie zostały jeszcze dokładnie określone ramy finansowe ani szczegółowy zakres tych działań, ich głównym celem jest wzmocnienie realizacji wyznaczonych celów rewitalizacyjnych. Przyczynią się one do zwiększenia spójności społecznej oraz przyniosą korzyści gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne i środowiskowe.

Działania uzupełniające mogą być inicjowane przez różnorodne podmioty, takie jak instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy oraz aktywni mieszkańcy. Wspólnym celem tych inicjatyw jest podtrzymanie i rozwinięcie efektów głównych projektów rewitalizacyjnych, a także wzmocnienie integracji społecznej i poprawa jakości życia w gminie.

W Baborowie, oprócz głównych przedsięwzięć rewitalizacyjnych będą wdrażane projekty uzupełniające, bazujące na zrewitalizowanych obiektach i terenach. Wpłyną na długofalowy rozwój miasta. Przyjęto następujące przedsięwzięcia uzupełniające:

1. „Baborów – Miasto Aktywnych Pokoleń”

Zakres: organizacja warsztatów międzypokoleniowych, zajęć sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych dla seniorów, młodzieży i dzieci, wykorzystujących infrastrukturę zrewitalizowaną, taką jak boiska, amfiteatr czy skwery. Planowane działania obejmują m.in. zajęcia artystyczne, warsztaty rękodzieła, gry terenowe, turnieje sportowe i wspólne wieczory filmowe.

Partnerzy: Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Baborowie, kluby sportowe, szkoły i przedszkola, koła gospodyń wiejskich.

2. „Pieszko i rowerem – aktywna społeczność Baborowa”

Zakres: organizacja wydarzeń społecznych promujących aktywność fizyczną i integrację mieszkańców poprzez spacer z przewodnikiem, rajdy rowerowe, warsztaty edukacyjne na temat zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz konkursy związane z ekologicznym stylem życia. Projekt zakłada również stworzenie lokalnej grupy wolontariuszy promujących aktywność pieszo-rowerową oraz kampanie informacyjne zachęcające do zdrowego trybu życia.

Partnerzy: Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Baborowie, lokalne kluby rowerowe, szkoły, Ochotnicza Straż Pożarna, koła gospodyń wiejskich.

3. „Zielony Baborów – razem dla środowiska”

Zakres: Wdrażanie zielonych inicjatyw, takich jak tworzenie ogrodów społecznych, sadzenie drzew i krzewów, montaż ekologicznych elementów małej architektury (ławki solarne, kosze do segregacji odpadów) oraz organizacja warsztatów edukacyjnych z zakresu ekologii i ochrony środowiska.

Partnerzy: Nadleśnictwo Rudy Raciborskie, lokalne stowarzyszenie ekologiczne, szkoły, przedsiębiorstwo komunalne.

4. „Baborów w ruchu – aktywność dla zdrowia”

Zakres: organizacja kampanii zdrowotnych i sportowych, takich jak lokalne biegi, dni zdrowia z konsultacjami medycznymi, festyny sportowe i treningi na świeżym powietrzu. Wydarzenia będą realizowane na zrewitalizowanych obszarach: boiskach, w parku i na terenach rekreacyjnych miasta.

Partnerzy: przychodnia POZ w Baborowie, kluby sportowe, organizacje promujące zdrowy styl życia, jednostka OSP, Gminny Ośrodek Kultury.

5. „Baborów bez barier”

Zakres: dostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, poprzez montaż ramp, nawierzchni antypoślizgowych, oznaczeń brajlowskich oraz systemów wspomagających słuch. Działania obejmą zarówno istniejące, jak i nowo zrewitalizowane obiekty, zapewniając pełną dostępność dla wszystkich mieszkańców.

Partnerzy: organizacje pozarządowe działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami, fundacje wspierające dostępność przestrzeni publicznej, lokalne organizacje społeczne, jednostki organizacyjne Gminy Baborów.

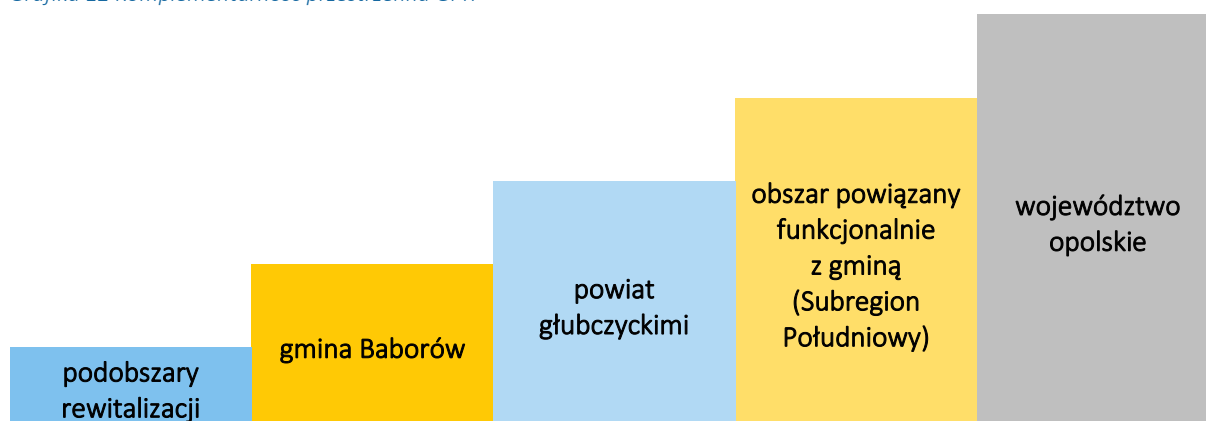
9. Komplementarność i mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych

Komplementarność to istotna część Gminnego Programu Rewitalizacji. Odnosi się do spójności przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które są odpowiedzią na zidentyfikowane problemy oraz bariery rozwojowe. Komplementarność obejmuje również zgodności z określonymi celami rewitalizacji oraz efektywności wydatkowania środków finansowych na zadania rewitalizacyjne. Komplementarność GPR Gminy Baborów rozpatrywana jest na poziomie pięciu aspektów: przestrzennego, problemowego, proceduralno-instytucjonalnego, międzyokresowego i finansowego (źródła finansowania).

9.1 Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna opiera się na uwzględnieniu ciągłości przestrzeni i relacji przestrzennych z pozostałymi częściami gminy. W tym aspekcie ważne jest aby całościowo traktować przestrzeń, na którą będą oddziaływać efekty działań rewitalizacyjnych. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego oraz określenie obszaru rewitalizacji oparte zostało o analizę wskaźnikową oraz konsultacje społeczne. Należy pamiętać, że przedsięwzięcia rewitalizacyjne mają się koncertować na całym obszarze rewitalizacji, a nie w sposób punktowy. W ten sposób pozytywne skutki ich oddziaływania widoczne będą na całym obszarze, pomimo że wiele z nich dotyczy konkretnych miejsc lub obiektów użyteczności publicznej. A dzięki temu korzystać z nich będą mogli nie tylko mieszkańcy obszaru rewitalizacji, ale także całej gminy łącznie z turystami i przejezdnyymi. Wszystkie działania będą prowadzone w taki sposób, aby niwelować zjawiska kryzysowe i jednocześnie nie przenosić ich w inne miejsca lub na inne obszary. Nie powinno się też doprowadzać do niepożądanych efektów takich jak segregacja społeczna, czy wykluczenie.

Grafika 12 Komplementarność przestrzenna GPR

Źródło: opracowanie własne

W Baborowie obszar rewitalizacji to ścisłe centrum administracyjnego gminy, który zajmuje powierzchnię 55 ha (0,5% powierzchni gminy) i jest zamieszkały przez 939 osób (16,4% mieszkańców).

Dzięki precyzyjnemu zawężeniu granic podobszarów rewitalizacji następuje koncentracja działań wszystkich podmiotów na wybranym obszarze, przez co zwiększają się szanse na jego zasadniczą zmianę. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zaplanowane do realizacji mają charakter przedsięwzięć wzajemnie dopełniających się, a ich realizacja odbywać się będzie w konkretnych podobszarach zgodnie ze zdiagnozowanymi problemami. Spełniony zostaje warunek komplementarności przestrzennej w ujęciu interwencji społecznej i infrastrukturalnej, powiązanych wzajemnie i nastawionych na rozwiązywanie problemów konkretnych obszarów gminy.

9.2 Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa to wzajemne dopełnianie się działań sektorowych (np. animacyjno-społecznych, aktywizacyjno-gospodarczych, środowiskowych i inwestycyjnych), co zapewni wielokierunkowe oddziaływanie na obszar rewitalizacji. Spójność problemową w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 zapewniono poprzez zaprojektowanie działań rewitalizacyjnych w wiązki, których zakres ściśle odpowiada na zdiagnozowane problemy obszaru rewitalizacji. Poszczególne wiązki uwzględniają zarówno przedsięwzięcia infrastrukturalne, jak i społeczne, które wzajemnie się dopełniają pomiędzy różnymi sferami tematycznymi. Zaplanowane inwestycje infrastrukturalne służą bowiem celom społecznym, jednocześnie porządkując przestrzeń publiczną, wpływając na zachowanie ładu przestrzennego i docelowo poprawiając jakość życia mieszkańców oraz zwiększając stopień ich aktywizacji.

Zasada komplementarności problemowej dotyczy również poszczególnych przedsięwzięć wpisujących się w logikę interwencji GPR, realizując jej kierunki działań, cele operacyjne i strategiczne. Kompleksowe oddziaływanie na cały obszar rewitalizacji zapewnia dopełnianie się przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a powiązanie ich z celami rewitalizacji zapobiega zjawisku fragmentaryzacji.

9.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 jako dokument strategiczny programuje rozwój gminy poprzez rewitalizację. Jego komplementarność proceduralno-instytucjonalna polega na integracji i współpracy poszczególnych grup interesariuszy zaangażowanych w proces rewitalizacji. W tym zakresie najważniejsza jest kooperacja pomiędzy operatorem rewitalizacji, a poszczególnymi wydziałami Urzędu Miejskiego, jednostkami organizacyjnymi i pozostałymi interesariuszami procesu. Oznacza to konieczność utworzenia systemu zarządzania programem rewitalizacji, który umożliwi efektywne współdziałanie różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność w zakresie wdrażanych procedur.

Za całościową realizację GPR odpowiada Burmistrz Gminy Baborów, przy wsparciu Urzędu Miejskiego w Baborowie oraz jednostek organizacyjnych. Bezpośredni nadzór nad realizacją GPR będzie pełnia

Katarzyna Wojnarska – zastępca burmistrza Gminy Baborów. Natomiast nadzór nad procesem rewitalizacji oraz rolę koordynatora rewitalizacji będzie prowadził wskazany pracownik Urzędu. Dzięki temu zapewnione zostanie skuteczne zarządzanie programem oraz możliwość uzupełniania działań realizowanych w ramach polityk publicznych. Współpraca z podmiotami podległymi samorządowi terytorialnemu oraz instytucjami otoczenia społecznego i gospodarczego zapewni dodatkową skuteczność w realizacji założeń GPR. Do obowiązków tych instytucji będzie należało konsultowanie oraz opiniowanie projektów i działań poszczególnych przedsięwzięć na zasadach zlecenia zadań publicznych według procedury przewidzianej w ustawie działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawie – Prawo zamówień publicznych.

Określenie odpowiednich instrumentów zarządzania i wdrażania zostało przedstawione w następnych rozdziałach niniejszego dokumentu. Co więcej, realizacja GPR będzie systematycznie monitorowana, a monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich działań korygujących.

9.4 Komplementarność międzyokresowa

Niniejszy dokument planuje dalszy rozwój gminy Baborów i jest formalną deklaracją samorządu Baborów odnośnie kontynuacji polityki rozwojowej opartej o rewitalizację. Natomiast przedsięwzięcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 są następstwem działań podjętych we wcześniejszych latach, gdyż jest to już drugi z kolei program dotyczący rozwoju gminy poprzez rewitalizację:

Grafika 6 Ewolucja procesu rewitalizacji w Gminie Baborów- dokumenty strategiczne

Lokalny Program Rewitalizacji Baborowa z udziałem społeczności miasta na lata 2016-2023

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033

Źródło: opracowanie własne

W poniższej w tabeli zestawiono cele operacyjne Lokalnego Programu Rewitalizacji Baborowa z udziałem społeczności miasta na lata 2016-2023¹⁵ z celami Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033.

Tabela 12 Komplementarność międzyokresowa Programów Rewitalizacji w gminie Baborów

Lokalny Program Rewitalizacji	↔	Gminny Program Rewitalizacji
-------------------------------	---	------------------------------

¹⁵ Załącznik do Uchwały Nr XIX-195/2016 z dnia 28 listopada 2016 r.

Cele strategiczne		Cele strategiczne
Niwelowanie negatywnych zjawisk społecznych na obszarze rewitalizacji	↔	<p style="text-align: center;">Cel 1</p> <p>Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury społecznej i rekreacyjnej oraz tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji społecznej i organizacji działań na rzecz lokalnej społeczności.</p>
Integracja społeczeństwa	↔	
Zmniejszenie bezrobocia	↔	
Zapewnienie perspektyw dla ludzi młodych	↔	
Rozwój ekonomiczny obszaru zdegradowanego i zwiększenie przedsiębiorczości	↔	
Wykorzystanie warunków przyrodniczych poprzez rozwój turystyki	↔	<p style="text-align: center;">Cel. 2</p> <p>Rozwój i modernizacja terenów oraz obiektów publicznych, takich jak parki, place zabaw i przestrzenie rekreacyjne, jednoczesnym zwiększaniem powierzchni biologicznie czynnych, poprawą jakości środowiska oraz bioróżnorodności.</p>

Źródło: opracowanie własne

Należy zwrócić uwagę, że przyjmowanie kolejnych programów rewitalizacji jest ściśle powiązane z okresami programowania funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. To właśnie te środki finansowe — pochodzące z UE — mogą w dużym stopniu przyczynić się do powodzenia projektów rewitalizacyjnych. Projekty inwestycyjne, zrealizowane ze środków zewnętrznych w perspektywie lat 2014-2020 zestawiono w następującej tabeli:

Tabela 13 Projekty zrealizowane w latach 2014-2020

Nazwa przedsięwzięcia	Wartość projektu [zł]	Cel projektu
Remont budynku ratusza w Baborowie wraz z przebudową oraz zmianą sposobu użytkowania na obiekt kultury.	3 146 638,80	<p>Projekt realizowany był na terenie Gminy Baborów, która położona jest w Powiecie Głubczyckim – na terenie OSI Obszary Przygraniczne. Przedmiotem projektu był remont zabytkowego ratusza celem zwiększenia dostępności zasobów kulturowych.</p> <p>W wyremontowanym budynku ratusza powstał dom kultury i izba regionalna stanowiąca „mini muzeum”.</p> <p>Budynek ratusza został wpisany do Rejestru Zabytków Województwa Opolskiego decyzją nr 1823/66 z dnia 19.10.1966 oraz do Gminnej Ewidencji Zabytków. Ratusz położony jest w samym centrum miasta, w układzie urbanistycznym wpisanym do Rejestru Zabytków Województwa Opolskiego (Nr rej. 195/56) – podlega zatem szczególnej ochronie konserwatorskiej.</p>
Aktywność szansą rozwoju.	163 410,00	<p>Projekt zakładał podniesienie jakości i efektywności kształcenia ogólnego w 2 szkołach: Publicznej Szkole Podstawowej i Publicznym Gimnazjum wchodzących w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Baborowie (woj. Opolskie) oraz nabycie kompetencji kluczowych przez 201 uczniów w tym 17 uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i 8 uczniów niepełnosprawnych, nabycie nowych umiejętności i kompetencji zawodowych przez 20 nauczycieli pracujących ww. ZSP oraz doposażenie pracowni.</p> <p>W ramach projektu zostały doposażone 3 pracownie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 pracownia przyrodnicza w SP,

Nazwa przedsięwzięcia	Wartość projektu [zł]	Cel projektu
		<ul style="list-style-type: none"> • 1 pracownia chemiczna w gimnazjum, • 1 międzyszkolna pracownia matematyczna w celu stworzenia warunków do nauczania opartego na metodzie eksperymentu. <p>Wsparcie uczniów polegało na realizacji zajęć dodatkowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dydaktyczno-wyrównawczych, • rozwijających uzdolnienia, • warsztatów, • kół zainteresowań oraz zajęć pozaszkolnych. <p>Natomiast nauczyciele zostali objęci działaniami w zakresie szkoleń oraz studiów podyplomowych. Zgodnie z przeprowadzaną diagnozą głównym problemem uczniów były niskie i niezadowolające wyniki w nauce jak i również z egzaminów zewnętrznych – sprawdzianów szóstoklasistów.</p>
"Na start-Zajęcia dodatkowe dla dzieci przedszkolnych"	120 935,62	<p>Projekt miał na celu poprawę efektywności i jakości edukacji przedszkolnej w Publicznym Przedszkolu im. Jana Pawła II w Baborowie, poprzez podniesienie kompetencji zarówno dzieci jak i nauczycieli przedszkolnych oraz zakup sprzętów i pomocy do przedszkola.</p> <p>Na terenie przedszkola, w ramach projektu prowadzone były dodatkowe zajęcia rozwijające kompetencje kluczowe oraz indywidualne zajęcia specjalistyczne, mające na celu zaspokojenie indywidualnych potrzeb rozwojowych.</p> <p>Ponadto nauczyciele zatrudnieni w przedszkolu w celu podniesienia kompetencji zawodowych, wzięli udział w kursach i szkoleniach.</p>
SUMA		3 430 984,42 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://mapadotacji.gov.pl/> [Dostęp:18.03.2024]

Projekty przedstawione w powyższej tabeli mogą stanowić podstawę do realizacji obecnie zaplanowanych działań, gdyż wpisują się w aktualne problemy mieszkańców oraz stanowią składową szerszej odnowy wskazanych do rewitalizacji podobszarów.

9.5 Komplementarność źródeł finansowania

Realizowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji przedsięwzięcia będą finansowane z różnych źródeł, w tym m. in. ze środków własnych podmiotów (danego przedsięwzięcia), środków pochodzących ze źródeł zewnętrznych takich jak: Fundusze Europejskie (stanowiące niewątpliwie najważniejsze źródło), programów krajowych i państwowych funduszy celowych, pożyczek, kredytów oraz dotacji. Uwzględniając różne podmioty oraz metody pozyskiwania środków finansowych, wskazuje się wprost na komplementarność przyjętych rozwiązań. Dodatkowo, niektóre projekty rewitalizacji można sfinansować ze środków funduszy strukturalnych i inwestycyjnych Unii.

Poniżej przedstawiono wszystkie źródła dofinansowania wraz z krótkim opisem.

Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027 (FEO 2021-2027) – kluczowy program działań skierowany do wszystkich mieszkańców województwa opolskiego, obejmujący różne obszary ich życia.

Działania wspierane przez program skupiają się na innowacyjności, cyfryzacji oraz zielonych technologiach.

Cel Polityki 5. Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów i inicjatyw lokalnych

Cel szczegółowy (i) – Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich.

Cel szczegółowy (ii) – Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie.

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS) – celem programu jest wsparcie rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska oraz przeciwdziałanie i adaptacja do zmian klimatu, a także inwestycji skupionych na poprawie bezpieczeństwa transportu, wydolności ochrony zdrowia czy wzmocnieniu roli kultury w rozwoju społecznym i gospodarczym.

Priorytet I. Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności

2.1 Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych

Poprawa efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych, wspieranie zrównoważonej gospodarki wodnej i gospodarki o obiegu zamkniętym, wspieranie przystosowania do zmian klimatu, a także wzmocnianie ochrony przyrody i zielonej infrastruktury.

Priorytet VII. Kultura

4.6 Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacji społecznych

Planowana interwencja obejmuje rozwój infrastruktury kultury oraz ochronę dziedzictwa kulturowego w celu wzmocnienia ich potencjału w zakresie oddziaływania na rozwój gospodarczy i włączenie społeczne.

Efektem planowanych działań będzie wzrost udziału społeczeństwa w życiu kulturalnym oraz podniesienie atrakcyjności turystycznej regionów. Wsparcie ukierunkowane zostanie po pierwsze na tworzenie odpowiednich warunków infrastrukturalnych stymulujących do aktywnego uczestnictwa w kulturze i w życiu społecznym, w tym eliminację barier w dostępie do kultury dla grup z różnych przyczyn wykluczonych.

Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027(FERS) – program skupia się na rozwoju społecznym i gospodarczym kraju poprzez wsparcie m.in. poprawy sytuacji na rynku pracy, jakości systemów kształcenia, zapewnienie równych szans dla osób ze szczególnymi potrzebami czy rozwój innowacji społecznych i ekonomii społecznej.

Cel 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych

Cel szczegółowy (ESO4.1.) Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy – w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży – dla osób długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej;

Cel szczegółowy (ESO4.3.) Wspieranie zrównoważonego pod względem płci uczestnictwa w rynku pracy, równych warunków pracy oraz lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, w tym poprzez

dostęp do przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu

Cel szczegółowy (ESO4.5.) Poprawa jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy – w tym przez walidację uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w celu wspierania nabywania kompetencji kluczowych, w tym umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, oraz przez wspieranie wprowadzania dualnych systemów szkolenia i przygotowania zawodowego
--

Cel szczegółowy (ESO4.12.) Promowanie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci

Inne możliwe formy dofinansowania:

- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy;
- Środki własne gminy;
- Środki z budżetu państwa;
- Środki budżetów samorządów;
- Środki prywatne oraz inne środki publiczne.

9.6 Podsumowanie komplementarności

Poniższe zestawienie prezentuje podsumowanie komplementarności Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 na poziomie celów strategicznych oraz ich kierunków działań. Zabieg ten wiąże się z potraktowaniem procesu rewitalizacji jako narzędzia osiągnięcia konkretnych i mierzalnych celów. W celu przejrzystego zobrazowania wyników komplementarności wykorzystano matrycę przedstawiającą wzajemne zależności pomiędzy poszczególnymi projektami rewitalizacji a celami GPR.

Tabela 14 Matryca komplementarności – komplementarność przedsięwzięć z celami i kierunkami działań

Cel	Cel strategiczny 1				Cel strategiczny 2			
	1.1. Rozwój oferty społecznej i kulturalnej	1.2. Modernizacja infrastruktury rekreacyjnej	1.3. Inicjatywy na rzecz seniorów	1.4. Wsparcie dla aktywności lokalnych grup	2.1 Rewitalizacja parków i terenów zielonych	2.2 Tworzenie przestrzeni rekreacyjnych	2.3 Dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb mieszkańców	2.4 Poprawa dostępności i estetyki przestrzeni publicznych:
1. Centrum Usług Społecznych	✓	✓	✓	✓				
2. Zielone serce Baborowa					✓	✓	✓	✓
3. Konserwacja i modernizacja drewnianego zabytkowego Kościoła im. św. Józefa w Baborowie					✓	✓	✓	✓
4. Rewitalizacja Amfiteatru wraz z otoczeniem parkowym i stadionem miejskim	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Źródło: opracowanie własne

9.7 Mechanizmy integracji

Kluczowymi mechanizmami integracji zaplanowanej interwencji w GPR będą następujące czynniki:

1. Integracja na poziomie celów – mechanizm integracji w tym obszarze został wdrożony na poziomie opracowania dokumentu i będzie kontynuowany w okresie jego wdrażania. Etap opracowania dokumentu uwzględnił będzie takie mechanizmy jak:

- konsultacje wytyczonego obszaru zdegradowanego i wyznaczonego na jego podstawie obszaru rewitalizacji – etap ten rozpoczął mechanizm integracji poprzez uruchomienie procesu udziału mieszkańców i organizacji pozarządowych w tworzeniu GPR,
- nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych do GPR – otwarty nabór przedsięwzięć przełożył się na stworzenie pola do weryfikacji przedsięwzięć z punktu widzenia ich oddziaływania na obszar rewitalizacji i zaplanowania kompleksowej i zintegrowanej interwencji.

Na etapie wdrażania mechanizmem integracji na poziomie celów będzie proces monitoringu – weryfikacji osiąganych celów i formułowania zaleceń określających dalsze kroki wdrażania GPR.

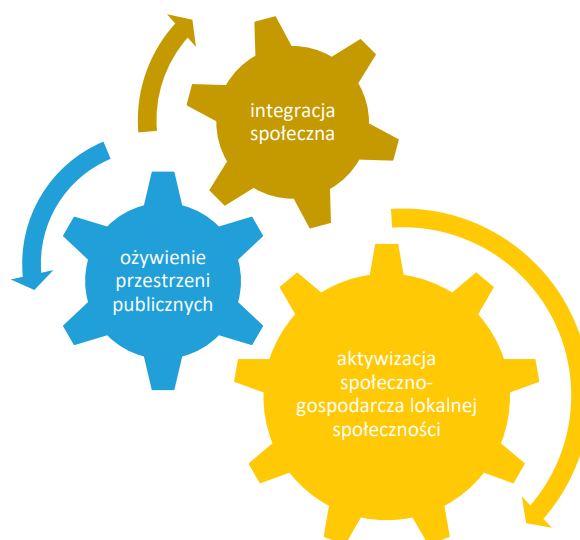
2. Integracja na poziomie partycypacji społecznej w zarządzaniu wdrażaniem GPR – mechanizm ten będzie realizowany poprzez:

- powołanie Komitetu Rewitalizacji – podstawową funkcją Komitetu będzie ocenianie postępu wdrażania GPR z punktu widzenia integracji i komplementarności podejmowanych działań przez podmioty zaangażowane w proces rewitalizacji,
- współpracę ze środowiskiem seniorów oraz młodzieży w zakresie działań rewitalizacyjnych podejmowanych dla osób starszych, młodzieży i dzieci,
- współpracę z przedstawicielami organizacji pozarządowych,
- regularne spotkania z interesariuszami,
- dodatkowym narzędziem integracji jest kontrola społeczna procesu realizowana dzięki publikacji i opiniowaniu sprawozdań z monitoringu GPR.

3. Integracja na poziomie zarządzania wdrażaniem – mechanizm związany z ciągłą oceną postępu wdrażania GPR, realizowany poprzez: monitoring i ewaluację.

W rozdziale 12 niniejszego opracowania opisano system monitoringu i ewaluacji GPR. Na poziomie mechanizmów integracji zostaną one wykorzystane dla prowadzenia procesu zarządzania, zgodnie z zaplanowanymi celami, jednocześnie odnosząc się do mierzalnych wskaźników, co pozwoli na pomiar realizacji celów, a tym samym ocenę integracji GPR.

Rysunek 1 Schemat integrowania działań rewitalizacyjnych

Źródło: opracowanie własne

9.8 Dostępność

Działania przewidziane w ramach niniejszego Gminnego Programu Rewitalizacji będą realizowane w zgodzie z przepisami Ustawy z dnia 19 lipca 2019 roku o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2240).

Zgodnie z art. 2 ust. 3 ustawy, osoba ze szczególnymi potrzebami to osoba, która ze względu na swój stan zdrowia musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach na zasadzie równości z innymi osobami. Osobą taką może być osoba z niepełnosprawnością ruchową, umysłową, starsza, niewidoma, niesłysząca, poruszająca się za pomocą kul, chodzików, kobiety w ciąży itd.

Przewiduje się, iż wszelkie przedsięwzięcia będą realizowane w oparciu o założenia uniwersalnego projektowania.

1. W zakresie dostępności architektonicznej udogodnienia będą obejmowały:

- zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków,
- instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych,
- zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy,
- zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego, o którym mowa w art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 i 1981 oraz z 2022 r. poz. 558, 1700 i 1812),
- zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób. zastosowane zostaną

2. W zakresie dostępności cyfrowej zastosowane zostaną:

- wymagania określone w Ustawie o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (t.j. Dz.U.2023.82).

3. W zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej spełnione zostaną następując wymagania:

- obsługa z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się, o których mowa w art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 20), lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu online do usługi tłumacza przez strony internetowe i aplikacje,
- instalacja urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, w szczególności pętli indukcyjnych, systemów FM lub urządzeń opartych o inne technologie, których celem jest wspomaganie słyszenia,
- zapewnienie na stronie internetowej danego podmiotu informacji o zakresie jego działalności – w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania
- treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania.

Projekty przewidziane do realizacji poddane zostały analizie pod kątem możliwości wprowadzenia powyższych udogodnień, celem zwiększenia komfortu osób ze szczególnymi potrzebami zagrożonych marginalizacją lub dyskryminacją.

10. Indykatywne ramy finansowe

Poniżej przedstawiono szacunkowe kwoty oraz źródła finansowania poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Zastrzega się, że ze względu na dynamicznie zmieniającą się sytuację gospodarczą, zestawienie ma charakter orientacyjny. W ramach przedsięwzięć nie zaplanowano finansowania ze źródeł prywatnych.

Tabela 15 Indykatywne ramy finansowe

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Termin realizacji	Potencjalne źródła finansowania	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia
1.	Centrum Usług Społecznych	OR Baborów	2028-2029	Fundusze Europejskie dla Opolskiego, działanie 10.2, budżet gminy, PFRON	8 000 000,00 zł
2.	Zielone serce Baborowa	OR Baborów	2030-2031	Fundusze Europejskie dla Opolskiego, działanie 10.2, budżet gminy	800 000,00 zł
3.	Konserwacja i modernizacja drewnianego zabytkowego Kościoła im. św. Józefa w Baborowie	OR Baborów	2026 - 2033	Fundusze Europejskie dla Opolskiego, działanie 10.2, budżet gminy, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	10 000 000,00 zł
4.	Rewitalizacja budynku Biblioteki Gminnej w Baborowie	OR Baborów	2026 - 2028	Fundusze Europejskie dla Opolskiego, działanie 10.2, budżet gminy, PFRON, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	3 500 000,00 zł
5.	Rewitalizacja amfiteatru wraz z otoczeniem parkowym i stadionem miejskim	OR Baborów	2026 - 2028	Fundusze Europejskie dla Opolskiego, działanie 10.2, budżet gminy	2 000 000,00 zł
6.	Rewitalizacja terenu przy ul. Wąskiej w Baborowie	OR Baborów	2026 - 2028	Fundusze Europejskie dla Opolskiego, działanie 10.2, budżet gminy,	900 000,00 zł

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Termin realizacji	Potencjalne źródła finansowania	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia
				Ministerstwo Sportu i Turystyki	
SUMA					25 200 000,00 zł

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie prowadzonych szacunków ogólny koszt realizacji wszystkich zadań wynosi 25 200 000,00 zł.

11. Opis struktury zarządzania

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, zadaniem własnym samorządu szczebla gminnego jest przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie. Głównymi stronami przy wdrażaniu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów są:

Rysunek 2 Struktura organizacyjna ds. rewitalizacji w Gminie Baborów

Źródło: opracowanie własne

Poniżej opisano dokładnie każdy z podmiotów struktury zarządzania GPR.

<p>Burmistrz Baborów</p> <p>To organ wykonawczy w gminie, a także główny organ zarządzający GPR. Odpowiedzialny jest za wdrażanie programu rewitalizacji i za uwzględnienie procesu rewitalizacji w projektowaniu budżetu gminy. Do zadań Burmistrza należy także: występowanie do różnych instytucji i organów administracji z prośbą o zaopiniowanie projektu GPR (jeśli jest to wymagane obowiązującymi przepisami prawa); przeprowadzanie konsultacji społecznych oraz zwracanie się o udostępnianie informacji do analiz i diagnozy do odpowiednich podmiotów.</p>
<p>Komitet Rewitalizacji</p> <p>KR ma funkcję doradczą dla Burmistrza Gminy Baborów w celu nadzoru nad prawidłową realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji. Jego dodatkowym zadaniem jest prowadzenie komunikacji pomiędzy poszczególnymi interesariuszami procesu rewitalizacji a organami gminy. Do innych funkcji Komitetu należy także inicjowanie współpracy pomiędzy samorządem a partnerami projektowymi w celu realizacji przedsięwzięć zapisanych w Gminnym Programie Rewitalizacji.</p> <p>Burmistrz Gminy Baborów odpowiedzialny jest za powołanie Komitetu Rewitalizacji. Odbywa się to przy udziale odpowiednich etapów. Po pierwsze Rada Miejska w Baborowie w drodze uchwały określa zasady wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Zapewnia to klarowny proces wyłaniania przez interesariuszy przedstawicieli Komitetu. Mechanizm ten następuje przed uchwaleniem Gminnego Programu Rewitalizacji albo w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące licząc od dnia jego uchwalenia. Podjęcie uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania</p>

Komitetu Rewitalizacji musi zostać poprzedzone konsultacjami społecznymi. Na koniec w drodze zarządzenia Burmistrza powoływany jest Komitet Rewitalizacji.

Rysunek 3 Schemat organizacji Komitetu Rewitalizacji

1. Projekt uchwały
2. Konsultacje społeczne projektu uchwały
3. Podjęcie uchwały
4. Nabór kandydatów

Źródło: opracowanie własne

Rada Miejska w Baborowie

Zgodnie z przepisami ustaw ustrojowych regulujących zasady działania jednostek samorządu terytorialnego, do zadań Rady należy: uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji, akceptowanie jego zmiany, uchwalenie jego aktualizacji, zatwierdzanie środków finansowych na przedsięwzięcia rewitalizacyjne w budżecie gminy oraz wprowadzanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy, o którym mowa w art. 226 ust. 3 Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, 1273, 1407, 1429, 1641, 1693, 1872). Ostatecznie Rada Miejska w Baborów prowadzi nadzór nad realizacją GPR przez Burmistrza Baborów.

Urząd Miejski w Baborowie

To jednostka organizacyjna, stanowiącą aparat pomocniczy Burmistrza, przy pomocy którego wykonuje on swoje zadania i kompetencje. Urząd odpowiedzialny jest także za realizację GPR, a zarządzanie procesem rewitalizacji odbywać się w ramach istniejących struktur Urzędu. W ten sposób zaplanowany schemat zarządzania nie generuje dodatkowych kosztów.

Zespoły zadaniowe

To zespoły, które powoływane są przez Burmistrza Gminy Baborów w celu zwiększenia efektywności i realizacji większych zadań inwestycyjnych. W skład takich zespołów mogą wchodzić przedstawiciele poszczególnych komórek odpowiedzialnych za częściowe funkcje zarządzania przedsięwzięciem.

Dzięki powołaniu ww. zespołów możliwe jest właściwe przygotowanie przedsięwzięcia od strony technicznej i sprawne zarządzanie jego realizacją poczynając od przygotowania specyfikacji istotnych warunków zamówienia, poprzez przeprowadzenie postępowania przetargowego, realizację, kontrolę i nadzór nad robotami, zarządzania przepływem dofinansowania, sprawozdawczość i monitoring oraz ostateczne rozliczenie otrzymanej pomocy.

Gminne jednostki organizacyjne

Występują jako aparat pomocniczy, za pomocą którego Burmistrz wykonuje swoje zadania w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej i infrastruktury przestrzennej. Jednostki te będą bezpośrednio zaangażowane w realizację przedsięwzięć ujętych w GPR, zgodnie z ich właściwościami.

Interesariuszy procesu rewitalizacji

Definicja została przedstawiona w słowniczku pojęć na początku niniejszego dokumentu.

Partnerzy projektowi

W realizacji zadań w ramach GPR ważną rolę przypisano partnerom projektowym, zgodnie z Ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2023 poz. 225). Na podstawie art. 28a tejże ustawy w celu wspólnej realizacji projektów, mogą być tworzone partnerstwa, przez podmioty wnoszące do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe, realizujące wspólnie projekt (zwany projektem partnerskim), na warunkach określonych w porozumieniu lub umowie partnerskiej lub na podstawie odrębnych przepisów.

Realizację Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 powierza się Burmistrzowi Gminy Baborów poprzez Urząd Miejski w Baborowie w szczególności – **Referatowi Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej**. Zakres kompetencji wskazanych w rozdziale jednostek został przedstawiony w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Miejskiego w Baborowie (Załącznik nr 1 do Zarządzenie Nr OW-391/23 Burmistrza Gminy Baborów z dnia 8 marca 2023 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Baborowie).

Do zadań **Referatu Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej** należy prowadzenie całości spraw związanych z planowaniem i realizacją inwestycji gminnych, gospodarką komunalną, gospodarowaniem Gminnym Zasobem Mieszkaniowym, planowaniem i zagospodarowaniem przestrzennym, promocją Gminy oraz pozyskiwaniem środków pomocowych.

Na zarządzanie Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 nie przewiduje się dodatkowych kosztów, ponieważ będzie odbywać się ono w ramach istniejących struktur Urzędu Miejskiego. Efektywna realizacja założonych i zhierarchizowanych w planie przedsięwzięć rewitalizacyjnych zapewni spójność oraz zgodność niniejszego programu z Wieloletnią Prognozą Finansową Gminy Baborów (WPF), a także poszczególnymi budżetami rocznymi. WPF została przyjęta Uchwałą Nr IV/43/24 Rady Miejskiej w Baborowie z dnia 29 sierpnia 2024 r. zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej (WPF).

12. System monitoringu

Ocenę stanu zaawansowania realizowania Gminny Program Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 umożliwi system monitoringu. Jest on prowadzony na wszystkich etapach wdrażania GPR, a swoim zakresem obejmuje wszystkie zaangażowane podmioty (prywatne, społeczne i publiczne). Niniejszy rozdział prezentuje ramy monitoringu, które wpłyną na realizację GPR — zgodnie z regulacjami prawnymi takimi jak ustawa o rewitalizacji. Dzięki przyjęciu takiej metodologii monitoringu, ograniczono obciążenie biurokratyczne dla podmiotów zewnętrznych względem Urzędu Miejskiego w Baborowie

12.1 Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR

Jednym z podstawowych narzędzi służących do sprawdzania postępu realizacji GPR są wskaźniki realizacji. Dostarczają one informacji dotyczących efektów realizacji przedsięwzięć wyszczególnionych w dokumencie. Należy zwrócić uwagę, że wybór wskaźników koncentrowany jest na ocenie osiągnięcia poszczególnych celów rewitalizacji, a nie produktach poszczególnych przedsięwzięć. Wiąże się to z postrzeganiem interwencji w ramach rewitalizacji jako procesu całościowego, który nie jest prostą sumą realizowanych przedsięwzięć, a ma na celu osiągnięcie zmiany na obszarze objętym rewitalizacją. W tabeli poniżej przedstawiono zmienne monitoringu kolejnych celów, zgodnych ze wskaźnikami użytymi do delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji:

Tabela 16 Wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów GPR

Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Źródło danych	Wartość docelowa
Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury społecznej i rekreacyjnej oraz tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji społecznej i organizacji działań na rzecz lokalnej społeczności.			
Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	31,2	Powiatowy Urząd Pracy w Głubczycach	spadek
Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców	32,9	Ośrodek Pomocy Społecznej w Baborowie	spadek
Cel 2. Rozwój i modernizacja terenów oraz obiektów publicznych, takich jak parki, place zabaw i przestrzenie rekreacyjne, z jednoczesnym zwiększaniem powierzchni biologicznie czynnych, poprawą jakości środowiska oraz bioróżnorodności.			
Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	97,1%	BDOT (Baza danych obiektów topograficznych)	wzrost
Stosunek terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem	0,37	Urząd Miejski w Baborowie	wzrost

Źródło: opracowanie własne

Należy pamiętać o wytycznych z zakresu monitoringu, które zawiera w sobie ustawa o rewitalizacji¹⁶:

- Gminny Program Rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez Burmistrza Gminy Baborów co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym programie.
- Ocena sporządzona przez Burmistrza Gminy Baborów podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej.
- W przypadku stwierdzenia, że Gminny Program Rewitalizacji wymaga zmiany, Burmistrz Gminy Baborów występuje do Rady Miejskiej w Baborowie z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku załącza się opinię, o której mowa poprzednim punkcie.
- W przypadku stwierdzenia, iż w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, Rada Miejska uchyla uchwałę w sprawie gminnego programu rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek burmistrza.

12.2 Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie się odbywać w cyklach rocznych za pomocą przygotowanych kart projektów. Podmiot odpowiedzialny za realizację przedsięwzięcia rewitalizacyjnego będzie zobligowany do wypełnienia karty projektu, zgodnie z załączonym wzorem:

Tabela 17 Wzór karty monitorowania przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

Nazwa projektu	
Cel ogólny realizacji projektu	
Krótki opis działań	
Realizator (wydział/referat/inne)	
Miejsce realizacji (adres)	
Monitorowane wskaźniki	
Wydatkowane środki finansowe	
Zaawansowanie realizacji/przygotowania do realizacji	
Planowana data zakończenia (oddania do użytku/realizacji) projektu	
Data sporządzenia karty	

Źródło: opracowanie własne

¹⁶ Art. 22 ustawy z dnia 9 października 2015 o rewitalizacji (Dz. U. z 2024, poz. 278.)

Wyżej przedstawiony wzór może podlegać modyfikacjom w uzasadnionych przypadkach (jeśli np. realizowane zadanie tego wymaga lub jest bardziej skomplikowane). Sporządzone karty powinny zostać przekazane do Urzędu Miejskiego w Baborowie. Następnie na ich podstawie zostanie sporządzony raport z realizacji projektów GPR do 31 grudnia danego roku, a ten z kolei zostanie przekazany Komitetowi Rewitalizacji jako źródło wiedzy o bieżących postępach w realizacji GPR

12.3 Aktualizacja GPR

Zgodnie z wcześniej wymienionymi zapisami Gminny Program Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, której co najmniej raz na 3 lata dokonuje Burmistrz Gminy Baborów. Następnie ocena sporządzona przez Burmistrza podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej. Aktualizacja i modyfikacja programu rewitalizacji jest brana pod uwagę w przypadku pozyskania środków finansowych na realizację przedsięwzięć z listy uzupełniającej lub problemów rzutujących na niską efektywność w realizacji przedsięwzięć na etapie monitorowania. W dokumencie należy przedstawić uzasadnienie zmian i korekt w przedsięwzięciach rewitalizacyjnych w razie ich wprowadzenia. Uzasadnieniem może być np. dynamika zmian społeczno-gospodarczych lub nieosiągnięcie zakładanych wskaźników. W sytuacji nieosiągnięcia zakładanych wskaźników podczas monitorowania lub braku terminowości realizacji konieczna może okazać się aktualizacja działań Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów. Taka aktualizacja (zmiana) gminnego programu rewitalizacji następuje w trybie, w jakim był on uchwalony.

12.4 Harmonogram realizacji

Ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 został przedstawiony w poniższej tabeli. Natomiast okresy realizacji poszczególnych działań rewitalizacyjnych zostały zawarte w opisie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tabela 18 Harmonogram rewitalizacji

WYSZCZEGÓLNIENIE	OKRES REALIZACJI
Uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Baborów na lata 2023-2033	2025 r.
Powołanie i rozpoczęcie prac przez Komitet Rewitalizacyjny	2025 r. (w ciągu 3 miesięcy od uchwalenia GPR)
Wprowadzenie zaplanowanych inwestycji do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Baborów	Niewłócznie po uchwaleniu GPR
Posiedzenia Komitetu Rewitalizacyjnego	Od 2025 r. do 2033 r. (przynajmniej jedno posiedzenie w ciągu roku)
Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w ramach GPR	Od 2025 r. do 2033 r.
Monitoring	Od 2025 r. do 2033 r. (realizowany systematycznie w okresach rocznych)
Ewaluacja okresowa	Od 2025 r. do 2033 r. (realizowana w okresach trzyletnich)

Komunikacja społeczna GPR	Od 2025 r. do 2033 r.
---------------------------	-----------------------

Źródło: opracowanie własne

12.5 Koszty zarządzania

W związku z realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 nie przewiduje się konieczności ponoszenia dodatkowych kosztów zarządzania. Cały proces wdrażania, monitoringu i ewaluacji będzie realizowany przez pracowników Urzędu Miejskiego w ramach obowiązków służbowych. Komitet Rewitalizacji bierze udział w procesie zarządzania GPR, ale jego praca ma charakter społeczny i doradczy. Praca w ramach Komitetu Rewitalizacyjnego będzie miała charakter społeczny, nieodpłatny. Z kolei obsługę lokalowo-administracyjną GPR zapewnia Urząd Miejski Baborowie. Natomiast w przypadku ewaluacji dopuszcza się zlecenie opracowania badania ewaluacyjnego podmiotowi zewnętrznemu. Zaangażowanie wyspecjalizowanego podmiotu realizującego tego typu usługi możliwe będzie w przypadku dysponowania wolnymi środkami w budżecie miasta.

13. Upowszechnienie dokumentu i proces partycypacji społecznej

Gminny Program Rewitalizacji opracowany został przy udziale partycypacji społecznej zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Istotność udziału społeczności lokalnej wyraża się w charakterze lokalnym procesu rewitalizacji. Proces partycypacji społecznej polegał na zorganizowaniu różnych form partycypacji na każdym etapie tworzenia GPR. Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o rewitalizacji aktywny udział interesariuszy pozwolił na:

- Poznanie potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążenie do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami;
- Prowadzenie, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy, oraz o przebiegu tego procesu;
- Inicjowanie, umożliwianie i wspieranie działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji;
- Zapewnienie udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji;
- Wspieranie inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji;
- Zapewnienie w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

13.1 Upowszechnienie opracowania GPR

Proces partycypacji społecznej podczas opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 był zorganizowany wieloetapowo.

1. Konsultacje projektu uchwały Rady Miejskiej w Baborowie w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Baborów.

Przedmiotem konsultacji społecznych był projekt uchwały Rady Miejskiej w Baborowie w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Baborów. Konsultacje społeczne miały na celu poznanie opinii mieszkańców, partnerów społecznych i gospodarczych oraz wszystkich interesariuszy procesu rewitalizacji na temat projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Baborów.

Konsultacje społeczne dotyczące projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Baborów przeprowadzono w terminie od dnia 8 kwietnia 2024 roku do 15 maja 2024 roku w następujących formach:

- zbierania uwag w postaci papierowej lub elektronicznej poprzez wypełnienie formularza oraz pod linkiem: https://ankieta.deltapartner.org.pl/baborow formularz uwag_or_oz
- spotkania otwartego dla interesariuszy procesu rewitalizacji (w dniu 16 kwietnia 2024 r. o godz. 16:30 w Sali Widowiskowej w Baborowie, ul. Rynek 9, 48-120 Baborów). W spotkaniu udział wzięły 3 osoby. Na spotkaniu przedstawiono projekt konsultowanej uchwały oraz wnioski z przeprowadzonej diagnozy. W ramach spotkania zgłoszono
- wypełnienia formularza ankiety w wersji papierowej lub elektronicznej dostępnej pod linkiem: https://ankieta.deltapartner.org.pl/baborow ankieta_or_oz

Uwagi i opinie do projektu uchwały w formie wypełnionego formularza konsultacyjnego można było składać w okresie trwania konsultacji:

- za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: um@baborow.pl;
- drogą korespondencyjną na adres Urzędu Miejskiego w Baborowie, ul. Ratuszowa 2a, 48-120 Baborów;
- osobiście do Urzędu Miejskiego w Baborowie, ul. Ratuszowa 2a, 48-120 Baborów, w godzinach pracy Urzędu;
- poprzez wypełnienie formularza uwag on-line: https://ankieta.deltapartner.org.pl/baborow formularz uwag_or_oz
- podczas otwartego spotkania konsultacyjnego.

Zasady, tryb i termin przeprowadzenia konsultacji społecznych określiło Zarządzenie OW-478/24 Burmistrza Gminy Baborów z dnia 4 kwietnia 2024 r. Akcja informacyjna na temat konsultacji prowadzona była za pomocą następujących kanałów informacyjnych:

a) tablice informacyjne urzędu,

b) oficjalny serwis internetowy, tj. www.baborow.pl;

c) Biuletyn Informacji Publicznej, tj. www.bip.baborow.pl,

d) prasa lokalna Echo Baborowa (1 marzec 2024, str. 4);

e) rozwieszenia plakatów informacyjnych na słupach ogłoszeniowych,

- <http://bip.baborow.pl/5457/program-rewitalizacji-gminy-baborow.html?searchKey=rewitalizacji>

W ramach prowadzonej ankiety na temat zaproponowanego obszaru rewitalizacji Gminy Baborów wpłynęły 2 formularze z opiniami i propozycjami rozwoju ww. obszaru. Wnioski w nich zawarte znajdują odzwierciedlenie w diagnozie pogłębionej obszaru rewitalizacji.

2. Przystąpienie do opracowywania GPR

Formalnie prace nad dokumentem Gminnego Programu Rewitalizacji rozpoczęto poprzez podjęcie przez Radę Miejską w Baborowie uchwały nr IV/47/24 w dniu 29 sierpnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do

sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 i ogłoszenie Burmistrza Baborowa o przystąpieniu do sporządzania. Wykonanie uchwały powierzono Burmistrzowi.

3. Nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Określenie katalogu konkretnych działań i zadań, które powinny zostać zrealizowane na wyznaczonym obszarze rewitalizacji jest istotnym etapem prac nad GPR. W związku z tym zwrócono się do interesariuszy o przedstawienie propozycji działań. Nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych do Gminnego Programu Rewitalizacji prowadzony był w terminie od 14.11 do 19.11.2024 r. Zaproszenie i informacja o naborze dostępna była na stronie gminy:

<https://bip.baborow.pl/5457/program-rewitalizacji-gminy-baborow.html?searchKey=rewitalizacji>

<https://baborow.pl/5601/zglaszanie-projektow-dla-gminnego-programu-rewitalizacji-gminy-baborow-na-lata-2023-2033.html?searchKey=rewitalizacji>

Sposoby, w jakie interesariusze mogli składać formularze:

- w formie papierowej poprzez wypełnienie formularza zgłoszeniowego w siedzibie Urzędu Miejskiego w Baborowie ul. Ratuszowa 2a, 48- 120 Baborów;
- w formie elektronicznej, korzystając z poniższego linka:

https://ankieta.deltapartner.org.pl/gpr_baborow_nabor_projektow

- w wersji papierowej, osobiście w siedzibie Urzędu Miejskiego w Baborowie ul. Ratuszowa 2a, 48- 120 Baborów (punkt informacji - parter lub pokój nr 16);
- listem na adres: Urzędu Miejskiego w Baborowie ul. Ratuszowa 2a, 48- 120 Baborów;

Podczas naboru wpłynęły 4 formularze z propozycjami przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

4. Konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji

W ramach uspołeczniania opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów stosowane były zarówno obligatoryjne formy konsultacji społecznych, jak i zaawansowane metody konsultacyjne. Konsultacje odbyły się w dniach 21.11.2024 – 27.12.2024 r. Podczas konsultacji przeprowadzono spotkanie konsultacyjne dla interesariuszy rewitalizacji.

5. Podsumowanie

Urząd Miejski w Baborowie prowadził działania edukacyjno-informacyjne, na każdym etapie prowadzonego procesu rewitalizacji, poprzez stały dostęp do informacji na temat rewitalizacji. Proces uspołecznienia opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 obejmował wymagane ustawowo formy konsultacji społecznych, jak i realizował zaawansowane metody konsultacji. Zaproszeni do udziału byli wszyscy interesariusze rewitalizacji w tym partnerzy społeczno-gospodarczy:

- zbieranie uwag w postaci papierowej;

- zbieranie uwag w wersji elektronicznej;
- zbieranie pomysłów (przedsięwzięć rewitalizacyjnych);
- badanie ankietowe (ankietyzacja mieszkańców);
- bezpośrednie spotkania dla interesariuszy procesu rewitalizacji (zaawansowana metoda partycypacji).

13.2 Upowszechnienie wdrażania GPR

Uspołecznianie dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 ma na celu dotarcie do największej grupy odbiorców – beneficjentów i interesariuszy procesu rewitalizacji.

Proces upowszechniania odbywać się będzie na dwa sposoby:

- a) pośrednio – poprzez informowanie z wykorzystaniem strony internetowej gminy, publikacje promocyjne i informacyjne oraz lokalną prasę,
- b) bezpośrednio – podczas spotkań z mieszkańcami, przedstawicielami lokalnych środowisk oraz z organizacjami pozarządowymi (dopuszczalna formuła zdalna).

Należy przypomnieć, że interesariuszami procesu rewitalizacji są: mieszkańcy gminy, a w tym przede wszystkim mieszkańcy obszaru rewitalizacji (wśród których znajdują się różne grupy społeczne, takie jak młodzież, seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami itp.), lokalni przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe i grupy nieformalne.

W ramach rozpowszechniania informacji o Gminnym Programie Rewitalizacji podejmowane będą w szczególności takie działania jak:

- umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Baborowie dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji;
- publikowanie informacji na stronie internetowej Urzędu o nowo realizowanych zadaniach w ramach GPR;
- współpraca z lokalnymi mediami mająca na celu informowanie opinii publicznej o przebiegu realizacji GPR (prasa lokalna Echo Baborowa);
- publikowanie raportów z monitoringu i oceny aktualności GPR.

Upowszechnianie wdrażania GPR będzie również realizowane dzięki formom współpracy międzysektorowej, a w tym poprzez:

- powołanie Komitetu Rewitalizacji składającego się z przedstawicieli różnych grup interesariuszy;
- rewitalizacji (w terminie do 3 miesięcy od uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji). Komitet stanowić będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy

w sprawach dotyczących prowadzenia i oceny rewitalizacji. Będzie on również pełnił funkcję doradcą Burmistrza Gminy Baborów;

- przygotowywanie informacji bieżących z przebiegu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji;
- opracowanie, co najmniej raz na 3 lata, ankiety internetowej skierowanej do mieszkańców i innych interesariuszy dotyczącej oceny Gminnego Programu Rewitalizacji, prowadzonego procesu rewitalizacji oraz możliwości zgłaszania nowych potrzeb rewitalizacyjnych, wynikających ze zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej;
- organizację co najmniej jednego w roku spotkania informacyjnego (dopuszczalna formuła zdalna) lub współudział w spotkaniach, gremiach, posiedzeniach, w trakcie których mieszkańcy oraz przedstawiciele instytucji lokalnych będą mogli uzyskać informacje na temat aktualnego zaawansowania prac nad wdrożeniem procesu rewitalizacji oraz zgłosić uwagi dotyczące prowadzonych prac.

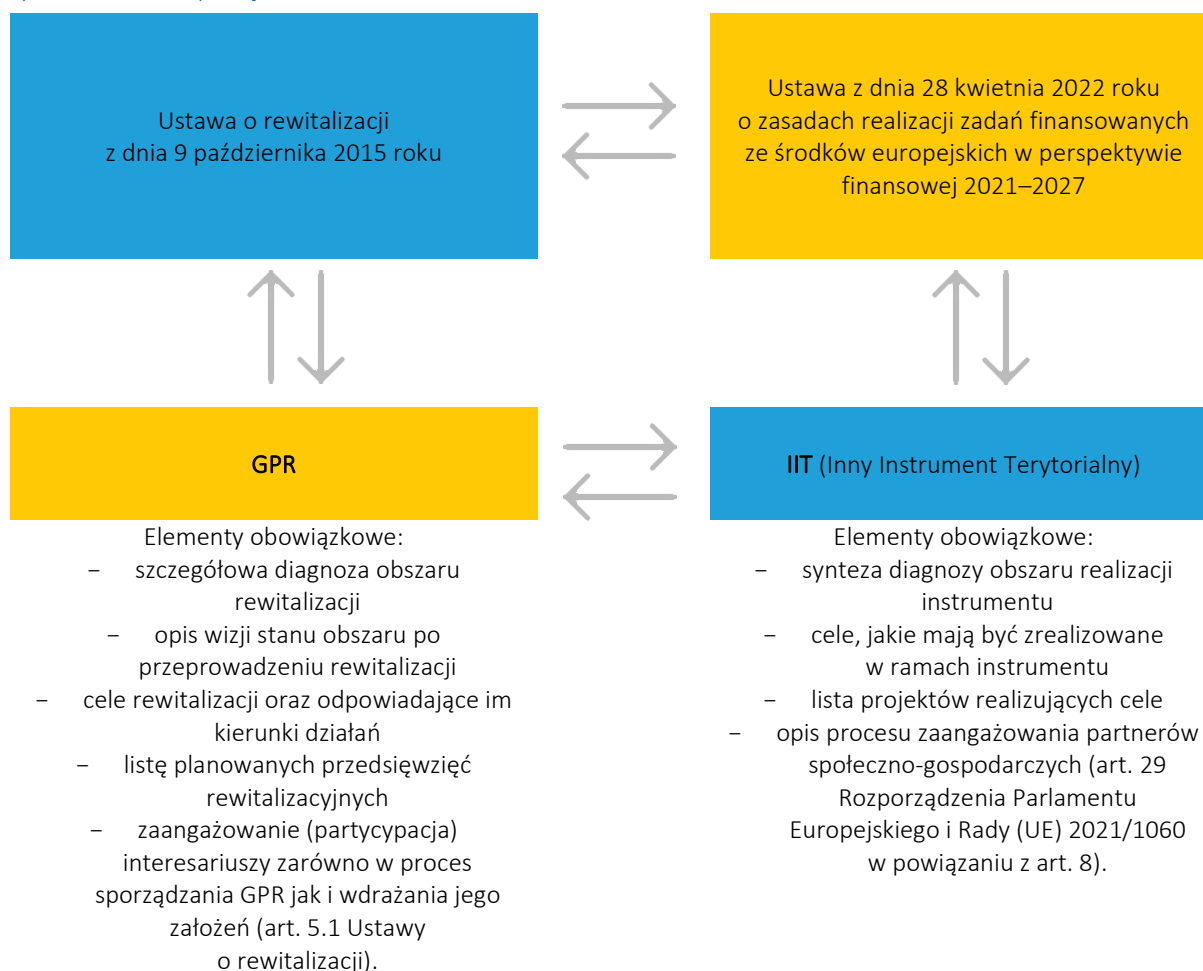
Proponowane powyżej działania mają na celu aktywizację społeczną mieszkańców oraz wspieranie dialogu i współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi.

14. GPR jako strategia IIT

Gminny Program Rewitalizacji według zapisów Ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 roku o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027⁵⁷, Strategia IIT (Innego Instrumentu Terytorialnego) powinien obligatoryjnie pełnić funkcję strategii IIT (strategii terytorialnej) i jest podstawowym dokumentem realizacji działań realizowanych w formule ZIT. Natomiast zgodnie z regulacjami wykonawczymi Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, Gminny Program Rewitalizacji powinien obligatoryjnie pełnić funkcję strategii IIT, a zwłaszcza w odniesieniu do zaplanowanych w nim działań finansowych ze środków polityki spójności.

Poniżej przedstawiono schemat obrazujący powiązania pomiędzy GPR, a strategią IIT jako szczególnym narzędziem umożliwiającym pozyskiwanie środków z Funduszy Europejskich.

Rysunek 4 Schemat powiązań GPR z IIT

Źródło: opracowanie własne na podstawie ustawy o rewitalizacji oraz Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce

W przypadku ubiegania się o możliwość realizacji inwestycji ze środków programu regionalnego FEO 2021-2027 niezbędnym elementem jest proces opiniowania GPR przez Instytucję Zarządzającą FEO

2021-2027. Proces ten ma miejsce na wniosek gminy, przed złożeniem pierwszego projektu rewitalizacyjnego do dofinansowania, zgodnie z procedurą ustanowioną przez IZ¹⁷.

Zgodnie z zapisami dokumentu „Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027” Gminny Program Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 stanowi strategię IIT, ponieważ w dokumencie tym uwzględniono obowiązkowe elementy strategii IIT takie jak:

Tabela 19 Elementy obowiązkowe strategii IIT w odniesieniu do poszczególnych rozdziałów GPR

Rozdział GPR	Element obowiązkowy strategii IIT
4. Synteza diagnozy 5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji	synteza diagnozy obszaru realizacji IIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych;
8. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	lista projektów realizujących cele, o których mowa w pkt 2, wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami;
7. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań	cele, jakie mają być zrealizowane w ramach IIT, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu powiązanych z realizacją właściwego programu;
13. Upowszechnienie dokumentu i proces partycypacji społecznej	opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem planu działań IIT

Źródło: opracowanie własne

Należy zauważyć, że czwarty, element obowiązkowy strategii IIT (wymieniony w powyższej tabeli) jest ekwiwalentny do zapisów ustawy o rewitalizacji o uspołecznieniu procesu tworzenia i wdrażania GPR. Co więcej, ustawodawcę dokładnie wskazuje na katalog interesariuszy rewitalizacji; wymagane formy zaangażowania społeczności lokalnej w proces tworzenia i wdrażania GPR; katalog podmiotów uprawnionych do tworzenia komitetu rewitalizacji oraz udziału w procesie opiniowania GPR¹⁸.

Oprócz standardowych technik partycypacyjnych (takich jak: konsultacje społeczne, spotkania warsztatowe, zbieranie uwag w postaci papierowej, ustnej i elektronicznej), proces zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych wymagał również przeprowadzenia procedury opiniowania.

¹⁷ Zgodnie z uchwałą nr 9371/2023 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 24 kwietnia 2023 r. w sprawie przyjęcia Procedury Instytucji Zarządzającej FEO2021-2027 dotyczącej opiniowania Gminnych Programów Rewitalizacyjnych w województwie opolskim.

¹⁸ Ustawa z dnia 9 października 2015 o rewitalizacji: art. 5.1 – partycypacja społeczna; art. 6.1 – konsultacje społeczne; art. 7.1 – komitet rewitalizacji w powiązaniu z art. 2.2 – interesariusze rewitalizacji oraz art. 17.1 – proces opiniowania (Dz. U. z 2024 r. poz. 278).

W związku z tym projekt dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 skierowano do następujących podmiotów:

- zarządu właściwego powiatu – w zakresie zgodności ze strategią rozwoju powiatu,
- zarządu właściwego województwa – w zakresie zgodności z planem zagospodarowania przestrzennego województwa i strategią rozwoju województwa,
- właściwego wojewody – w zakresie zgodności z zadaniami rządowymi służącymi realizacji celu publicznego określonego w art. 6 Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami,
- właściwych organów wojskowych, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa – w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności,
- właściwego komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej – w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego,
- właściwej gminnej komisji urbanistyczno-architektonicznej,
- operatorów sieci uzbrojenia terenu, w tym zarządców dróg oraz linii i terenów kolejowych,
- Komitetu Rewitalizacji (jeżeli został powołany),
- Krajowego Zasobu Nieruchomości, o którym mowa w Ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz. U. z 2023 r. poz. 1054) – w zakresie sposobu zagospodarowania oraz przedsięwzięć związanych z nieruchomościami wchodzącymi w skład Zasobu Nieruchomości.

Ponadto, na podstawie art. 29 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej w powiązaniu z art. 8. zapewniono możliwość i włączono w proces przygotowania GPR następujących partnerów:

- władze lokalne i miejskie oraz instytucje publiczne,
- partnerów społecznych i gospodarczych,
- podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie.

Wskazane podmioty miały 21 dni na wyrażenie swojej opinii z uwzględnieniem zasady milczącej zgody. Raport z procesu opiniowania został opublikowany na stronie gminy oraz w biuletynie informacji publicznej.

15. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko

Podstawę prawną do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowią:

1. Dyrektywa nr 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.7.2001, str. 30-37);
2. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094);
3. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336) ustawa ta dodatkowo uszczegóławia przepisy odnośnie obszarów podlegających ochronie, w szczególności obszarów Natura 2000.

Zgodnie z powyższym projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 został przedłożony do zaopiniowania Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska oraz Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w celu ustalenia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. **Niniejszy rozdział zostanie uzupełniony po otrzymaniu opinii.**

16. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

Gminny Program Rewitalizacji Gminy nie koliduje z zapisami uchwał prawa lokalnego oraz prawa miejscowego, a więc nie przewiduje się wprowadzania zmian w tych dokumentach. Wszystkie przedsięwzięcia zawarte w GPR są zgodne z uchwałami, o których mowa w art. 21 ust. 1 Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego oraz nie ingerują w zasoby mieszkaniowe gminy w tym Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Baborów na lata 2021-2026 (podjęty Uchwałą Nr XIX/221/21 Rady Miejskiej w Baborowie z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Baborów na lata 2021-2026).).

17. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

17.1 Specjalna Strefa Rewitalizacji

W Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 nie planuje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa jest w art. 25 ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 278).

17.2 Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego

Niezbędne zmiany w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Realizacja przedsięwzięć o charakterze inwestycyjnym, zawartych w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Baborów, nie może kolidować z ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego tej gminy. Natomiast ze względu na nadrzędność GPR nad SUiKZP, w razie konfliktu potrzebne będzie wprowadzenie zmian w ustaleniach studium, aby zagwarantowały możliwość realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Planowane przedsięwzięcia infrastrukturalne zawarte w Gminny Program Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 nie są sprzeczne z obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Strzelecckiej (tekst studium stanowi zał. nr 1 do uchwały nr XIX/217/21 Rady Miejskiej w Baborowie z dnia 30 marca 2021 r.).

Niezbędne zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Podobnie jak w przypadku Studium, zakres realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych powinien być zgodny z przeznaczeniem terenu określonym w planie miejscowym (MPZP), a ich lokalizacja nie może być objęta ograniczeniami związanymi z istniejącymi formami ochrony. Ponadto, ważne jest, aby w MPZP nie było przewidzianych realizacji, które kolidowałyby z projektem inwestycji celu publicznego, czy zakazu zabudowy kubaturowej. Jeśli jednak zdarzy się konflikt pomiędzy GPR a MPZP, konieczne będzie dokonanie zmian w planach miejscowych. Na terenie obszaru rewitalizacji gminy Baborów działa tylko jeden plan zagospodarowania przestrzennego:

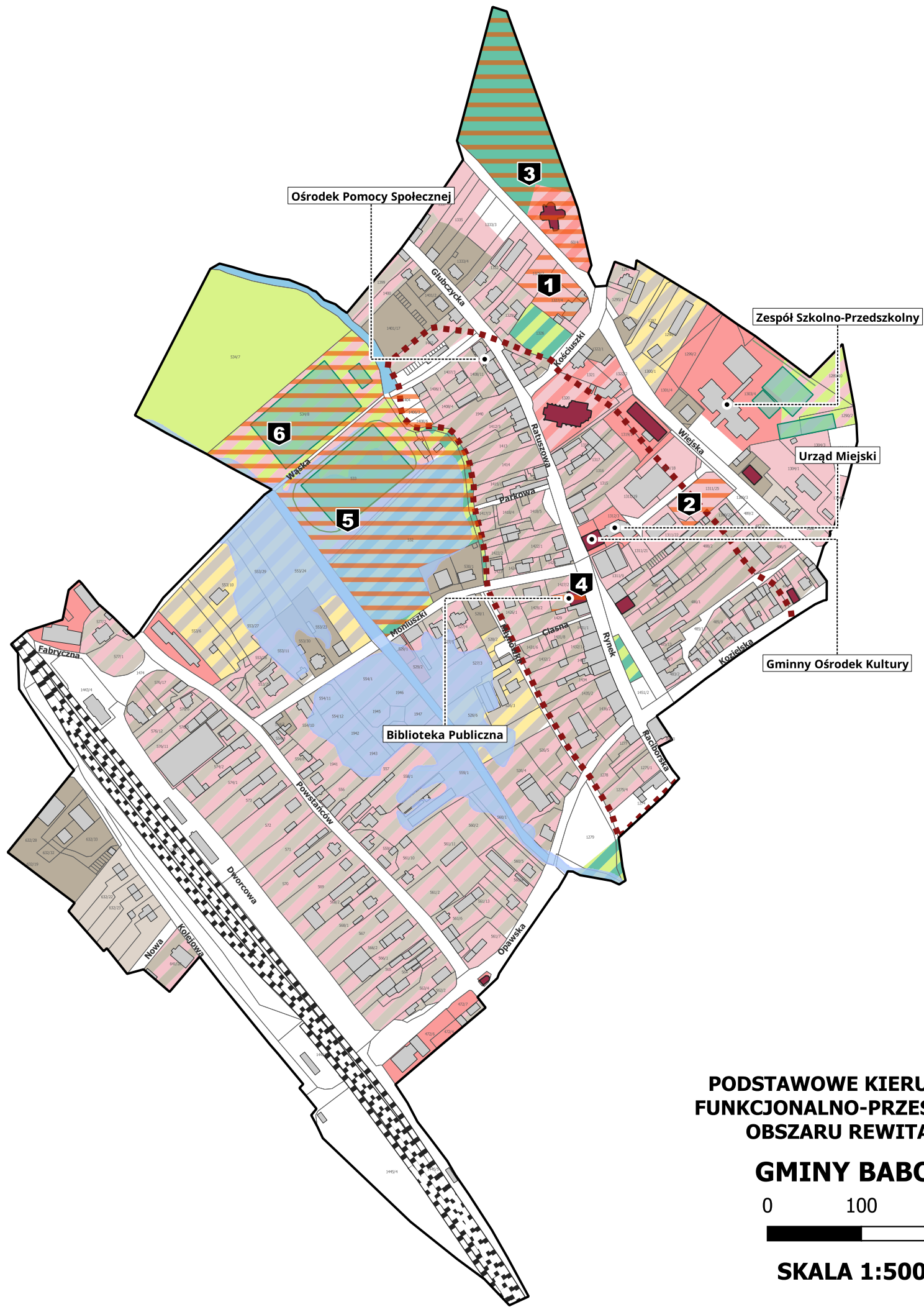
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Baborów — przyjęty przez Radę Miejską w Baborowie, na sesji w dniu 9 lutego 2023 r. uchwałą Nr XXXVIII/370/23 z dnia 9 lutego 2023 r. (opublikowana w Dz. Urz. Woj. Opol. z 2023, poz.677, z dnia 14.02.2023 r.).

Planowane przedsięwzięcia infrastrukturalne zawarte w Gminny Program Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 będą realizowane zgodnie z obowiązującymi MPZP, stąd też nie przewiduje się konieczności modyfikacji wyżej wskazanych dokumentów.

Spis grafik i tabel

<i>Grafika 1 Podział gminy na jednostki porównawcze</i>	26
<i>Grafika 2 Wskaźnik syntetyczny degradacji w obszarze społecznym</i>	31
<i>Grafika 3 Obszar zdegradowany Gminy Baborów</i>	37
<i>Grafika 4 Obszar rewitalizacji Gminy Baborów</i>	39
<i>Grafika 5 Uwarunkowania obszaru rewitalizacji</i>	45
<i>Grafika 6 Ewolucja procesu rewitalizacji w Gminie Baborów- dokumenty strategiczne</i>	74
<i>Tabela 1 Schemat celów strategicznych i operacyjnych GPR Gminy Baborów</i>	11
<i>Tabela 2 Charakterystyka JCWP oraz JCWPd zlokalizowanych na terenie Gminy Baborów</i>	20
<i>Tabela 3. Zestawienie obszarów porównawczych w ramach programu rewitalizacji</i>	25
<i>Tabela 4 Katalog wskaźników - kryteria delimitacji</i>	27
<i>Tabela 5 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości wskaźników</i>	32
<i>Tabela 6 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości zestandaryzowane</i>	33
<i>Tabela 7 Podsumowanie analizy pozostałych obszarów - sfera gospodarcza, środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna – wartości wskaźników część 1</i>	34
<i>Tabela 8 Podsumowanie analizy pozostałych obszarów - sfera gospodarcza, środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna – wartości wskaźników część 2</i>	35
<i>Tabela 9 Zestawienie wskaźników obligatoryjnych</i>	38
<i>Tabela 10 Wskaźniki sfery społecznej dla obszaru rewitalizacji</i>	44
<i>Tabela 11 Zestawienie pozycji projektowych zebranych w otwartym naborze projektów do GPR</i>	59
<i>Tabela 12 Komplementarność międzyokresowa Programów Rewitalizacji w gminie Baborów</i>	74
<i>Tabela 13 Projekty zrealizowane w latach 2014-2020</i>	75
<i>Tabela 14 Matryca komplementarności – komplementarność przedsięwzięć z celami i kierunkami działań</i>	79
<i>Tabela 15 Indykatywne ramy finansowe</i>	83
<i>Tabela 16 Wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów GPR</i>	88
<i>Tabela 17 Wzór karty monitorowania przedsięwzięcia rewitalizacyjnego</i>	89
<i>Tabela 18 Harmonogram rewitalizacji</i>	90
<i>Tabela 19 Elementy obowiązkowe strategii IIT w odniesieniu do poszczególnych rozdziałów GPR</i>	98

Załącznik graficzny: podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne:

- 1** Centrum Usług Społecznych
- 2** Zielone serce Baborowa
- 3** Konserwacja i modernizacja drewnianego, zabytkowego Kościoła im. św. Józefa w Baborowie
- 4** Rewitalizacja budynku Biblioteki Gminnej w Baborowie
- 5** Rewitalizacja Amfiteatru wraz z otoczeniem parkowym i stadionem miejskim
- 6** Rewitalizacja terenu przy ul. Wąskiej w Baborowie

Docelowa (uproszczona) struktura funkcjonalno-przestrzenna wg Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
- tereny zabudowy usługowo-mieszkaniowej jednorodzinnej
- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej
- tereny zabudowy usługowo-mieszkaniowej wielorodzinnej
- tereny zabudowy zagrodowej
- tereny zabudowy usługowej
- tereny zabudowy usług kultury religijnego
- tereny zabudowy usług publicznych
- tereny zabudowy usług sportu
- tereny wód
- tereny cmentarzy
- tereny zieleni nieurządzonej
- tereny zieleni urządzonej

Pozostałe objaśnienia:

- ▭ granica obszaru rewitalizacji
- ▭ granica działki ewidencyjnej
- +— linie kolejowe
- instytucje
- budynek wpisany do rejestru zabytków
- ◆ obszar zabytkowy starego miasta wpisany do rejestru zabytków
- boiska i place sportowe
- pozostałe budynki
- zakres przedsięwzięcia
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią